

52

CALENDARUL „ASTREI“

și al „FOII POPORULUI“

1947

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, „ASTRA”

Intemeiată la 1861

M. S. REGELE MIHAI I.
Președinte de onoare:

Dr. Iuliu Moldovan
Președinte activ:

Dr. Gh. Preda Vice-președinte:
Silviu Teosu Vice-președinte:

Sabin Evușianu
Vice-președinte:

Căminețul „Sabin Evușianu” din strada „Mihai I” nr. 50 de
frunzeși din toate părțile societății românești.

**E de datoră fiecărui
bun Român, să aprindă pu-
blicafie ei înscriindu-se
de membru.**

Taxe de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale.	100.000 Lei
odată pentru todeauna	100.000
Membru fondator al „Asociațiunei”.	50.000
odată pentru todeauna	50.000
Membru pe viață al „Asociațiunei”.	10.000
odată pentru todeauna	10.000
Membru activ al „Asociațiunei”, anual	1.000
Membru ajut. al „Asociațiunei”, anual	500

BIBLIOTECA POPORALĂ A ASOCIAȚIUNII „ASTRA“

ANUL AL 37-LEA

Nr. 294 — 1946

CALENDARUL „ASTREI“ și al „FOII POPORULUI“

pe anul comun

1947

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Să iubiți Asociațiunea „Astra“ — cetitori
români ai acestui Calendăr!

Dacă lucrați pentru Asociațiunea „Astra“,
să știți că lucrați pentru propășirea noastră,
a tuturor!

„Astra“ vrea o țărănime sănătoasă, de-
șteaptă, vrednică, cu gospodării înfloritoare,
cu încredere într'un viitor strălucit.

Calea „Ăstrei“ duce spre mântuire!

Inscrieți-vă ca membri ai Ăstrei la pre-
ședintele Cercului Cultural din comună.

* * *

Ultimele numere ale „Bibliotecii populare“
sunt următoarele:

Nr. 283. *Lelea Ana Gurămultă*, comedie în
3 acte de *N. Lupu*;

Nr. 284. *Versuri pentru copii și Cearta Flo-
rilor*, feerie în 1 act de *Aurelia Pop-Florian*.

Nr. 285. *Românii din Maramureș*, de *Dr.
Al. Filipașcu*.

Nr. 286. *Românii din Valea Mureșului de
sus*, de *Nic. Albu*.

Nr. 287. *Credințe și obiceiuri curioase,
Partea II*, de *pr. Aurel Velea*.

Nr. 288. *Calendarul „Ăstrei“ pe anul 1944*,
întocmit de *Dr. Horia P. Petrescu*.

Nr. 289. *Epoca Memorandumul și a Repli-
cei*, de *V. Moldovan*.

Nr. 290. *Oameni și întâmplări de Petrea
Dascălul*.

Nr. 291. *Calendarul „Ăstrei“ pe 1945*, în-
tocmit de *Petrea Dascălul*.

Nr. 292. *Familia Creștină, Vatra sănătății
trupești și sufletești*, de *Pr. Sebastian Voicu*.

Nr. 293. *Calendarul „Ăstrei“ pe 1946*, în-
tocmit de *Petrea Dascălul*.

Anul 1947

este an **comun** de 365 zile.

Casa Domnitoare Română

1. *Majestatea Sa Regele MIHAI I*, născut în 25 Octomvrie 1921, proclamat Rege la 6 Septemvrie 1940.
2. *Majestatea Sa Regina Mamă Elena*, născ. la 20 Aprilie 1896, în Atena.
3. Princesesa *Elisabeta*, născută la 20 Septemvrie 1894.
4. Regina văduvă *Marioara*, a Jugoslaviei, născ. la 27 Decemvrie 1899, căsătorită în ziua de 8 Iunie 1922 cu *Alexandru*, fostul Rege al Sârbilor, Croașilor și Slovenilor.
5. *Nicolae*, principe de România, născut la 5 August 1903.
6. Princesesa *Ileana*, născ. la 23 Decemvrie 1908, căsătorită în 26 Iulie 1931 cu arhiducele Anton de Habsburg.

Sărbători ale Familiei Regale

- 21 Mai, *Onomastica M. Sale Reginei Mamă Elena*.
8 Noemvrie, *Onomastica M. Sale Regelui Mihai I*.

Aniversări necrologice ale Familiei Regale

- 3 Martie 1916: Ziua Morții *Reginei Elisabeta a României*.
26 Martie 1874: Ziua Morții *Domnișei Marla*, unica fiică a *Regelui Carol I* și a *Reginei Elisabeta*.
20 Iulie 1927: Ziua Morții *Regelui Ferdinand I* al Tuturor Românilor.
27 Septemvrie 1914: Ziua Morții *Regelui Carol I*, primul Rege al României.
9 Octomvrie 1934: Ziua Morții *Regelui Alexandru I* al Iugoslaviei.
2 Noemvrie 1916: Ziua Morții *Principelui Mircea* fiul *Regelui Ferdinand I* și al *Reginei Maria*.
18 Iulie 1938: Ziua Morții *Reginei Maria* a Tuturor Românilor.

Căpeteniile bisericilor românești din România

I. Biserica ortodoxă.

Mitropoliile bisericii ortodoxe române sunt:

1. Mitropolia *Ungro-Vlahiei*, ridicată în anul 1925 la *Patriarhie*, cu reședința în București; 2. Mitropolia *Moldovei și Sucevei*, cu reședința în Iași; 3. Mitropolia *Transilvaniei*, cu reședința în Sibiu; 4. Mitropolia *Bucovinei de Sud*, cu reședința în Suceava.

Episcopiile sunt: 1. E. *Argeșului*, cu reședința la Curtea de Argeș; 2. E. *Râmnicului și Noului Severin*, cu reședința la R. Vâlcii; 3. E. *Buzdului*, cu reședința la Buzău; 4. E. *Romanului*, cu reședința la Roman; 5. E. *Hușilor*, cu reședința la Huși; 6. E. *Dunării de jos*, cu reședința la Galați; 7. E. *Tomisului*, cu reședința la Constanța; 8. E. *Aradului*, cu reședința la Arad; 9. E. *Caransebeșului*, cu reședința la Caransebeș; 10. E. *Vadului, Feleacului și Clujului*, cu reședința la Cluj; 11. E. *Oradiei Mari*, cu reședința la Oradea; 12. E. *Timișoarei*, cu reședința la Timișoara; 13. E. *Maramureșului*, cu reședința la Sighet.

Patriarh: Sântitatea Sa *Nicodem Munteanu*, București.

Arhiepiscop și Mitropolit al Transilvaniei, Crișanei și Banatului; Înalt Prea Sf. Sa *Dr. Nicolae Bălan*, Sibiu.

Episcopi: Prea Sf. Sa *N. Popovici*, Oradea.

Prea Sf. Sa *Nicolae Colan*, Cluj.

Prea Sf. Sa *Dr. Andrei Magleru*, Arad.

Prea Sf. Sa *Veniamin Nistor*, Caransebeș.

Prea Sf. Sa *Dr. Vasile Lăzărescu*, Timișoara.

Prea Sf. Sa *Dr. Partenie Ciopron*, Ep. Armatei.

Prea Sf. Sa *Policarp Morușca*, Episcopul misi-
onar pentru Românii ortodocși din Țările Apu-
sene și America (Se găsește în țară).

2. Biserica română unită sau greco-catolică.

Românii uniți sau greco-catolici au în fruntea bisericii un mitropolit cu titlul „*Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș*”, cu reședința în *Blaș*, sub care stau 4 episcopii și anume: la

Lugoj, Oradea-Mare, Gherla-Cluj și Baia-Mare.

Locțiitor de Mitropolit: Prea Sf. Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu, în Blaj.

Episcopi: Prea Sf. Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu, Oradea, Prea Sf. Sa Dr. Iuliu Hossu, Cluj.

Prea Sf. Sa Dr. Ioan Bălan, Lugoj.

Prea Sf. Sa Dr. Alex. Russu, Baia-Mare.

Prea Sf. Sa Dr. Vasile Aftenie, episcop auxiliar București.

Prea Sf. Sa Dr. Ioan Suchu, episcop auxiliar, Oradea.

Sărbători naționale:

(Cu oprire de orice lucru)

24 Ianuarie: Unirea Principatelor Române (Moldova și Muntenia), 1859 BCU Cluj / Central University Library Cluj

10 Mai: Carol I urcă tronul României (1866). — Proclamarea Independenței României (1877). — Incoronarea întâiului Rege Român (1881).

22 Mai: Înălțarea Domnului: Sărbătorirea eroilor morți pentru Patria română.

23 August: Ieșirea României din alianța cu Germania (1944).

Alte sărbători naționale:

(Cu libertate la lucru)

15 Mai: Proclamarea liberlății poporului român la Blaj (1848).

1 Decembrie: Proclamarea Unirii Transilvaniei cu România (1918).

Sărbători legale:

Toate Duminicile de peste an.

Sf. Vasile (1 Ianuarie)

Botezul Domnului (6 Ianuarie)

Sf. Ioan Botezătorul (7 Ianuarie)

Sărbătoarea Unirii (24 Ianuarie)

Întâmpinarea Domnului (2 Februarie)

Buna Vestire (25 Martie)
 3 zile Sf. Paști (13, 14, 15 Aprilie)
 Sf. Martir Gheorghe (23 Aprilie)
 1 Mai (Sărbătoarea Muncii)
 Proclamarea independenței și regatului (10 Mai)
 Sf. Impărați Constantin și Elena (21 Mai)
 Înălțarea Domnului (la 40 zile după Paști) (22 Mai)
 Sf. Treime (la 50 zile după Paști, Duminică și Luni)
 Sf. Apostoli Petru și Pavel (29 Iunie)
 Adormirea Maicii Domnului (15 August)
 Nașterea Maicii Domnului (8 Septembrie)
 Înălțarea Sf. Cruci (14 Septembrie)
 Sf. Martir Dimitrie (26 Octombrie)
 Sf. Arhanghel Mihail și Gavril (8 Noembrie)
 Sf. Nicolae (6 Decembrie)
 3 zile ale Crăciunului (25, 26, 27 Decembrie).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Posturile

1. Zilele de Miercuri și Vineri. — 2. Ajunul Bobotezei, 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor, din 24 Februarie în 12 Aprilie. — 4. Postul lui Sânt Petru, 9—28 Iunie. — 5. Postul Sfântă-Mariei, 1—14 August. — 6. Tătarea capului Sf. Ioan Botezătorul, 29 August. — 7. Ziua Crucii, 14 Septembrie. — 8. Postul Crăciunului, 15 Noembrie—24 Decembrie.

Deslegări de post

Miercuri 1 Februarie. — Miercuri 19 Februarie. — Miercuri 16 Aprilie. — Vineri 18 Aprilie. — Miercuri 4 Iunie. — Vineri 6 Iunie. — Vineri 26 Decembrie.

Cheia Calendarului

Idicțiunul	15	Crugul luni	7
Crugul Soarelui	7	Temelia	20
Mâna anului	1	Epacta	1
Litera Pascaltei		H	

Planeta anului 1947 este: SOARELE

Ce spun gromovnicele despre planeta aceasta

Planeta a patra care stăpânește acest an este Soarele. Gromovnicele spun că este „cu noroc”. Iar despre vremea ce va umbra în anul acesta gromovnicele spun :

Primăvara nădejde de moină; Aprilie amestecat; în Maiu frig, însă întâiu nu prea, dar roditor, în sfârșit pușină nădejde de zăpadă. Vara întâiu nu prea bine, apoi se schimbă cu ploaie: ziua cald, noaptea rece; Iulie nu prea cald. Toamna luminată, bună nădejde de zăpadă, frig cu soare. Iarna uscată și friguroasă; Întâiu frig, la mijloc cald, pe urmă răcoare. Anul uscat, pe măsură roditor.

Gânganii pușine, muște. Stricare de pomi. Pește de măsură, raci; tună des; prune multe, pere și mere de măsură; bucatele de toamnă prea bune; mazărea și orzul să se samene la loc cu reveneală; grâu mult, orz și vin iar mult. — Firește, acestea sunt presupuneri omenești, căci singur Tatăl ceresc „știe vremile și anii”.

Semnele celor douăsprezece zodii ale cerului

Berbecele		Cumpăna	
Taurul		Scorpia	
Gemenii		Săgetătorul	
Racul		Căpriorul	
Leul		Udătorul	
Fecioara		Peștii	

Cele patru anofimpuri

Primăvara începe la 21 Martie. — Vara începe la 21 Iunie. — Toamna începe la 21 Septembrie. — Iarna începe la 21 Decembrie.

Eclipse de soare și lună în anul 1947

În acest an au loc eclipse: 2 de soare invizibile în țară și 1 de lună, parțială, vizibilă la noi.

I. Eclipsă totală de soare la 20 Mai 1947, invizibilă la

București. Eclipsa se vede în America de Sud, Atlanticul de Sud, Africa și Arabia.

II. Eclipsă parțială de lună la 3 Iunie 1947. Fazele la București și în toată țara:

Intrarea lunii în penumbră	18 h. 48,7 m.	Timplegelel
Intrarea lunii în umbră	20 h. 56,2 m.	"
Mijlocul eclipsei	21 h. 15,3 m.	"
Ieșirea din umbră	21 h. 34,2 m.	"
Ieșirea din penumbră	23 h. 41,8 m.	"

III. Eclipsa anuală de soare, la 12 Noemvrie 1947. In-vizibilă la București, vizibilă în Vestul Oceanului Pacific, America de Nord fără partea orientală, America Centrală, Marea Antilelor, America de Sud, fără partea orientală și meridională.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Luna. Faze. 1947.

	L. P. ☉		U. P. ☾		L. N. ☽		P. P. ☽	
	Ziua	Ora	Ziua	Ora	Ziua	Ora	Ziua	Ora
Ianuarie	7	6,47	14	4,56	22	10,34	30	2,7
Februarie	5	17,50	12	23,58	21	4,—	28	11,12
Martie	7	5,15	14	20,28	22	18,34	29	18,15
Aprilie	5	6,53	13	16,23	21	6,19	28	0,18
Mai	5	6,53	13	10,8	20	15,44	27	6,35
Iunie	3	21,07	12	0,58	18	23,26	25	14,25
Iulie	3	12,38	11	12,54	18	6,15	25	0,54
August	2	3,50	9	22,22	16	13,12	23	14,40
	31	18,34						
Septemvrie			8	5,57	14	21,28	22	7,42
	30	8,41						
Octomvrie			7	12,29	14	8,10	22	20,11
	29	22,7						
Noemvrie			5	19,7	12	22,1	20	23,44
	28	10,45						
Decemvrie			5	2,55	12	14,53	20	19,45
	27	22,27						

Datoriile bunului român

I. Ce este Asociațiunea „Astra“?

E cea mai mare și cea mai veche societate românească din Ardeal, pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

II. Ce a făcut și va face Asociațiunea?

1. A ajutat în timpuri grele, cu burse, tinerii români la învățătură de carte și de meserii. — 2. A înființat o *biblioteca centrală* în Sibiu. — 3. A înființat un *muzeu minunat*, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele țărance române, dar și alte celea. — 4. A ținut zeci de mii de *conferințe* populare la sate și la orașe. — 5. A înființat *cursuri pentru analfabeți* (neștiutori de carte). — 6. A înființat *bănci populare și cooperative*. — 7. A tipărit în zeci și zeci de mii de *exemplare*, cărți de *învățătură și petrecere pentru popor*. — 8. *Tipărește* diferite publicațiuni. — 9. A înființat *despărțăminte, cercuri culturale, biblioteci, școli țărănești și tipografii*. — 10. A ajutat construirea de *Case naționale*. — 11. Ajută tipărirea unei biblioteci pentru cărturarii cu școală mai mare (de către Secțiile „Astrei”).

III. Ce trebuie să facă orice Român bun?

1. Să se *înregistreze membru* la Asociațiune (membru al Caselor Naționale cu taxa de 100.000 Lei, membru fondator 50.000 Lei, membru pe viață 10.000 Lei, membrii activi: intelectualii 2.000 Lei; țărani 1.000 Lei, membrii ajutători 500 Lei). — 2. *Cărturarii* cu știință de carte mai multă să cumpere cărțile tipărite de Secțiile „Astrei”. Aceștia și apoi lumea dela sate să cumpere broșurile din *Biblioteca populară a „Asociațiunii”* și să aboneze „Foaia Poporului”, organul „Astrei”.

Ianuarie are 31 zile Gerar

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Mierc.	(†) S. Vasile	Anul nou
2 Joi	P. Silvestru	Macarie
3 Vineri	Pr. Malachia	Genoveva
4 Sâmb.	Sin. ss. 70 Ap.	Tit
Duminecă înainte de Botez. Vers 5, Lum. 8		
5 Dum.	M. Teop. și Teona	Simeon
6 Luni	(†) Botezul D-lui	† Epifania
7 Marți	† Ioan Botezăt. ☉	Ep. Nichita
8 Mierc.	C. George	Ep. Severin
9 Joi	M. Polieuct	Iulian
10 Vineri	P. Grigore	Agaton
11 Sâmb.	C. Teodosie	Higin
Dumineca după Botez. Vers 6, Lum. 9		
12 Dum.	M. Tațiana	Tațiana
13 Luni	Muc. Ermil	Veronica
14 Marți	Păr. uc. Sinai ☾	Ilariu
15 Mierc.	C. Pav. Tebanul	Pavel
16 Joi	Lanțul Ap. Petru	Marcel
17 Vineri	† C. Antoniu	Antoniu
18 Sâmb.	P. Atan. și Ciril	Cat. s. Petru
Dumineca Leproșilor. Vers 7, Lum. 10		
19 Dum.	C. Macarie	Sulpiciu
20 Luni	† C. Eftimie	Sebastian
21 Marți	C. Maxim	Agnes
22 Miercuri	Ap. Timoteiu ☉	Vinčențiu
23 Joi	M. Clement	Log. Mariei
24 Vineri	Unirea Princip.	Un. Princip.
25 Sâmb.	† P. Grig. Teol.	Conv. l. Pav.
Dumineca lui Zaheu. Vers 8, Lum. 11		
26 Dum.	C. Xenofon	Policarp
27 Luni	† P. Ioan Cris.	Ioan Cris.
28 Marți	C. Eftim Sirul	Iulian ep.
29 Mierc.	M. Ignatie	Franc. Sales
30 Joi	(†) Vas. Gr. și Ioan ☽	Martina
31 Vineri	Cir și Iona	Ioan Bosco

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1—3 nor și frig moderat; 4—6 ploii mari; 7—10 frig moderat; 11—20 ploii mari; 23—31 nestatornic cu vânt, zăpadă și ceață.

Pronosticuri

În ziua de Anul Nou de se va rogi cerul spre răsărit, va fi an ploios. Noaptea de Anul Nou de va fi lină și senină, an bun proorocește. Ploaie ori moină în ziua de Bobotează, scumpete mare. Ianuarie moale aduce primăvara friguroasă. În 8 Ianuarie soarele intră în zodia vârsătorului de apă, cu stăpânire până la 7 Februarie. De va tuna în aceste zile, plugarii vor avea pagube în semănături. În 14 de va fi senin, anul va fi bun; de va fi turburat, boală la dobitoace. Ploaia vestește scumpete.

Sfaturi economice

Nu uita să alegi semințe bune pentru semănat. Curăță fructele stricate, iar vitele să le îngrijești cât de bine. De acum înainte începe iarna grea; așterne-le bine și le hrănește bine, nu numai cu fân, ci le dă și sare cât de des. Bate parii de vie și trage vinul. De bucate nu uita să le întorci. Cară gunoiul, gunoiește semănăturile de trifoi și lucernă.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Vărsătorului

Fata născută în această zodie e veselă din fire, amabilă și simpatică, are pe vino'noace și e statornică în dragoste și rămâne serioasă, cu toate că iușește distracțiile și plăcerile. Chibzuită și cum se cade, e noroc la casă. Bărbații născuți în luna aceasta sunt vioi, buni și credincioși. Cam umblă după mândrie, dar răsbesc greutățile din cale. Se ocupă de politică, dar nu fac o politică demagogică, căci ei sunt desinteresaji. Deși sunt simțitori, ei își păstrează sângele rece, rămânând calmi în vorbe și fapte. Fiind sinceri și leali, se poate avea încredere în ei. Faptele și meritele lor vor fi apreciate dar nu trebuie să conteze pe bogăția din tinerețe.

are 28 zile **Faur**

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Sâmb.	M. Trifon	Ignat
Dumineca Vameşului și Fariseului. Vers 1, Lum. 1		
2		
3 Luni	Dreptul Simeon	Blasiu
4 Marți	C. Isidor	Andrei Cors.
5 Mierc.	M. Agata	Agata
6 Joi	P. Vucol	Tit ep.
7 Vineri	P. Partenie	Romuald
8 Sâmb.	M. Teod. Strat.	Ioan Matha
Dumineca Fiului rățacit. Vers 2, Lum. 2		
9	M. Nichifor	
10 Luni	M. Haralambie	Scholastica
11 Marți	M. Vlasie	Arăt. Lourd.
12 Mierc.	C. Meletie	Eulalia
13 Joi	P. Martinian	Grigore
14 Vineri	P. Axente	Valentin
15 Sâmb.	Ap. Onisim	Faustin
Dumineca lăsatului de carne. Vers 2, Lum. 3		
16	M. Pamfil	
17 Luni	M. Teodor Tir.	Constantin
18 Marți	P. Leon Papa	Flavian
19 Mierc.	Ap. Arhip.	Mansuet
20 Joi	P. Leon ep.	E efteriu
21 Vineri	P. Timoteiu	Severian ep.
22 Sâmb.	Afl. m. Evg.	C. s. Petru
Dumineca lăsatului de brânză. Vers 4, Lum. 4		
23	M. Policarp	
24 Luni	(†) Afl. cap. Sf. I. B.	Matei
25 Marți	P. Tarasie	Marța grasă
26 Mierc.	P. Porfirie	† Mierc. Cenușii
27 Joi	C. Procopie	Martina
28 Vineri	C. Vasilie	Gabr. dell'Add.

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1-6 nor, ceață cu vânt; 8 senin și frig; 9-12 posomorit, ploii și zăpadă; 13-20 vânt rece; 22-26 senin cu nopți georoase; 27-28 ploii reci.

Pronosticuri

Zăpada în Faur întărește semănturile. Faur urit și Mai frumos e an mănos, dacă nu-i înghețul prea mare. Apele curgătoare calde vestesc ger. Dacă ziua 16 (Pamfilie) va fi cu soare, va urma iarnă în putere. Vișofele ce nu vin în Faur, se răzbină la Paști. Negura din apus arată ger. La Dragobete (cap de primăvară) iese ursul din bârlog și deși va vedea umtra (adică de va fi soare) intră iarăși în culcuș, că va mai fi ger.

{ Sfaturi economice

Nu lăsa oile să bea apă de pe zăpadă, fiindcă pierd mielul cele ce vor făta mai târziu, iar celor cu lapte li se strică laptele. Gândește-te la altoit și taie mlădițele din partea de mlazăzi a pomilor și le pune în nisip umed. Curăță pomii de omizi și de crengile mici și sădește pomi, dacă timpul e frumos. Fă straturi calde pentru răsaduri. Gunoiește în vie, iar pivnița o curăță și afumă cu pucioasă vasele goale. Curăță bine vinurile înflorite.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Peștilor

Femeile născute în această zodie sunt frumoase, chibzuite la toate și au inimă bună, atât timp cât sgârcenia nu li se pune de-a-curmezișul inimii lor. Sunt credincioase prietenilor lor și vor fi bune soții și mame. Bărbații dimpotrivă sunt firi schimbătoare, încrezători și naivi, sinceri în vorbe, înzestrați cu o natură blândă și umblă după năluci, dar prind repede să se înflăcăreze pentru ce e bine și frumos. Avera nu se prea ține de ei, în schimb sunt darnici și înclinați spre facere de bine. Săraci în tinerețea lor, ei vor risipi ușor averea atunci când vor avea-o.

Martie are 31 zile Mărțișor

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Sâmb.	M. Evdochia	Evdochia
Dumineca I Paresemi. Vers 5, Lum. 5		
2 Dum.	M. Teodot	Remin.
3 Luni	M. Eutropiu	Cunigunda
4 Marți	C. Gherasim	Cazimir
5 Mierc.	M. Conon	Eusebiu
6 Joi	SS. 42 Martiri	Frederic
7 Vineri	M. Efrem	Toma de Aquino
8 Sâmb.	P. Teofilact	Ioan a Deo.
Dumineca II Paresemi. Vers 6, Lum. 6		
9 Dum.	† SS. 40 Martiri	Oculi
10 Luni	M. Codrat	40 martiri
11 Marți	P. Sofronie	Candid
12 Mierc.	P. Teofan	Gregoriu I
13 Joi	M. Nichifor	Nichifor
14 Vineri	P. Benedict	Matilda
15 Sâmb.	M. Agapia	Longin
Dumineca III Paresemi. Vers 7, Lum. 7		
16 Dum.	M. Sabin	Laetare
17 Luni	C. Alexe	Gertruda
18 Marți	P. Ciril	† S. Iosif
19 Mierc.	M. Cris. și Daria	† S. Iosif
20 Joi	PP. uciși în Sava	Ep. Nichita
21 Vineri	C. Iacob	Benedict
22 Sâmb.	M. Vasile	Caterina
Dumineca IV Paresemi. Vers 8, Lum. 8		
23 Dum.	C. Nicon	Iudica
24 Luni	P. Zaharie	Gavri'ă
25 Marți	(†) Buna-Vestire	† Buna-V.
26 Mierc.	Sin. Arh. Gavril	Manuel
27 Joi	C. Matroana	Ioan Damas.
28 Vineri	C. Ștefan	Ioan Capistr.
29 Sâmb.	P. Marcu	Eustasiu
Dumineca V Paresemi. Vers 1, Lum. 9		
30 Dum.	C. Ioan Scăraru	Palmarum
31 Luni	C. Ipatie	Amos

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1—6 aspru și vântos; 8—17 uscat și rece; 19 vânt, zăpadă și ploaie; 20—23 ploaie și rece, după amiaza senin; 26-31 în fiecare dimineață ghiață.

Pronosticuri

De va fi frig în 7 Martie, vine iarna cea mică. De multe griji va scăpa plugarul dacă în noaptea de Bunavestire va fi senin. Martie răcoros nu aduce an mănos. Cu cât mai uscat va fi Martie, cu atât mai umed va fi Aprilie. Zăpada dela sfârșitul lui Martie împușinează vinul. Tu nete în Martie arată an mănos.

Staturi economice

Dă nutreț bun vitelor de lucru. Mânzilor de 10—12 zile le poți da ovăz, iar iepelle la 3—4 luni le pui la lucru. Ține scroafele care au fătat, bine, lasă purceii când e vreme frumoasă pe afară. Pune cloști, că începe vremea bună. Se pot face semănăturile de primăvară și locurile de trifoiu și lucernă le grăpează din nou. Curăță șanțurile și răzoarele și gunoiește via. Seamănă flori și legume cât de curând, dacă te lasă vremea. Curăță coșnițele și dă mâncare albinelor.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Berbecului

Aduce femei frumoșele (nositime), domoale din fire, dar cam curioase, co-chete și poftitoare. Iubesc primirile bune, mâncările alese și umblă după găteți; le place să audă laude. Au tendința de a mări lucrurile și mint aproape fără să-și dea seamă. Caracterul lor este capricios (schimbător), viu, dar neplăcut. Bărbații sunt cam iuși; le sare țandăra pentru nimica toată. Buni de gură, dar uită lesne făgăduiala. Le place să steie tot în capul mesei și repede iau hotăriri. Nu posedă nici judecată rece și prudentă, nici linia de conduită bine hotărâtă. Sunt deci impulsivi, cu hotăriri repezi, dorind să lucreze după bunul lor plac. Sunt buni oratori (vorbitori), dar cuvântul nu-i angajează și nu-și țin promisiunile. Sunt cercetători și inovatori, oameni ai progresului și ai faptei: caută totdeauna să meargă în fruntea altora și să dirijeze pe alții.

are 30 zile

Prier

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Marți	C. Maria Eg.	Hugo ep.
2 Mierc.	P. Tit	Franc. Paula
3 Joi	P. Nichita	Rihard
4 Vineri	P. Teodul	Vineta mare
5 Sâmb.	M. Claudiu	Vincentiu Fer.
Dumineca Florilor. Toate ale sărbătoarei		
6		
7 Dum.	(P) Georgee	†) S. Paști
8 Marți	Ap. Irodion	Dionisi Paști
9 Mierc.	SS, 40 M. Sava	Valtruda
10 Joi.	M. Terente	Macariu
11		Leon I
12 Sâmb.	Vic Vasile Pașt.	Iuliu
Dum. Sfintelor Paști. După Pentecostar		
13		
14 Dum.	(†) Sf. Paști	Quasimodo
15 Luni	(†) Sf. Paști	Anghelasa
16 Mierc.	M. Agapiați	Ben. Labre
17 Joi	Simon Pers.	Anicet
18 Vineri	P. Ioan Decap.	Eleuteriu
19 Sâmb.	Ioan d. pașt.	Hermegen
Dumineca Tomii. După Pentecostar. Vers 1, Lum. 1		
20		
21 Dum.	P. Teodor Trich.	Adolard cordia
22 Marți	M. Ianuaru	Sotir
23 Marți	G. Teod. Sch.	George
24 Mierc.	M. Sava Slatice	Fidel
25 Vineri	† Ap. ev. Marcu	Ev. Marcu
26 Sâmb.	M. Vasilie	Cletu.
Dum. Mironosifelor. După Pentecostar. Vers 2, Lum. 4		
27		
28 Dum.	M. Simeon	Vitalate
29 Marți	Ap. Iason	Petru Ver.
30 Mierc.	Cei 9 Mart. Cizi	Ecat. din Siena
30 Mierc.	Ap. Iacob	

Mersul vremii(După calendarul pe
140 ani)

1—6 rece și aspru; 7 căldușor; 8 vântos și ploi locale; 9—15 căldușor; 16—18 furtună și ploaie; 19 frumos; 20—23 furtună; 24 aspru și nestabil; 25—30 rece și noros.

Pronosticuri

Prier frumos, Mai viforos. Prier umed aduce binecuvântare. Negura din Aprilie, la răsărit și miazăzi, e semn bun. De tună în Aprilie, nu te mai teme de ger. Prier frumos, vară furtunoasă. De vor fi flori multe de vișine și bune, trage nădejde la vii.

Sfaturi economice

Incepe vremea umedă și, când ne lasă vremea, să punem cartofi și cucuruz. Mai bine mai din vreme decât mai târziu, mai ales dacă vremea este uscată. Tutunul dacă are 3—6 foi se poate răsădi. În grădină se plivesc straturile și se pune fasolea. Pășune pentru oi, miei ferți de umezeală. Pune flori înaintea casei.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Taurului

Aduce femei deștepte, cum se cade și răzbătătoare. Bune gospodine, dar sunt cam vajnice la mânie. Ele știu să comande și să dirijeze în mod practic afacerile lor. Sunt însă pornite și violente. Cu toate cazurile care pot ostănească mult pacea căsniciei, ele se arată ca soții credincioase și devotate. Bărbații sunt și ei iuți, gata de gâlceavă, dar pricepuți la toate. Privesc lucrurile în partea lor practică, solidă, pozitivă. Sunt muncitori, metodici și cu o voință hotărâtă, stăruitoare, chiar îndărătnică.

Mai		ore 31 zile		Florar
Zilele	Calend: răsăritean	apusean		
1 Joi	Sărb. Muncii	Ap. Iac. Fil.		
2 Vineri	M. Anastasiu	Atanasiu ep.		
3 Sămb.	M. Timoteiu	Afl. s. Cruci		
Dum. Paralicului. După Pentecostar. Vers 3, Lum. 5				
4 Dum.	M. Pelagia	Cantale		
5 Luni	M. Irina	Pius V. G.		
6 Mar	Dreptul Iov	Ar. s. Mih.		
7 Miercuri	M. Acachie	Gregoriu		
8 Joi	† Ev. Ioan	Isidor		
9 Vineri	Ziua Victoriei	Ziua Vict.		
10 Sămb.	Procl. Independ	Procl. Ind		
Dum. Samarinencei. După Pentecostar. Vers 4, Lum. 7				
11 Dum.	M. Mochie	Rogate		
12 Luni	P. Epifanie	Pancrațiu		
13 Marți	M. Glicheria	Rob. Bejar.		
14 Miercuri	M. Isidor	Bonifaciu		
15 Joi	C. Pahomiu	Ioan dela S.		
16 Vineri	P. Teodor	Ioan Nepom		
17 Sămb.	Ap. Andronic	Pascal Bayl.		
Duminea Orbului. După Pentecostar. Vers 5, Lum. 8				
18 Dum.	M. Teodor	Exaudi		
19 Luni	M. Patriciu	Celesti		
20 Marți	† Talaleu	Bernardin		
21 Miercuri	† Const. și Elena	Felix Cant.		
22 Joi	I. D. - Z. Eroilor	I. D. - Z. Er.		
23 Vineri	P. Mihail	Desideriu		
24 Sămb.	P. Simeon	Susana		
Dum. SS. Părinți. După Pentecostar. Vers 6, Lum. 10				
25 Dum.	† Afl. cap. Sf. I. B.	† Rusali		
26 Luni	Ap. Carp	Corpus		
27 Marți	M. Terapont	Maria Pazzi		
28 Miercuri	P. Nichita	Beda Ven.		
29 Joi	M. Teodosia	Augustin ep.		
30 Vineri	Isachie	Ferdinand		
31 Sămb.	Ap. Ermia	Angela		

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1-3 aspru, vânt și răceală; 4-23 timp foarte frumos, uneori cu tunete și 24 dimineața gheață; 25-27 frumos; 28-29 rece cu ploaie; 30-31 brumă, ploaie și zăpadă.

Pronosticuri

Roua de seara și răcoarea din Maiu aduc fân și vin mult. Ploaia caldă din Maiu e binecuvântare. Roiul din Maiu prețuește un car de mălaiu. Gândacii mulți vestesc an mănos. Maiu ploios, Iunie frumos. De e brumă între Sf. Gheorghe și Armindenii, va bruma și între Sânta Mării. Când sunt greeri mulți, va fi fân puțin. Tunetele dese arată an roditor.

Sfaturi economice

Semănatul s'a făcut, numai cânepa a mai rămas și e bine să ne grăbim cu ea. Holdele se curăță de scai, fânățele de mușuroaie, se culeg pietrele și se scot mizurinele. Se vor răsădi zarzavaturile, castrejeții și să nu contenim cu udatul, dacă e uscat. Nu lua copilul dela școală, pentru a-l trimite cu vitele la pășunat, căci folos nu vei avea. Roiurile încep și pregătește coșnițele. Curăță pomii de viermi, mai ales de păduchii roșii, pe care cu pământ galben și petrol li poți risipi. Cărbușii dimineața sunt amorțiți și, scuturând pomii, cad și se pot culege. Hrană pentru găini. Vița se stropște cu piatră vânăță în contra peronosporiei.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Gemenilor

Aduce femei ca Ileana Cosinzeana, blânde, fără pretenții, dar în schimb am lasă-mă-să-te-las; se descurcă însă în gospodărie. Bărbații sunt și ei tândri la trup, umblă după dragoste, dar sunt buni la inimă, inimoși și tătoși. Scot treburile din încurcătură, deși chiar cu vicleșug. Au inimă bună vor să facă servicii altora. Sunt veseli, glumeți și vorbăreți. Iubesc cărțile și scururile fine. Știu să conducă corabia vieții cu îndemânare și sinceră șiretenie.

are 30 zile

Cireșar

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
--------	--------------------	---------

Duminică Rusalilor. După Pentecostar.

1	Grălian	Paula Francisc Bonifaciu ep. Lucreția
	M. Lucian P. Mitrofan M. Doroteiu C. Visarion M. Teodot	

Duminică Tuturor Sfinț. După Pentecostar. Vers 8, Lum. 1

8	M. Teod. Strat	
9 Luni	P. Kiril	Primul
10 Marți	Timotei ep. sc.	Margareta
11 Mierc.	† Ap. Vart. și Varn.	Barnaba
12 Joi	P. Onufrie	Ioan Fac.
13 Vineri	M. Achilina	Ant Padova
14 Sâmb.	Pr. Eliseiu	V. cel Mare

Duminică II după Rusalii. Vers 1, Lum. 2

15	Pr. Amos	Vitus
16 Luni	S. Tihon	Genuo
17 Marți	M. Manuil	Avit
18 Mierc.	M. Leonte	Marc și M.
19 Joi	Ap. Iuda	Iuliana
20 Vineri	M. Metodie	S Iveriu
21 Sâmb.	M. Iulian	Aloi-ju Gor.

II după Rusalii. Vers 2, Lum. 3

	Eusebje Agripina	Paulin ep. Agripina † Nașt. s. Ioan
25 Mierc.	m-ja Febronia	Vilhelm ab.
26 Joi	C. David	M. I. și Paul
27 Vineri	C. Samson	Ladislau
28 Sâmb.	Chir. și Ioan	Ireneu

Duminică III după Rusalii. Vers 3, Lum. 4

29		
30 Luni	† Ad. ss. 12 Ap.	Pavel ep.

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1—2 frumos; 3 ploaie mare; 4—5 aspru; 8—9 frumos; 10—14 răcoare, seara călduri; 15—18 ploaie; 19 brumă; 20—23 călduri; 24 ploaie mare; 25 foarte rece; 26—30 timp ploios și neprietenos.

Pronosticuri

Iunie mai uscat decât umed, umple buțile cu vin. Oamenii și vântul de Iunie curând se schimbă. Iunie umed și rece, strică întreg anul. Călătoria furnicilor vestește timp bun. Omizile multe sunt semne de vin și grâu mult. Săritul peștilor vestește furtună. De sunt mulți bureți iuți, iarna viitoare are să fie ușoară. Rusalii umede, Crăciun gras.

onomice
ră și a doua oară. Nu făsa prea
anăfele. Sapă cartofi, adună frunze
l. Agită roțiune slăbe, da-le miere
stropesc. Valorizează creșele
iv aibată

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Racului

Femeile născute în această zodie sunt destul de frumoase, vioaie, iute la harță și vorbă. Sunt în schimb harnice în toate și răzdesc prin viață. Bărbații sunt și ei vioi; le place să cânte și să joace; sunt economi, ba chiar zgârșiți. Apucă uneori razna fără multă chibzuială.

Julie are 31 zile **Cuptor**

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Marți	Cosma și Damian	Sângele D-lui
2 Mierc.	Vestm. M. D-lui	Vizita M. D.
3 Joi	M. Iacint	Leou II
4 Vineri	P. Andrei	Dominica
5 Sâmb.	C. Atanasie	Ciril și Met.
Dum. V după Rusalii (Sf. Părinți). Vers 4, Lum. 5		
6 Dum.	C. Sisoe	Zoe
7 Luni	C. Toma	Berta
8 Marți	M. Procopie	Procopiu
9 Mierc.	M. Pancratie	Veronica G.
10 Joi	SS. 45 Martiri	Rufina
11 Vineri	M. Eufemia	Pius I
12 Sâmb.	M. Proclu	Ioan Gual
Dumineca VI după Rusalii. Vers 5, Lum. 6		
13 Dum.	Sin. Arh. Gavril	Margareta
14 Luni	Ap. Achila	Bonaventura
15 Marți	M. Chir și Iul.	Impărt. Ap.
16 Mierc.	M. Atinogen	Maria Carm.
17 Joi	M. Marina	Alexe
18 Vineri	M. Iachint	Camil Lelio
19 Sâmb.	C. Macrina	Vinc. de P.
Dumineca VII după Rusalii. Vers 6, Lum. 7		
20 Dum.	† P. Iac.	Ieron. Emil.
21 Luni	C. Sim. și Ioan	Praxeda
22 Marți	† Maria Magd.	Maria Magd.
23 Mierc.	M. Trofim	Apolinar
24 Joi	M. Cristina	Cristina
25 Vineri	† Ad. Sf. Ana	Ap. Iacob
26 Sâmb.	M. Ermolae	Ana
Dumineca VIII după Rusalii. Vers 7, Lum. 8		
27 Dum.	† M. Pantelimōn	Pantelimon
28 Luni	Ap. Prohor	Nazariu
29 Marți	M. Calinic	Marta
30 Mierc.	Ap. Sila și Silv.	Abdon
31 Joi	P. Eudochim	Ign. Loyola

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1—3 rece și noros; 4 cald; 5—6 foarte frig; 7—18 cald frumos; 19—21 ploaie; 22—31 călduri tropicale.

Pronosticuri

Căldura mare din Iulie însemnează un bun. Dacă paianjenul își rupe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la miazăzi și răsărit, urmează timp senin, statornic. Mușuroaiele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.

Sfaturi economice

Incep căldurile mari și lucrul cel mult. Seceră numai dacă e copt bine grâul, iar ovăsul tăiat îl lasă la vatră să se usuce patele. Grâul treerat îl întoarce. Alege trifoiul și lucerna de sămânță. Plivește legumele, udatul nu-l uita. Porcii îi inchide, acum vin boalele pentru ei, deasemenea și hoarele. Stropiște vița și o plivește. Sprijinește pomii încărcați. Bea apă răcorită și nu multă. Grijiți să nu mănânce copiii poame crude, mai ales prune. Nu vinde bucatele, holdele le asigură.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Leului

Aduce femei istețe, frumoase, dar cam caută nod în papură. Nu uită ușor răul ce li s'a adus. Au însă inima deschisă și nu sunt pornite la gânduri urite. Bărbații sunt buni la suflet, dar sunt cam papă-lapte și fără voință. Dacă-s jinuți din scurt, duc treburile la capăt.

are 31 zile			Măsălar
Zilele	Calend. răsăritean	apusean	
1 Vineri	Inch. Sf. Cruci	Lanț. s. P.	
2 Sâmb.	M. Stefan	Alf. Lignori	
Dumineca IX după Rusalii. Vers 8, Lum. 9			
3 Dum.	C. Isachie	M. Ștefan	
4 Marți	Cei 7 coconi Efes.	Dominic	
5 Mierc.	M. Eusignie	Maria Niv.	
6 Joi		† Transfiguratio	
7 Vineri	C) Dobrotiv la față	Caetan	
8 Sâmb.	M. Emilian	Chiriac	
9 Sâmb.	Ap. Matia	I. Vianney	
Dumineca X după Rusalii. Vers 1, Lum. 10			
10 Dum.	M. Laurențiu	Laurențiu	
11 Marți	M. Euplu Diac.	Susana	
12 Mierc.	M. Fotie și Anic.	Clara	
13 Joi	C. Maxim	Casian	
14 Sâmb.	Pr. Michea	Eusebiu	
15 Sâmb.	M) Dionisie N. B.	Rochus	
Dumineca XI după Rusalii. Vers 2, Lum. 11			
17 Dum.	M. Miron	Iacint	
18 Marți	M. Fiori și Laur	Agapit	
19 Mierc.	M. Andrei Strat.	Ioan Eudes	
20 Joi	Pr. Samuil	Bernard	
21 Vineri	Ap. Tadeu	Ioana Cantal	
22 Sâmb.	M. Agatonie	Simforian	
Dumineca XII după Rusalii. Vers 3, Lum. 1			
24 Dum.	M. Eutichie	Vartolomeu	
25 Marți	Ap. Vartolomeu	Ludovic	
26 Mierc.	M. Adrian și Natalia	Zefirin	
27 Joi	Cuviosul Pimen	Iosif Calas.	
28 Sâmb.	C. Moise Arapul	Augustin	
29 Sâmb.	PP. Ioan, Alex. și I.	† T. C. I. B.	
30 Sâmb.	PP. Ioan, Alex. și I.	Roza	
Dumineca XIII după Rusalii. Vers 4, Lum. 2			
31 Dum.	Brăul Preacuratei	Raimond	

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1—6 frumos și cald; 7—8 ploaie mare; 9—11 noros cu ceva ploaie; 12-13 frumos; 14-17 ploaie rece; 18—25 frumos, cald; 26—28 zilnic tunete cu ploi mari; 29—31 ploi lungi.

Pronosticuri

Negura de pe livezi și râuri de se arată după apunerea soarelui, înseamnă timp bun și statornic. Ploaia din August subție vinul. Vânturile de miazănoapte aduc timp statornic. Dacă limbul în ziua de Fotie (12) va fi frumos, și toamna va fi frumoasă. Dacă barza (cocostârcul) cloncăne, plouă. Când sunt alune multe, va fi iarnă grea.

Sfaturile economice

Culege fasolea, cânepa, te pregătește de anul care vine. Ară din vreme ogoarele după ce le-ai gunoit. Nu lăsa gunoiul în curte, scoate-l din vreme. Grădina bogată vine culeasă. Prunele le adună coapte, fă măgiun și-l valorizează. Din merele care cad, dacă sunt coapte poți să faci vin de mere. Usucă frunza de țelină și pătrunjel. Urdinișul îl strămtează, vremea rece începe.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Fecioarei

Aduce femei cu vino'noace, sfiicioase. Sunt soții credincioase, mame bune și gospodine neintrecute. Bărbații sunt veseli, cu fața luminoasă. Și ei sunt buni gospodari, buni soți. Au un cusur: lesne sunt treși pe sfoară, fiind de bună credință.

Septembrie are 30 zile Răpciune

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Luni	C. Simeon St.	Egidiu
2 Marți	M. Mamant	Ștefan
3 Mierc.	M. Antim	Serafina
4 Joi	M. Zavala	Rozalia
5 Vineri	Pr. Zaharia	Laurențiu
6 Sâmb.	Min. Arh. Șih.	Petroniu
Dum. înainte de Înălț. sf. Cruci. Vers 5, Lum. 3		
7 Dum.	M. Sozont	Regina
8 Luni	(†) Nast. Marietta C	† N. Martel
9 Marți	† Ioachim și Ana	Petru Claver
10 Mierc.	M. Minodora	Nicolae Tol.
11 Joi	C. Teodora	Protus
12 Vineri	M. Autonom	Antonom
13 Sâmb.	M. Corneliu Sutașul	Mauril
Duminea Înălțării sf. Cruci. Vers 6, Lum. 4		
14 Dum.	(†) Înălț. sf. C. ☉	† In. s. Cruci
15 Luni	M. Nichita	Nicodem
16 Marți	M. Eufemia	Eufemia
17 Mierc.	M. Sofia	Stigm. s. Fr.
18 Joi	C. Eumenie	Iosif Cup.
19 Vineri	M. Trofim	Ianuarie
20 Sâmb.	M. Eustatie	Eustachiu
Duminea după Înălț. sf. Cruci. Vers 7, Lum. 5		
21 Dum.	Ap. Codrat	Mateiu ap.
22 Luni	M. Foca	Toma Vila
23 Marți	† Zăm Sf. Ioan Bot.	Linus
24 Mierc.	M. Tecla	Pafnutius
25 Joi	C. Eufrosina	Firmin
26 Vineri	† Ad. s. Ioan Ev.	Ciprian
27 Sâmb.	M. Calistrat	Cosma și Damian
Dum. XVII d. Rusalii (I d. Înălț. sf. Cruci). Vers 8, Lum. 6		
28 Dum.	C. Ariton	Venceslau
29 Luni	C. Chiriac	Arh. Mihail
30 Marți	M. Grigore	Ieronim

Mersul vremii

(După calendarul pe 149 ani)

1—4 cald, apoi furtună mare; 5—9 senin și frumos; 10—11 ceva ploaie; 12—25 nestatornic, vânt, ploaie și zăpadă; 26—30 ploaie.

Pronosticuri

Toamnă caldă, iarnă lungă. De cade ghinda înainte de Sf. Mihai, iarna se pune curând. Răpciune cald, Brumărel rece și umed. După Sf. Marie să nu porți pălărie. Tunetul din Sept. vestește nea multă în Faur și an mănăs. Plecarea timpurie a rândunelelor înseamnă că și iarna vine curând.

Sfaturi economice

Hambarele se umplu cu cucuruz. Bostanii se culeg și se face imediat după tăierea tuleilor arătura de grâu. Se scot cartofii, dar numai pe vreme uscată. Adună semințe dela zarzavaturi, scoate-le și le așează în nisip. Perele iernatice le culege și le pune pe polițe în pivniță, să se înmoaie. Păstrează fructele, mai târziu au preț bun. Pregătește butoaiile pentru vin și poji lua mierea dela albine.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Cumpenei

Aduce femei vesele, șagălnice; le place să fie lăudate, dar le plac și podoabele. Ar fi bune gospodine dacă n'ar fi cam mână spartă. Și bărbații sunt vorbăreți, lăudăroși. Se chibzuiesc însă bine până ce încep o treabă, de aceea nu le merge rău în viață.

are 31 zile **Brumărel**

Mersul vremii

(După calendarul pe
140 ani)

1 frumos; 2—3
senin, dar rece; 4—6
frumos, cald; 7—14
ploaie mare și vânt;
15 vânt cu nor și
ploaie; 16—18 vifor
și zăpadă; 19—23
nestatornic; din
24—27 ploaie mare
cu zăpadă; 28—29
frumos; 30 nor și
rece.

Pronosticuri

Brumărel și Măr-
țișor sunt luni su-
rori. Cu cât frunzele
arborilor cad mai
curând, cu atât mai
roditor va fi anul
următor. Gerul și
frigul din Octomvrie
îmblânzește pe Ia-
nuarie și Febr. Șoa-
recii de câmp, de
se trag către sat,
iarna e aproape.
Neaua și frigul de
Octomvrie aduce
Ianuarie moale.
Când arborii în
frunzele mult, iarna
e departe, dar va fi
grea și la anul vor
fi multe omizi.

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
--------	--------------------	---------

1 Mierc.	Ap. Anania	Remigiu
2 Joi	M. Ciprian	Ingerii păz.
3 Vineri	M. Dionis: Ar.	Teresa Lis.
4 Sâmb.	M. Ieroteiu	Fr. din Assisi

Dumineca XIX după Rusalii. Vers 1, Lum 7

5	M. Haritina	Placid
6 Luni	Ap. Toma	Bruno
7 Marți	M. Serghie și Vach. C	Marcus
8 Mierc.	C. Pelagia	Brigita
9 Joi	Ap. Iacob	Dionisie
10 Vineri	M. Eulamplu	Francisc B.
11 Sâmb.	Ap. Filip	Nicăciu

Dumineca XXI după Rusalii. Vers 2, Lum. 8

12	M. Prov. Tar.	Serafim
13 Luni	M. Carp	Eduard
14 Marți	M. Naz. († C. Par.)	Calist
15 Mierc.	M. Lucian	Teresa
16 Joi	M. Longin	Gal
17 Vineri	Pr. Osie	Hedviga
18 Sâmb.	Ev. Luca	Luca

Dumineca XXII după Rusalii. Vers 3, Lum. 9

19	Pr. Ioil	Petru Alc.
20 Luni	M. Artemie	Ioan Cant.
21 Marți	C. Ilarion	Ilarion
22 Mierc.	Ap. Averchie	Heracliu
23 Joi	Ap. Iacob fr. D-Ilăi	Ignațiu ep.
24 Vineri	M. Areta	Rafail
25 Sâmb.	M. Marcian	Crisant

Dumineca XXIII după Rusalii. Vers 4, Lum. 10

26	M. Nestor	Evarist
27 Luni	M. Terentie	Frumanțiu
28 Marți	M. Terente	Sim. și Iuda
29 Mierc.	M. Anastasia	Narcis
30 Joi	M. Zenovie	Alfons
31 Vineri	Ap. Eustachie	Antonia

Sfaturi economice

După ziua Crucii se începe gândul semănăturilor de toamnă. Vi-tele acum se pun pe iesele, fă-ți socoteala cu nutrețul. Adu-ți la cale grajdurile și nu risipi hrana. Stupii se retrag pentru iarnă. Nucile le usucă bine și le spală bine, au valoare mai mare.

Serile lungi, fusul se întoarce și cărturarul din casă citește și altora câte ceva bun.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Scorpiei

Aduce femei avare de bani și care nu știu să țină tainele. Schimbă-
cioase din fire, ajung arțăgoase și gâlcevițoare. Bărbații sunt iuți la minte,
mereu căutând să iscodească ceva. Cu vârsta ajung tăcuți, morocănoși și ursuzi.

Noemvrie are 30 zile Brumar

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Sâmb.	Cosma și Damian	† Toți Sfinții
Dumineca XXII după Rusalii. Vers 5, Lum. 11		
2 Dum.	M. Achindim	Ziua morților
3 Luni	M. Achepsima	Silvia
4 Marți	Cuv. Ioanichie	Carol Bor.
5 Mierc.	M. Galaction ☾	Zaharia și E.
6 Joi	P. Pavel mărt.	Leonard
7 Vineri	SS. 33 Mart. Mal	Ernest
8 Sâmb.	(†) A. Mih. și Gavr.	Vital
Dumineca XXIV după Rusalii. Vers 6, Lum. 1		
9 Dum.	M. Onisifor	Teodor
10 Luni	Ap. Erast	Andrieu Av.
11 Marți	M. Victor	Martin Ep.
12 Mierc.	P. Ioan Milost. ☉	Dădacus
13 Joi	† Ioan Crisostom	Stanislau
14 Vineri	† Ap. Filip	Iosafat
15 Sâmb.	M. Gurie	Albert
Dumineca XXV după Rusalii. Vers 7, Lum. 2		
16 Dum.	† Ev. Mateiu	Gertruda
17 Luni	P. Grigore	Gregoriu
18 Marți	M. Platon	Otto ab.
19 Mierc.	Pr. Avdie	Elisabeta
20 Joi	C. Grig. Decapolițu	Felix
21 Vineri	(†) Intr. în biserică	† Intr. în bis.
22 Sâmb.	Ap. Filimon	Cecilia
Dumineca XXVI după Rusalii. Vers 8, Lum. 3		
23 Dum.	P. Amfilochie	Clement
24 Luni	P. Alimpie St.	Ioan al Crucii
25 Marți	† M. Ecaterina	Ecaterina
26 Mierc.	C. Clement	Silvestru
27 Joi	M. Iacob Pers.	Valerian
28 Vineri	C. Ștef. cel nou ☉	Rufus
29 Sâmb.	M. Paramon	Saturnin
Dumineca XXX după Rusalii. Vers 1, Lum. 4		
30 Dum.	† Ap. Andreiu	Ap. Andreiu

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1—15 ploii cu răcelă; 16 noaptea zăpadă; 17—20 ploaie; 21—30 cald și frumos ca vara.

Pronosticuri

De ploaie la începutul lui Brumar, săptămâna Crăciunului va fi geroasă. Brumar se potrivește cu Mărțișor. Neaua multă de pe pomi înseamnă muguri pușini de cu primăvară. Șoarecii de câmp de se mai arată, iarna e departe.

Sfaturi economice

Se scoate gunoiul, se sădesc pomii, se sapă răzoarele și pomii îi îngrijește. Pune spini în jurul lor, să nu-i roadă iepurii. Se strânge varza și se pune de iarnă. Vița se îngroapă. Se repară uneltele de casă și se aduce în ordine casa și grădina.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Săgetătorului

Aduce femei cuvioase, dar care nu se prea lasă purtate de nas. Sunt harnice și muncitoare. Bărbații sunt și ei ageri, cu judecată sănătoasă; deși cam ambițioși, sunt însă întreprinzători și dornici de libertate.

are 31 zile Indrea

Zilele	Calend. răsăritean	apusean
1 Luni	Pr. Naum	Eligiu
2 Marți	Pr. Avacum	Bibiana
3 Mierc.	Pr. Sofronie	Fr. Xaver
4 Joi	M. Varvara	Barbara
5 Vineri	† C. Sava	C. Sava
6	† C. Sava	P. Nicolau
Dumineca XXVII după Rusalii. Vers 2, Lum. 5		
7	P. Ambrosie	P. Ambrosiu
8 Luni	C. Patapie	
9 Marți	† Zăm. Sf. Ana	Petru Faur.
10 Mierc.	M. Mina	Melchiade
11 Joi	C. Daniil st.	Damasus I.
12 Vineri	† P. Spiridon	Maxențiu
13 Sâmb.	M. Eustratie și Lucia	Lucia
Dumineca XXVIII după Rusalii. Vers 3, Lum. 6		
14	M. Tirs	Spiridon
15 Luni	M. Elefterie	Teodor
16 Marți	Pr. Ageu	Eusebiu
17 Mierc.	Pr. Daniil	Lazăr ep.
18 Joi	M. Sebastian	Grațian ep.
19 Vineri	M. Bonifaciu	Anastasie I.
20 Sâmb.	M. Ignat	Eugen
Dum. înainte de Nașterea Domnului. Vers 4, Lum. 7		
21	M. Iuliana	Ap. Toma
22 Luni	M. Anastasia	Flavian
23 Marți	Cei 10 M. Creta	Victoria
24 Mierc.	M. Eugenia	Adrian și Eva
25 Vineri	(†) Sin. Născ.	† M. Ștefan
26 Sâmb.	(†) M. Ștefan	
27		† Ev. Ioan
Dum. după Nașterea Domnului. Vers 5, Lum. 8		
28	Sf. 20 Mii de Mart.	Pruncii nev.
29 Luni	Pruncii uciși. delrod	Ep. Toma
30 Marți	Muc. Anisia	Sabina
31 Mierc.	C. Melania	P. Silvestru

Mersul vremii

(După calendarul pe 140 ani)

1-10 zăpadă; 11-12 ger năpraznic; 13-14 ninsoare liniștită; 15-20 senin la ninsoare; 21-31 ger mare.

Pronosticuri

De se arată multe găște sălbatice și iepurii se apropie de sat, va fi iarna grea. Decembrie geros la început, ține gerul 10 săptămâni. Moș Crăciun zăpădos prevestește an mănos. De va fi Crăciun ploios, vor fi Paștile friguroase. Indrea geros aduce an mănos.

Sfaturi economice

Se aduc lemne la casă. iarna se pune. Se mai duce gunoiul. Vittele trebuiesc bine îngrijite, altcum slăbesc și nu pot răzbi la primăvară. Dă-le tărăje cât de des și dela viței să nu tragi laptele.

In casă aerisește des și cu războiul nu conteni. Te gândește la anul care vine și fă-ți planurile pentru viitor.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zodia Căpriorului

Aduce femei chipeșe, frumoase, umblând după găteți și petreceri. Au cusurul de a fi cam mândre, măcar că nu vor să arate. Bărbații sunt vrednici și umblă după măriți. Cred că alții ca dâșii nu mai sunt pe lume.

Cronologie românească

Anii după Hristos:

101. Întâiul războiu al lui Traian cu Dacia.
106. Dacia (România de astăzi) e prefăcută în provincie romană.
271. Împăratul Aurelian retrage armata și funcționarii romani din Dacia și, prin învoială, lasă Goții (un fel de Germani) ca fărtași ai împărăției în Dacia.
895. Năvălesc Ungurii.
1186. Se înființează imperiul româno-bulgar, dincolo de Dunăre, în frunte cu familia domnilor română a lui *Asan*.
1211. Ca să poată stăpâni Ardealul cucerit, Andreiu II, regele Ungariei, chiamă cavaleri *Teutoni* în Țara Bârsei. După câțiva ani se duc însă în Prusia.
1224. Același rege dă *Sașilor* veniți în cursul anilor prin Ardeal o diplomă, ca și ei să se poată folosi de munți, pășuni, păduri, apele râurilor, împreună cu Românii, stăpânii cei vechi.
1247. Alt rege al Ungariei chiamă în Banat cavaleri *Ioaniși*. Dar și aceștia se reîntorc în țara lor. — În Muntenia erau voievozi români *Litovoiu* și *Seneslau*, care stăpâneau și Țara Hațegului și a Făgărașului.
1330. Basarab, Domnul Munteniei, bate rău pe Carol Robert, regele Ungariei, care-i cerea tribut.
1359. *Bogdan*, voevodul Maramureșului, întemeiază Țara Moldovei, independentă.
1437. Revoluția țăranilor români și unguri din Transilvania contra asupririi nobililor (nemeșilor). Țăranii sunt învinși cu înșelăciune. Nobilii unguri, Secuții și Sașii încheie o tovărășie, jurând să se ajute unii pe alții, contra Românilor.
1467. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Matei Corvin, regele Ungariei, la *Baia*.
1473. Ștefan cel Mare al Moldovei bate pe Turci la *Vaslui* (Podul Inalt, Rahova).

1476. Ștefan a bătut pe Turci la *Războeni* (Valea Albă).
1486. Românii încep o nouă revoluțiune în ținutul Bistriței cerând recunoașterea lor ca națiune egal îndreptățită cu nobilii, Sașii și Secuții, după drepturile avute la venirea Ungurilor. După lupte grele, Românii sunt învinși de nobili, Secuți și Sași.
1497. Ștefan cel Mare bate pe Poloni în *Codrul Cosminului*.
1508. Inființarea *tipografiei* în Muntenia.
1514. Revoluția țărănilor români și unguri contra nobililor. Țăranii sunt învinși și robiți și mai rău.
1526. La Mohaci, Turcii bat pe Unguri. Regele acestora e ucis. Ungaria de Nord-Vest ajunge sub stăpânirea Austriei, Transilvania își capătă domniilor, care plătește tribut Turcilor ca și Principatele Române: Moldova și Muntenia, iar Ungaria adevărată și Banatul ajung fără turcească.
1544. Sașii, părăsind religia catolică, se fac luterani și tipăresc în Sibiu, în românește, un *catehism*, care e cea dintâi carte românească tipărită. Pe Români nu-i pot atrage însă la legea lor.
1560. *Coresi* începe tipărirea de cărți bisericești românești în Brașov, la o tipografie săsească.
1596. *Mihai Viteazul* bate pe Turci la *Călugăreni*.
1599. *Mihai Viteazul* bate pe Andrei Batori, principele Ardealului, la *Șelimbăr*, lângă Sibiu și cucerește Transilvania.
1600. *Mihai Viteazul* cucerește și Moldova. Anul acesta Românii din Dacia lui Traian ajung să fie toți uniți sub un singur domnitor român.
1601. (19 August) *Mihai Viteazul* e omorât pe Câmpia Turzii.
1640. Principele Transilvaniei, Gheorghe Rákóczy, tipărește un *catehism calvin* și silește pe mitropolitul român și pe preoții români să învețe după el. Cei mai mulți boieri români s'au făcut calvini, pe alocuri chiar și

- Românii dela sate. De calvinizare au scăpat Românii ajungând sub stăpânirea austriacă.
1648. Se tipărește, la Alba-Iulia, Noul Testament în limba română.
1688. Se tipărește în românește, la București, Biblia întreagă, tradusă de boieri și clerici români.
1699. Pacea dela Carlovăț între Austria și Turcia. Austria ajunge stăpână peste Ungaria turcească și peste Transilvania.
1700. Unirea unei părți a bisericii românești din Transilvania cu biserica romano-catolică, rămânând însă toate obiceiurile bisericesti cele vechi.
1775. Austria răpește Nordul Moldovei, numindu-l *Bucovina*.
1784. Revoluția Românilor sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.
1787. Boierul Enache Văcărescu tipărește întâia gramatică românească.
1812. Rușii iau Moldova dintre Prut și Nistru, numită *Basarabia*.
1816. Profesorul *Gheorghe Lazăr* din Avrig trece în România veche și înființează la București întâia școală superioară românească.
1821. Răscoala lui *Tudor Vladimirescu* în Muntenia și alungarea domniei fanariote (grecești).
1848. 15 Mai. Adunarea Românilor pe Câmpia Libertății dela Blaj. *Revoluția*.
1859. *Unirea Principatelor Române*, Muntenia și Moldova.
1877. Războiul româno-ruso-turc. România se proclamă independentă.
1881. Incoronarea celui dintâiu Rege al României, Carol I.
- 1916—1919. Războiul pentru întregirea neamului românesc.
1919. Armata română ocupă *Budapesta*.
1920. Tratatul dela *Trianon* (lângă Paris).
1922. 15 Octombrie. Incoronarea întâiului Rege al României întregite.
1927. 20 Iulie, urcarea pe Tron a M. Sale *Mihai*, Rege al României.

1930. 8 Iunie, urcarea pe tron a lui *Carol II*, Rege al României.
1940. 30 August, dictatul dela Viena.
1940. 6 Septembrie. Abdicarea Regelui Carol II și urcarea pe Tron a M. S. Regelui Mihai I.
1944. 23 August, România se alătură Puterilor Aliate : Rusiei Sovietice, Angliei și Americii, cu care luptă împreună pentru desrobirea Ardealului de Nord.
1945. 9 Mai, Germania e învinsă de Puterile Aliate. Capitularea fără condițiuni.

Notițe importante pentru public (directive postale)

1. Scrieți adresa în mod precis și complet, subliniind localitatea de destinație.
2. Indicați numele străzii și al localității cu denumirea oficială românească.
3. Francați complet trimerile Dv. postale.
4. Aplicați personal timbrele de francare pe partea adresei, în colțul drept superior.
5. Dați corespondenților Dv. adresa poștală exactă (cu sectorul poștal pentru cei din București).
6. Inscribeți adresa Dv. pe dosul plicului sau în față, în colțul stâng superior.
7. Nu introduceți niciodată în scrisori simple sau recomandate, bani, valori în hârtie sau obiecte prețioase. Serviciul poștal nu răspunde decât pentru valorile declarate.
8. Inchideți cu îngrijire trimerile Dv.
9. Nu întrebuințați plicuri prea mici pentru scrisorile Dv. (de recomandat plicuri cu dimensiunea cărții poștale).
10. Nu încredințați corespondența Dv. pentru expediere decât numai oficiilor poștale, factorilor rurali sau introduceți-o în cutiile de scrisori. Cei care se ocupă cu transportul clandestin de scrisori și colete se expun la neplăceri și penalități (confiscarea trimiterilor, amendă și închisoare).

Tariful poștal

Obiecte de corespondență	Pentru interiorul României	
	Loco	Alte localități
O scrisoare simplă, până la 20 gr.	200	300
Taxa de recomandare fixă	300	300
Taxa de expres	400	600
O carte poștală simplă	140	140
O carte poștală ilustrată	200	200
Cărțile de vizită cu formulă de felicitare	80	80
Hârtii de afaceri, fiecare 50 grame	400	400
Taxa cartonului pentru mandate	100	100
Un drept fix de fiecare mandat, indiferent valoarea	400	400
Până la 100.000 Lei, de fiecare mie	6	6
Între 100.001 și 1.000.000 de fiecare 1000 sau fracțiune de 1000 Lei	2	2
Dela 1.000.001 în sus de fiecare 1000 sau fracțiune de 1000 Lei în afară de dreptul fix	1	1
Un pachet mic, de fiecare 50 grame	—	160
Cu minimum de taxare	—	480
O telegramă locală, de fiecare cuvânt	60	—
O telegramă pentru alte localități	—	100
O telegramă mandat, adresată loco	540	—
O telegramă mandat pt. alte loc. până la 50.000 Lei	—	800
O telegramă mandat pentru alte localități, peste 50.000 Lei până la 5.000.000 Lei	—	1100
O telegramă mandat adresată în alte localități, peste 5.000.000 Lei	—	2200
O citație simplă sau însoțită de acte loco, până la 20 gr.	800	—
O citație simplă sau însoțită de acte pentru alte localități, până la 20 gr.	—	900
Pentru fiecare 20 gr. sau fracțiune de 20 gr.	80	80
(atât loco cât și pentru alte localități, în plus)		
Taxă fixă pentru post restant	—	300
Taxă pentru reclamațiuni, de fiecare obiect	—	100
Taxă pentru reclamațiuni, de trimiteri simple	—	300
Pentru un abonament la o căsuță poșt. lunară	—	2800
Pentru trimiterile insuficient francate se percepe dublul insuficienței, cu minimum de	—	80
Mesagerii		
I. Un drept fix de fiecare obiect, indiferent greutate	—	700
II. O taxă proporțională cu greutate și zona de taxare și anume:		
a) În cuprinsul aceluiași județ, de fiecare kg. sau fracțiune de kg., câte	—	100
b) Pt. jud. limitrofe, de fiecare kg. sau fr. de kg. câte	—	140
c) Pentru județele nelimitrofe, pentru fiecare kg. sau fracțiune de kg. câte	—	220
Maximum de greutate admis 20 kg., cu toleranță de 10%, cu excepția aceloră prevăzute prin ordine pe cât și taxa pe greutate.		

PARTEA DE ÎNVĂȚĂTURĂ ȘI PETRECERE

Luminează-te și vei fi.
Voiește și vei putea.

SCRISOARE FRATELUI RĂMAS LA PLUG

E Anul nou, Ioane... Mai ții minte
Ce făcea mama 'n seara de ajun?
Ne aduna în casa dinainte
Și, la icoana Preceștii Preasfinte,
Ingenunchiați, cel care-a fost mai bun

Rostea o rugăciune — o mai știi?
„Isuse-Doamne, dacă Ți-am greșit
„In anul care-acum se va sfârși,
„Ne iartă Tu cu multa-Ți milă și
„Ne fă curați, așa cum ne-ai dorit.

„Dă mamei, tatei, Doamne, sănătate
„Și spor la toate câte le pornesc:
„Dă roadă 'mbelșugată la bucate,
„Așează 'n lume sfânta-Ți dreptate
„Și pace între cei cari se 'nvrăjbesc“.

— Dece ți-e, Ioane, sufletul bulboană
Ca apele cuprinse de tumult?
Și dece-ți joacă lacrima în geană?
Hai, frate, îngenunche la icoană,
Să spunem rugăciunea ca demult...

I. V. SPIRIDON

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MAIESTATEA SA REGELE MIHAI I

REGELE NOSTRU

La 25 Octomvrie 1946, M. S. Regele Mihai I, președintele de onoare al „Astreii“, împlinește 25 ani.

Deși tânăr, iubitul nostru Suveran a reușit prin actele vieții Sale curajoase și tinerești să înrădăcineze și mai mult în sufletul poporului nostru dragostea de coroană și tron.

Dinastia și Coroana au fost de altfel dealungul vieții neamului nostru un îndreptar al vieții sociale și politice, o forță morală permanentă în atingerea nădejilor de care este legată viața neamului și mai presus de toate un sprijin în momentele de desnădejde a sufletului prin care a putut trece uneori țara noastră.

Negreșit că cultul Dinastiei, cultul pentru Regele nostru se desvoltă în primul loc prin actele personale ce le săvârșește în viață.

Este imposibil ca în cadrul articolului de față să expun toate calitățile și faptele Sale meritoase. Mă voi mărgini deci să dau numai pe scurt câteva date biografice, unele însemnări și acte mai importante.

M. S. Regele Mihai I s'a născut la Sinaia în 25 Octomvrie 1921. La 22 Ianuarie 1922 a fost botezat în religia creștină ortodoxă, având ca nași pe ofițerii Diviziei vânătorilor de munte.

În prima copilărie primește, de altfel ca toți fiii de Suverani, o educație aleasă prin persoane competente și sub supravegherea familiei Sale.

Viața școlară o începe în 1928. Prețuirea culturii și încrederii în forțele educative și didactice ale țării noastre a adus după sine faptul ca toate studiile școlare să le facă în țară. Aș putea spune deci că, din primii ani de școală, a avut adusă la palat țara întrupată prin colegii de clasă, care la început au fost 9, iar mai târziu 12. Acești elevi au fost aduși din diferite

regiuni ale țării și aparțineau la diferite naționalități și clase sociale.

Principiul călăuzitor, în instrucția Sa, a fost concentrarea obiectelor de învățământ după afinități, făcându-se la sfârșitul anului o sintetizare pe grupe de studii. Școala în natură, școala pe teren, unde primea cunoștințele din domeniul geografiei, istoriei, științelor naturale etc., ca și excursiile dela sfârșitul fiecărui an școlar și care aveau loc în câte una din provinciile țării noastre, au fost și ca o bună aplicare la realitățile din țară, pe care astfel a cunoscut-o în tot ceea ce are mai de valoare și mai caracteristic.

Trăit și educat în mijlocul tineretului cu care s'a înfrățit în toate cele de folos al țării, el a putut să profite în plin de această viață tinerească.

Pentru a putea dobândi spiritul de inițiativă, de răspundere și de acțiune, a intrat în străjerie, ducând viața în taberele străjerești sau în acele ale jamboreelor cercetășești, executând teme pe teren, participând și conferențind la șezători, deschizând Balcaniada etc. Numai după trecerea examenului respectiv a fost investit ca străjer, șef de cuib, iar arcășimea bucovineană i-a investit cu titlul de căpitan de arcași.

În 1935 a fost decorat de Regentul Paul al Iugoslaviei cu: „Virtutea Militară“, iar de președintele republicii cehoslovace Beneș cu „Leul alb“, pentru rezultatele obținute în domeniul străjeriei.

Precum am amintit mai sus, a conferențiat în cadrul șezătorilor străjerești. Două din subiecte prezintă o importanță deosebită: „Importanța geopolitică a insulelor Hawaii“ și „442 ani dela descoperirea Americii“.

Deși dintre studii prefera geografia și istoria, totuși când a fost vorba ca fiecare dintre colegi să-și aleagă o meserie practică, El a preferat mecanica. La uzinele Ford-Române din Capitală și-a făcut ucenicia, ducând viața muncitorească, mânuind alături de lucrători scu-

lele, piesele de transformat etc. Când după două ore de muncă a primit dela uzină suma respectivă de Lei 40, El și-a exprimat bucuria, exclamând: „Iată primii bani câștigați prin propria-mi muncă“. Arată aceeași dragoste și față de agricultură, atunci când se înfrățeste cu pământul suflecându-și mânecile, luând cu voinicie coarnele plugului și răsturnând un pogon de țelină la ferma regală dela Băneasa.

A purtat și poartă o atenție deosebită educației fizice și în general vieții sportive. În afară de gimnastică, a practicat diferite jocuri și sporturi, în special: skiul, călăria, vânătoarea și automobilismul.

Călătorește cu avionul, purtând deosebit interes construcției și funcționării lui. Ca bun cetățean al acestei țări, a ținut să-și cunoască țara. A fost în acele locuri care te invită să reflectezi cât mai mult asupra istoriei. Și-a purtat deci privirile peste toate acele orizonturi, peste care și le-a purtat Decebal și alți înaintași făuritori de fapte vrednice. A descifrat apoi pisaniile dela mănăstirile din Bucovina și din alte regiuni ale țării și, cunoscând țara, a intrat în legătură cu poporul pe care astăzi îl guvernează, căutând să cimenteze cât mai bine această legătură prin fapte vrednice. Prețuind frumosul din datinile, tradițiile, obiceiurile noastre, a făcut deseori ca palatul să strălucească prin aceste datine, colindând, mergând cu plugușorul și cu piesa Irozi.

Alături de viața cetățenească, El și-a îndeplinit negreșit și obligațiile de Principe moștenitor, asistând la diferitele serbări din țară și reprezentând pe Rege în străinătate. Astfel a fost trimis la Londra cu ocazia încoronării Regelui Angliei. De asemenea a fost purtătorul unei invitații pentru Președintele Republicii Poloneze. Neoficial a călătorit la Bruxel.

Dacă este adevărat proverbul că: Vremea bună se cunoaște de dimineața, atunci și calitățile arătate de timpuriu de Regele nostru arată cu prisosință viitorul Țării.

Reale însușiri le-a dovedit încă din școală, prin puterea de a prinde partea principală a diferitelor studii și prin înclinările arătate spre domeniul științelor aplicate.

S'a arătat încă înzestrat cu un spirit deosebit de observație și sinteză a cunoștințelor. El vorbește puțin, dar judecat. Toate faptele Sale poartă pecetea seriozității de gândire. Se arată modest, dar hotărît la acțiuni în care păstrează sângele rece și stăpânirea de sine.

Numeroase acte din viața aduc dovada altruismului și bunătății Sale. Grija pentru cel nevoiaș și suferind a îndrituit alegerea ca președinte al Crucii Roșii a tinerimii. Ajutorul acordat mai târziu orfanilor de războiu, răniților și bolnavilor din spitale, este de ajuns de bine cunoscut, pentru a mai insista asupra lui.

Tot de timpuriu a dovedit buna camaraderie. Este de ajuns să amintesc cum la moartea unuia din colegiile săi de școală a ținut să-și facă conștiincios rândul de strajă între făcliile funerară și să-și exteriorizeze dragostea față de el prin lacrimile vărsate.

Implinirea datoriei a ocupat și ocupă primul loc din viața Suveranului nostru. Fie vremea rea sau bună, el ține cu sfințenie să se aducă la îndeplinire cele hotărîte. Dacă pe o zi de ploaie mare și-a executat tema de străjer în pădurea dela Buftea, nu mai puțin pe o altă zi de ninsoare grozavă și-a executat-o pe cea din pădurea dela Afumați.

Față de armata noastră, și-a arătat de timpuriu dragostea Sa.

În 1930 se înscrie la liceul militar dela Mănăstirea Dealului și poartă uniforma acestei instituții. În 1931 se înscrie la liceul tehnic militar din Mediaș, unde studiază mecanismul aviației. Obține gradul de frunză numai după executarea programului și după participarea regulată la perioadele de instrucție cu unitatea unde a fost repartizat. Cucerește celelalte galoane ierarhice cu respectarea strictă a regulamentelor militare.

În 1933 îl vedem defilând cu gradul de caporal la unitatea vânătorilor de munte. După încheierea instrucției de grupă și ploton, trece cu succes examenul de sergent. La parte la numeroase manevre, defilând cot la cot cu soldații săi.

La 16 ani obține tresa de sublocotenent și, odată cu povara îndatoririlor, obține și tresele superioare.

Cu cât au trecut anii, cu atât s'au adunat pe umerii Săi preocupările și răspunderile, așa că anii adolescenței rămân ca niște coloane de bazalt pe înfloriturile cărora se brodează o altă viață, plină de exemple și de bine pentru țară. Binele culminează în actul dela 23 August 1944. Prin acest act de matură chibzuire, Regele nostru a ținut să dea expresie nu numai sentimentelor popoului român, dar și încrederii pe care acesta o pusese în persoana Sa.

Obligat să suporte sub regimul trecut dictatorial multe neplăceri și chiar umiliri, Regele nostru a ridicat, pot zice, alături de poporul Său, drumul greu al Golgotei. El și-a păstrat însă calmul, speranța și curajul de a acționa când trebuie, iar în ziua de 23 August, consecvent unei înțelegeri politice, și-a afirmat convingerea ca un Suveran convins că succesul întăririi unei națiuni îl asigură voința națiunii și a acelor conducători care simbolizează ideea de sacrificiu pe care o indică conștiința națională.

Inițiativa și repede hotărîre a Regelui nostru nu numai că au pus capăt unor generale suferințe sufletești, dar au risipit vâlul nesiguranței și neliniștei. Prin acest act și-a înălțat și mai mult prestigiul Său în fața lumii întregi, în special în fața marilor noștri aliați, care ne-au ajutat să dobândim ceea ce ni se cuvenea.

După 23 August 1944, s'a văzut clar tendința Regelui nostru de a face ca toți cetățenii din statul român să se completeze desăvârșit unii prin alții și, pentru interese superioare, să se integreze cât mai bine în viața statului.

Credincios acestor principii, El și-a dat Inalta aprobare la legile, care priveau repunerea în libertate, în drepturi și îndatoriri atât a acelor ce au fost lipsiți de ele sub regimul trecut, cât și a tuturor valorilor active.

Dornic de o civilizație potrivită nevoilor românești și de faptul de a putea dovedi lumii întregi că cetățenii Statului Român, conștienți de drepturile și îndatoririle lor, pot să-și întindă activitatea în sfera politică controlând afacerile publice ale Statului, Regele nostru întronează un regim democratic, acordând asentimentul de împărțire a pământului pentru acei ce-l muncesc și insistând ca generațiile creatoare să fie întrebuințate pe linia elementelor de valoare, de muncă, de însușiri reale și de consolidare a țării, punându-se în fiecare ramură de activitate, accentul pe îndatoriri și acte productive, constructive, calitative.

Multe alte fapte meritorice s'au săvârșit în ultimul timp sub domnia și cu aprobarea Regelui nostru. Istoria negreșit va vorbi de ele.

Indreptându-ne spre o ordine nouă, spre un cât mai mare bine pentru țară, suntem datori să ne reunim forțele de muncă, căutând să ridicăm, să dezvoltăm și să întărim o Românie nouă în miezul expresiei reale a neamului românesc în jurul Tronului, în jurul Regelui nostru, care și-a dovedit calitățile de înțelegător al oamenilor și vremurilor, de bun conducător și vrednic păstrător al unității noastre naționale în duhul adevăratului apostolat domnesc, de dealungul veacurilor.

Cu ocazia împlinirii sfertului de veac din viața Regelui nostru, membrii asociațiunii culturale „Astra“, care au cinstea de a-L avea ca președinte de onoare, dau expresie respectuoaselor omagii de iubire și devotament, unind glasul lor la acela al întregii țări, în cuvintele: „Să trăiască mulți ani fericiți pentru consolidarea, dezvoltarea și înflorirea scumpei noastre țări“.

Dr. G. PREDA,
vice-președinte al „Astrei“

CALEA BISERICII — CALEA MÂNTUIRII

„Cine nu are Biserica de Mamă,
nu poate avea pe Dumnezeu de Tată”.

Sf. Ciprian

Multe așezăminte de folos obștesc întemeiate de oameni aflăm în viața noastră sătească și orășenească, menite a înlesni și a contribui la o viață mai fericită a omului aici pe pământ. Dar niciun așezământ omenesc, oricare ar fi scopul lui, nu poate avea asemănare cu hrana sufletească, cu darurile ei sfinte și sfințitoare pe care le posedă Biserica cea întemeiată de Domnul nostru Isus Hristos, pentru mântuirea noastră.

În viața neamului nostru, poate mai mult ca în viața altor popoare, Biserica a fost, este și va fi scut și apărare — căci istoria neamului nostru se împletește cu istoria Bisericii sale.

Biserica noastră odată cu taina sf. împărțășanii a dat și dă și astăzi din același potir al credinței și al nădejzii, pentru că ea s'a identificat întotdeauna cu rosturile superioare ale neamului, atât în zile senine cât și în zile întunecate.

În măsură în care în satele și orașele noastre s'au înlocuit vechile bisericuțe de lemn, cu alte zidiri de piatră, cu catedrale mărețe, împodobite așa după cum se cuvine să fie Casa Domnului — în aceeași măsură se cere dela noi credincioșii și înnoirea celor dinlăuntru ale noastre, „căci om e acela în trupul căruia locuște sufletul, creștin e acela în sufletul căruia locuște Dumnezeu”.

De astădată dorim să arătăm și să accentuăm cu toată tăria netăgăduitorul folos ce rezultă pentru sufletul nostru mergerea la Biserică, îndeosebi în această epocă de înnoiri și în marele proces de transformări la care suntem părtași în zilele noastre de după războiu. În

marea vieții înălțată de viforul ispitelor . . . să călătorim cu toată grija în corabia mântuirii care este Sfânta noastră Biserică, prin cercetarea ei cu credință urmată de faptele bune.

În tainica noapte din Vifleem cântau două coruri: îngerii curați din ceruri și păstorii de pe pământ. Din armonica lor cântare a răsărit mărirea lui Dumnezeu și pacea oamenilor. Dar, în cursul vremii, noi nu am dat cuvenita mărirea lui Dumnezeu și astfel nu avem nici pacea dorită . . .

Pentru cercetarea regulată a Sfintei Biserici, aduc pilda unor păgâni care au trecut la legea creștină, anume:

În Africa, păgânii dintr'un sat au trecut la creștinism. Nu aveau biserică. Mergeau pe o câmpie până la o pădure apropiată, unde se rugau. Fiecare mergea pe o potecă deosebită. Cu cât era poteca mai bătătorită, cu atât se cunoștea evlavia respectivului creștin. Dacă pe o potecă creștea iarba, ceilalți creștini îl făceau atenți pe respectivul, să nu-și uite de datoria sa de-a merge la locul de rugăciune, căci lenevirea și uitarea de sine îi le trădează poteca sa, care începe a se înțeleni și a fi plină de bălării . . .

Același lucru se întâmplă și cu sufletul omului care, necultivat prin cercetarea Sfintei Biserici, prin credință și rugăciune, dela un timp se înțelenește, se întunecă ca și poteca cea dată uitării și prin aceasta am uitat nu numai de Biserică, ci și de Dumnezeu, căci: „cine nu are Biserica de Mamă, nu poate avea pe Dumnezeu de Tată“ — zice Sf. Ciprian.

Ce folos sufletesco, ce daruri sfinte și sfințitoare aflăm din Calea Bisericii care duce la Hristos Domnul? El este totul pentru noi, numai El ne poate mântui prin câtă credință și prin câtă rugăciune îi putem aduce. Sf. Ambrozie ne arată în chip minunat darurile cele sfinte din această farmacie dumnezeiască, dacă ne întoar-

venim cu toată credința spre Isus Domnul, care se jertfește și astăzi pentru noi pe altarul crucii în Sfânta Liturghie:

„De vrei să vindeci o rană, El este medic; dacă te mistue febra, El este izvor de alinare; dacă suferi de nedreptate, El este dreptate; dacă îți lipsește ajutor, El este calea; dacă fugi de întunerec, El este lumina; dacă ceri mâncare, El este nutrimântul“.

Iar Sf. Ioan Gură de Aur se exprimă în chipul următor despre Sfânta Biserică:

„Speranța noastră este Biserica,
Adăpostul nostru Biserica,
Și mântuirea noastră tot numai Biserica“.

PĂRINTELE ALEMAN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIEȚA ASTA TRECE

Vieța asta trece, ca o zi,
Peste cireși în rod sângerăți,
Peste câmpuri cu miei aurii,
Peste munții albi și curați.

Vieța asta cade, ca un sbor,
Deasupra crângurilor sburlite,
Deasupra apelor, căle mor,
Deasupra holdelor, ruginite.

Vieța asta piere, ca un foc,
Intr'un vechiu opaiț de bordeiu,
Intr'o stea, ce s'a urnit din loc,
Intr'o cremene ce-a înflorit scântei.

CRĂCIUN IN TARA OASULUI

E vorba de cea mai mică „țară“ românească, singura ce poartă acest nume la granițele nord-vestice ale românismului. Mică și săracă — abia 16 sate (o plasă a județului Satu-mare), dintre care doar două locuite de coloniști unguri, — dar bogată într'o rasă mândră de Români voinici și dârji. Scriitorul Slavici, într'o împărțire a neamului nostru din Ardeal, a pus pe Oșeni alături de Năsăudeni. Asemănarea aceasta e spre cinstea Oșenilor noștri, prinși ca într'un clește pe limba lor de pământ, între Ruteni și Unguri.

Unul din satele cele mai interesante ale acestei țărișoare este Cămărzana — cea mai dinspre miazănoapte comună a Oașului.

Așezat într'un colț aproape uitat de lume — un cronicar însemna că datorită acestui fapt „aici n'a putut pătrunde nici ciuma“, — satul e cuprins între dealuri mari, care-ți dau impresia că-l înăbușe. Dincolo de ele sunt târguri și sate străine: ungurești și rutene — alte neamuri, alte țări. Suntem la un punct extrem al românismului.

Și totuși — câtă vieță adevărat românească bate încă pe aceste plaiuri!

Insemnăm pe scurt câteva din amintirile, încă atât de vii, ale unui popas de acum cincisprezece ani, în Țara Oașului.

E seara de ajunul Crăciunului: ziua începe să se îngâne cu noaptea, când pe la uriașele porți ale caselor cu acoperișuri țuguiate își fac loc întâile grupuri de „coconi“: copiii sub zece ani. Ceva mai târziu se arată și băiețași mai mari. Glasurile lor argintii pornesc o melodie târăgănată de colindă:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un grup de țărani din Țara Oașului

Mare neaună ce-o pchicat
 Pe un dărăbuș de sat:
 Oile tăte-or zghierat!
 Dumnezeu le-o d'auzit,
 Gios la iele-o coborît
 Pe o scară — tăt de ceară,
 Să culeagă flori de vară...

Seara încep și feciorii și bărbații însurați. Aceștia sunt însoțiți de un „cercetaș“ (viorist) sau de un cântăreț din fluer care „duce danțu“ (și acompaniază). Colindele acestora, multe rămase din bătrâni, sunt pline de versuri de o deosebită frumusețe. Iată părți dintr'una din ele:

Colo'n dealul după deal	Da la alea cine-și umblă?
Ieste-un boteiaș de oi:	Imblă-și doi păcurăroi.
Cel mai mare, pe cel mic	Boticuța mea cea dulce,
Ca pe oi să le dintoarne;	Da mi i-oț pune de cruce;
Oile când le 'nturna,	Fluierul după curea,
Legea lui gata iera:	Băltăgașu 'n mâna mea,
Ori din puște să-l împuște,	Trâmbghița alătura!
Ori din săbghii să-l arunce:	Și pe mine m'or jeli
— — — — —	Oile cele cornute,
Pe mine de mă-ț pușca,	Coborînd încet pe munte,
Pe mine mă-ț îngropa	Oile cele bălăi
Inaintea strungurilor;	Coborînd încet pe văi;
In locul găleților;	Mirencile cu lănele
	Și mieii cu danțurile,
	Că le-am ținut tare bine
	Toamna și primăverile.

Oricui îi va fi, de sigur, ușor să recunoască, în această „colindă a păcurarului“, cum îi spun Oșenii, cântecul vestitei „Miorite“, păstrat pe aceste plaiuri în formă de colindă. Ce minunată dovadă a unității neamului nostru — care păstrează aceleași poezii și obiceiuri, fie că sunt răspândite pe Valea Timocului, în Dobrogea sau în apropierea Tיעi!

În dimineața de Crăciun, copiii mici umblă prin care, spunând: „Bună dimineața la Crăciun!“ Cu acest prilej, ei obișnuiesc să ureze cu următoarele versuri:

Puică neagră, bagă'n sac,
Scoală, babă, dă-mi colac!
Nu-mi da mic,
Că mi-i frig,
Ci-mi dă mare,
Bine-mi pare!

Tot copiii umblă și în ajunul Bobotezei, strigând la fiecare casă: „Chiraleisa pe an nou!“ sau spunând următoarele versuri:

Chiraleisa!
Grâu de primăvară
Și'n pod și'n cămară!
Pe din sus de casă,
Tuțuru să iasă!

„Tuțuru“ — sunt poamele uscate și nucile, care se dau micilor urători cu acest prilej.

Ținut în care păstoritul are și acum un rol destul de însemnat, e firesc ca obiceiurile și credințele dela sărbătorile Crăciunului să fie puse în legătură cu viața păstorească. Spicuim câteva pilde, puțin cunoscute în alte regiuni. În seara de Ajun, Oșenii leagă picioarele masei cu un lanț, care rămâne acolo până în ziua de Crăciun. Aceasta se face în credința că s'a „legat gura lupului“, care nu va mai putea prăpădi oile. Pentru același scop — ca vitele să nu fie „stricate“ — se pune în ajun un lanț și o coasă în ușa grajdului. Dacă se întâmplă ca o vacă să fete „între ajunuri“, se mulge puțin lapte și se face un colăcel. O bucatică din aceasta se dă vacii. Se face apoi, cu un sfredel, o gaură în cornul ei drept, se fărâmă colăcelul mărunt și se toarnă în corn, care e astupat apoi cu un corn de lemn. În acest chip, Oșanul se simte asigurat că nimeni nu-i va mai putea „strica“ vaca — adică nu-i va lua laptele.

Păstoritul a lăsat urme vechi și în cântece — am amintit mai sus de Miorița. Dar cel mai interesant cântec pentru satele din Țara Oașului — care se păstrează de altfel și în Maramureșul vecin — este cel al „fetei care și-a pierdut oile“ și strigă după ajutor:

Haide tată, haide mamă,
Că amu o vinit tâlharii!
Olile le-o mână
Și câinii i-o împușcat
Și pe mine m'o legat!
Vină, vină, cât de tare,
Că tâlharii mă omoră!

I. U.

PLUGURI

Prietene, crescut la oraș,
Fără milă cu florile'n fereastră,
Vreau să te iau de mână.
Prietene, care niciodată n'ai văzut
Câmp ori soare jucând sub peri înfloriți,
Vino, să-ți arăt brazdele veacului.
Pe dealuri, unde te uiți,
Cu ciocuri înfipte'n ogor sănătos,
Sunt pluguri, pluguri, nenumărate pluguri:
Mari pasări negre
Ce-au coborât din cer pe pământ.
Ca să nu le sperii,
Trebuie să te-appropii de ele cântând.
Vino.
Incet.

CRĂCIUN ÎN ȚINUTUL FĂGĂRAȘULUI (VIȘTEA DE SUS)

Tovărășia feciorilor.

Seara de 5 spre 6 Decembrie este un eveniment pentru flăcăi și chiar pentru satul întreg. Lumea arde de nerăbdare să vadă care va fi feciorul care va conduce tineretul, un an de zile.

În această seară se adună flăcăii satului dela 17—28 ani, ca să-și formeze așa numita „ceată“.

Se începe un joc, și anume o sârbă, și, în timpul jocului, băeții se desprind din joc și feciorul pe care ei îl cred mai nimerit, pentru a le fi „vătaf“, este ridicat de ei și dat cu capul de grindă, de trei ori. Prin acest fapt conducătorul cetei este ales vătaf sau cum se zice în sat vătaful este de obicei ales din flăcăii scăpați de armată și care este impunător și cu bune purtări.

În seara ajunului de Crăciun, tineretul satului se adună la gazdă. Dela gazdă flăcăii pornesc la colindat. Colindatul se începe cu preotul satului și primarul. Dela acesta pe urmă pleacă și dela o margine a satului începe pe la ora 10 (12) să colinde din casă în casă. Înainte de a intra în casă, de obicei ei strigă pentru a atrage atenția gazdelor:

*Lasă-ne lăliță n casă, hop, hop,
C'afară plouă de varsă, hop, hop,
Și'n tindă ninge de frige,
Lasă-ne, nu ne lăsa,
Pe uliță om și da.*

După ce aceste date au fost chiuite în curte, tineretul intră în casă.

Când toți s'au liniștit, vătaful întreabă pe gazdă „pe cine are mai mic“. Gazda spune numele de botez al celui mai mic membru din familie și atunci feciorii încep colindul, care diferă după sex.

Colindul dela casele unde cel mai mic este o fată:

Seamănă și X flori,
 Florile, flori dalbe de mai,
 Și 'ncă flori de toate flori,
 Florile, flori d'albe de mai,
 Mai cu seamă vinețele,
 Ca să-și facă o cununică.
 Cununiță și vrăstută
 Și-mi ia bordsița ntr'omână,
 Și-mi apucă prin grădină,
 Prin grădină la fântână.
 La fântână sub nucet,
 Unde curge apa nicet;
 Apa-și curge n'medicioară,
 Rujă-i dalbă cosicioară.
 Când fusei la 'ntorcătoare,
 Cu trei juni se întâlneală.
 Doi o țin și unu-o muștră,
 Unu-i cere măr din sân.
 Ea dîn grai l-a blestemat:
 Putrezire-ai cu dânsul,

Ca dânsul ca măr din sân.
 Când fusei la 'ntorcătoare,
 Cu trei pui se întâlneală,
 Doi o țin și unu-o muștră,
 Unu-i cere inelușul.
 Ea dîn greu l-a blestemat.
 Petrece-te-ai prin inel,
 Prin inel, prin degețel,
 Când fusei la 'ntorcătoare,
 Cu trei juni se întâlneală.
 Doi o țin și unu-o muștră;
 Unui cere cununica.
 Ea dîn gură l-a blestemat.
 Cununa-te-ai cu dânsa,
 Cu dânsa, cu domnia sa,
 Noi de bine-ți colindăm
 Și lui X i-o închinăm,
 I-o 'nchinăm cu sănătate,
 Că-i mai bună decât toate.

La urmă deasemenea continuă ca și la prima:

Două colinde de Crăciun, culese dela Ioan Coparin, 75 ani.

I.

Aceasta-i seară, seară mare,
 Oi da lerului, Doamne,
 Seara mare a lui Crăciun.
 Lui Crăciun celui mai bun,
 Oi da lerului, Doamne.
 Când vru Dumnezeu să nască,
 Porunci Sfintei Marii,
 La toși sfinții mari din Cer,
 Mai vartos lui Sânt Ioan.
 Când Sânt Ioan îmi sosea,
 Dumnezeu mi-l cunoștea,
 Miștel din fășățel,
 Ghetuțele de bumbăcel,
 Fășe dalbă de mătase,
 El în brațe mi l-a luat
 Și sus la plaiu a plecat.

Prin lăgete, prin brădete,
 Prin galbenț de pășinete,
 Când a fost la mijlocie,
 Pus-a jos să odihnească,
 Odihnească, să prânzească
 Și-apoi iară să pornească.
 Trei izvoare-a izvorit:
 Unu-i cu in, altu-i cu vin,
 Al treilea-i cu lapte dulce,
 În lapte dulce-l scălda,
 Cu vin roșu-l boteza,
 Cu mir slânt mi-l creștina.
 Ingeri din Cer au sburaț,
 Subt aripă mi l-au luat,
 Cerului l-au ridicat,
 Cerului, pământului,

Corul din com. Vistea, jud. Făgăraș
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Marilor și micilor.
Răilor și bunilor.
Noi cântăm și colindăm

Și lui Hristos i-o 'nchinăm.
I-o 'nchinăm cu sănătate.
Că-i mai bună decât toate.

II.

Ian ieșiți-mi, oameni buni,
Oi lerului Domnului nost.
De-mi veseliți pe Dumnezeu.
Cum mi-l gonesc păgânii,
Ei goniră cât goniră :
Mi l-au luat și mi l-au dus
Tocma'n câmp la Rusalim.
La cea marmură de piatră,
Pe piatră mi-l pironoa,
Pe cruce mi-l răstigneo.
Grele piroane-i bătea
Și prin palme și prin lăpi,
Pe-unde pironul ajungea,
Sângele i se scurgeo,
Iar evreii-l sprijineau,
Mai departe-l trimiteau.
Și ei, Doamne, mi l-o 'ncins

Cu brâu roșu de măcieș.
Carnea i se culegeo.
Iar evreii-o sprijineau.
Mai departe-o trimiteau.
Mai bună pâine-și făceau.
Și ei, Doamne, că i-au pus
Cunună de spini pe cap.
Pe-unde cununa-ajungea,
Părul i se culegeo,
Iar evreii-l sprijineau
Mai departe-l trimiteau
Mai bun mir mi se făcea.
Nu-l putură omorî,
Datu-i-au ca chin i-au dat,
Datu-i-au pahar de moarte
Cum i-a dat nu a murit.
Iacă Iosif mi l-a luat

Și cu giulgiu l-a 'nfășurat
 Și 'n mormânt mi l-a băgat,
 Mare piatră i-au răsturnat.
 Evreii s'au socolit
 Să mai taie și-un cocos.
 Ei cocoșul l-au tăiat
 Și 'n oale mi l-au băgat
 Și 'n trei zile l-au tot fierț.
 Când a fost a patra zi,
 Ei prin blide l-au băgat
 Și'n glas mare au strigat:
 Când va 'nvia acest cocos,
 Atunci să 'nvie Hristos.
 Nici vorba n'o isprăveau,
 Cocos din aripi bătea.
 Toți evreii mi-i stropea,
 Numai unul mi-a rămas

Și la groapă-a alergat.
 Găsi pe Hristos scăpat.
 Slavă 'n ceru s'a ridicat,
 Slavă 'n ceru între îngeri
 La chille de tămăie,
 La scaunul de judecată,
 Unde judecă lumea toată.
 Datu-i-au ce chin i-au dat,
 Datu-i-au pahar de-amar,
 Nu-l putură omori.
 Datu-i-au ce chin i-au dat,
 Datu-i-au pahar de foc,
 Noi cântăm și colindăm
 Și lui Hristos ne 'nchinăm,
 Ne 'nchinăm cu sănătate,
 Că-i mai bună decât toate.

Ino. ION ȘERBAN

BCU CILAC LA RĂSPÂNTIA NEAGRĂ

La răspântia neagră
 S-au oprit trei care.
 Cei care le mână
 Scapără'n amnare.

Unul din ei zice:
 „Fost-am la oraș
 Să mă judec iară:
 Tot eu păgubaș“.

Altul: „O făclie
 Și-un coșciug am luat:
 Mi-a ucis vechilul
 Singurul băiat.“

Cel din urmă: „Uite,
 Mai aveam doi hoi;
 Pentru bir mi-i vinde
 Măine pe-amândoi“.

Din răspântia neagră
 Carele-au plecat
 Și merg greu, de parcă
 Piatră, duc în sat.

TATA

Abia se zărea de ziuă, când lungul tren de marfă, după ce fluera răgușit și parcă speriat, se opri în gară într'o trosnitură de fierărie care trecu dela un vagon la altul cu ințeleală și făcu să răsune văzduhul până departe. Erau vagoane vechi, jerpelite, sătule de atâta alergătură și de atâta povară, de ani de zile, pe toate liniile ferate din centrul Europei. Unele purtau inscripții românești, altele nemțești, franțuzești, în diferite limbi slave. Îți aduceau aminte de convoiul nesfârșit de robi prinși cu arcanul, în toate uniforme, toate vechi, decolorate, și care erau acum legați unul de altul prin groase zale de fier, cu voința înfrântă, supunându-se sortii cu un fel de nepăsare grea.

Dumnezeu știe ce marfă ducea, căci din tren coborî, umplând șinele și peronul și îmbulzindu-se spre ieșirea din gară, o mulțime nesfârșită și pestriță, încât ai fi crezut că s'a oprit aici un tren personal. Intrae încărcat ciucur, cu lume pe scări, pe tampoane, pe acoperișul vagoanelor.

Lumea aproape înțepenită din strânsoare coborî dintre vagoane, de pe acoperișe și mulți abia-și puteau mișca degetele cu care s'au ținut, de cine știe ce, să nu cadă, pentru a-și putea prinde și lua în spate bagajele: cofere, lăzi, saci, coșuri, desagi, care acum sporeau îmbulzeala de pe peron și baricadau ieșirea din gară, între cotituri și injurături ce se ridicau din toate părțile.

Bădicul Vasile Lungu reușise să se coboare între cei din urmă din tren. Își găsisse, înainte cu o zi și o noapte, când urcă din gara cea mai apropiată de satul lui — își găsisse loc abia pe acoperișul unui vagon și, la oprirea trenului, nici nu se putu mișca. Era amortit, reapăn tot, ca și când ar fi avut în loc de picioare două lăstare de lemn, iar degetele-i rămaseră încărligate, așa cum se ținea de o margine a acoperișului.

Toată lumea care călătorește cu el pe același acoperiș, nu-l văzu mișcându-se o singură dată, nu auzi o vorbă din gura lui. Ceilalți dela un timp începură să povestească pe socoteala călătoriei cu trenul în aceste vremuri de războiu și de sărăcie. Unii îi puseră și lui Vasile Lungu întrebări: De unde era? Unde se ducea? De când e pe drum?

Dar după ce încearcă mai mulți să-i scoată o vorbă din gură, fără a reuși, îl lăsară în plata Domnului.

„Se pare că-i surd“, spune unul mai milos.

— De, multă lume surzește și amuțește în zina de azi, — adaugă același om, văzând că ceilalți zâmbiră la părerea lui că omul e surd.

Cum așa? întrebă mai mulți.

În războiu, vezi bine, răspunseră alții în locul omului.

Nu numai în războiu. Poate cineva să surzească și să amuțească și neieșind din satul lui.

La întrebările celorlalți, omul nu mai voi să dea nicio lămurire. Aruncă o privire grea de tristețe asupra lui Vasile Lungu și amuți și el.

Vasile Lungu venea dela depărtare de aproape două sute de kilometri. Până la gara de unde s'a urcat îl petrecu și femeia. Ar fi voit să vină și ea, dar nu avu pe seama cui lăsa casa și gospodăria. Avea o mulțime de găini și rațe și se temea să nu i le fure cineva. Anzise că acum o găină se vinde la oraș cu o mulțime de bani și ea își făcuse gânduri mari cu banii ce-i va lua pe ele, de când le venise știrea că feciorul lui, Dumitru, a scăpat din războiu, și că acum era într'un spital, nu prea greu rănit. Mai ales își făcea gânduri mari cu banii ce-i va lua pe găinile și rațele ei, de când — asta a fost înainte cu o lună — bărbatul său își cercetase feciorul în spital și se întoarse cu vestea că

Dumitru va rămânea cu o leacă de șchiopătat la piciorul stâng, dar că încolo e bine și întreg.

Părinții pregătiră multe, de toate, încă de vreo doi ani, tot câte ceva, pentru căsătoria lui Dumitru, cât ce se va întoarce din războiu. Rămăsese flăcău cam toamnă, că era un băiat sfios și părinții socoteau că dacă nu-l vor căsători în greabă după războiu, mai târziu va fi mai greu. Mamă-sa-i țesuse și cususe alb-turi și haine, tatăl său cumpărase doi junci pentru el: îi făcu rost de un plug.

Dar după o lună dela întoarcerea omului dela spital, într'o seară s'au trezit cu un aviz dela primărie — pârgarul spunea că avizul a venit prin telefon — aviz prin care Vasile Lungu era chemat grabnic la spital, după dorința feciorului.

Părinții erau chiar la cină le veni avizul, și rămăseră amândoi înlemniți, cu lingurile în mână. Ce putea să fie?

— Să știi că i s'a 'ntors boala, zise într'un târziu femeia.

— Ar spune în înștiințare, vorbi bărbatul descleștându-și cu greu fălcile. Apoi zise către pârgar: „Numai atât spune avizul?”

— Numai.

Ce-ar putea fi? se gândi tare Vasile Lungu. Tu ce crezi? întrebă pe pârgar.

— Hm! Multe s'ar putea! Dacă dumneata l-ai văzut înainte cu o lună, și rana era spre vindecare, mi se pare că numai un lucru ar putea fi, totuși.

— Ce anume?

— Să-l trimita iar pe front.

— Hm! Cam greu de crezut. Doctorii spuneau că va rămâne cam șchiop de piciorul stâng.

Pârgarul dădu bițeța și plecă. În urma lui, părinții rămăseră muți, multă vreme, privind prin pereți încolo.

Până când mama izbucni deodată într'un plâns desna-
dăjduit.

Bărbatul nu o opri. Presimțise și el că e ceva rău, deși încercase să-și îmbărbăteze femeia, spunându-i că nu poate fi vreo primejdie, dacă nu spune în aviz. Iar acum, în timp ce nevastă-sa își frângea mâinile plângând, presimțirea rea creșu în sufletul lui. Nu putea fi vorba să-l mai ducă pe front, dacă rămânea schiop; nu pentru aceasta dorea Dumitru să-l vadă. Să-l vadă, și încă grabnic!

Doamne, Dumnezeule, grabnic! Dacă ar putea fi acum lângă el! Dar știa de rândul trecut cât ține drumul până la orașul cu spitalul unde zăcea Dumitru.

Se sculară dela masă fără să mai cineze, și femeia începu să-i împacheteze merinde de drum într'o desaga. Porniră cu noaptea'n cap spre gara cea mai apropiată. Femeia voia să se întoarcă înainte de ziuă. Acum îi erau galițele în siguranță, nimeni nu știa că au plecat de-acasă amândoi.

... Așa se porni la drum Vasile Lungu, care se trezise amorțit de tot pe acoperișul vagonului, când trenul intră în gară. Poate mai amorțise și de frig, căci deși era la începutul lui Maiu, tot timpul acestei călătorii bătu un vânt puternic și rece.

Odată cu desmorțirea mădularelor, începu să i se desmorțească și gândul. Pentru că în vremea cât a călătorit îi înțepenise și gândul, într'unul singur: „il chema la patul feciorului, pentru că trăgea să moară“.

Gândul acesta îi venise cu atâta putere și limpezime, încât abia se urnise trenul din mica gară, el căzu într'o desnădejde soră cu moartea:

„N'o să-l mai apuce în viață“. Știa din drumul celălalt cât de mult ține călătoria până la spital. Și-i părea că trenul merge și mai încet decât atunci.

La început se răzvrăti asupra acestei încetineli, nu mai încetă să întrebe în fiecare gară când pleacă

trenul, de ce stă atâta în stație, de ce nu merge mai repede. Dar văzu că nu poate face nimic împotriva inerteții, și căzu în înțepenirea aceea observată de toți, când nici nu mai auzea, nici nu mai vedea ce se petrece în jurul lui.

Acum însă, cu desaga în spate, începu să se îndese și el prin mulțimea dela coadă, și reuși să iasă din stație.

Chiar în fața gării era un mic parc, în care cîrpeau pasări în lumina blândă a dimineții. O mierlă neagră, în vârful unui castan, fluera de mama focului. Vântul se mai potolise, și mireasma verdeții tinere din parc îi pătrundea sufletul. Mișcarea dela vagon până aici, prospețimea dimineții, mirosul de acasă al verdeții începură a-i desmorti și sufletul. Și, cum se oprise în parc, pe o bancă, să socotească — aducându-și aminte — încotro să apuce din cele patru străzi ce porneau de aici, se vede că rămăsese mai multă vreme pe o bancă și, la întâiele raze ale soarelui, nădejdea svăcui din nou în inima sa.

Se ridică înviorat de pe bancă și întrebă pe un trecător încotro să apuce pentru a ajunge la spitalul militar. Porni acum mai sprinten, cu desaga în spate. Va fi așa cum i-a spus pârgarul: Dumitru s'a făcut bine și-l trimite iar pe front. Se vede că n'a rămas șchiop. De multe ori se înșeală și doctorii. Se înțelege că așa trebuie să fie! Mai înainte de a se întoarce pe front, Dumitru vrea să-l vadă. Poate are să-i spună ceva, poate are să-i dea ceva în păstrare. Hai! Nu se mai isprăvește odată nici războiul ăsta! Bieții feciori! Dar tot mai bine să plece de unde a venit, decât să...

Gândurile i se luminau, nădejdea-i creștea, inima-i bătea tot mai puternic, cu cât se apropia de spital. Se apropia, căci începu să recunoască unele clădiri pe lângă care trecea.

Ajunse, în sfârșit, după ce mersese aproape trei

kilometri. Era departe dela gară până la spitalul militar. Dar acum drumul îi păru nesfârșit. La spital însă nu era îngăduită intrarea până la ceasurile opt. Stătu de vorbă cu sentinela, încercă în dreapta, în stânga: pace! Nu era permisă intrarea! De, nu era și aici tot militarie? Nu trebuia să fie o regulă? Trebuia, vezi bine.

Astfel Vasile Lungu trecu de cealaltă parte a străzii, unde era pajiște verde, și punându-și desagii din spate șezu și el lângă ei. Ședea și se nita peste drum, la marea clădire cu trei rânduri și lungă să nu-i mai dai de capăt. Rar, rar, începe să iasă și să intre câte-un militar... După câte-și aduce el aminte de rândul trecut, Dumitru era cu patul la rândul al doilea, într'o sală cu alte douăzeci-treizeci de paturi. Care să fie fereștile ce răspundeau în sala aceea? Nu-și putea da seama!

Tot privind, simți deodată un gol și o arsură în măruntaie. I se deșteptă așa pe neașteptate o foame cumplită. Când mâncase mai pe urmă? Nu-și aducea aminte să mai fi mâncat de când plecase de acasă. Dar nu era sigur!

După ce-și desfăcu merindea, văzu că era într-adevăr neatinsă.

Dar abia îmbucă de câteva ori, învălui bucatele și le puse înapoi în desagă. Un gând îi tăie pofta de mâncare: „Dacă-l pornesc din nou pe front, zadarnic a venit el la spital. Dumitru va fi la cazarmă, dacă nu va fi plecat până acum. Doar avizul era pentru o venire grabnică! Grabnică, cu trenurile de azi!”

Svâcnii în picioare să pornească spre cazarmă. Dar marele spital apăsa asupra sa cu o putere de nebănuit și nu se putu mișca, rămânând cu ochii țintă la fereștile lui: „Avizul a venit dela spital, tot aci va trebui să întreb de Dumitru. Poate nu l-au vărsat încă la cazarmă. Oricum, cei de aici trebuie să știe unde-l poate găsi”.

Sentinela îl opri din nou.

— Mai trebuie s'aștepti cam o jumătate de ceas. Până la opt.

— Dar încă nu-s opt?

Încă nu-s.

— Da'i tare grabnic lucru ce mă aduce pe mine aici, îndrăzni bădicul.

— Păi, toți vin cu grabă! N'ai ce-i face, așa-i ordinul. Pe cine ai aici?

— Pe feciorul meu, pe Dumitru Lungu.

— E de mult în spital?

— De-o lună trecută. Dar nu știu dacă mai e în spital. Nu știi dumneata?

— Păi unde să fie, dacă înainte cu o lună era aici, iar acasă n'a venit?

— Poate să-l fi trimis iar pe front.

— Așa! Va să zică nu era așa de bolnav.

— A fost rănit la un picior, la piciorul stâng și doctorii ziceau că va rămânea cu piciorul stâng puțin mai scurt. Că va șchiopăta.

— Dacă-i așa, aici trebuie să fie. Până acolo încă n'am ajuns să se trimită oameni șchiopi pe front.

— Vezi bine, dar și doctorii se pot înșela. Poate s'a vindecat de tot.

Soldatul de sentinelă se uită nedumerit la om.

— Nu mai ai mult de așteptat. Îndată se fac ceasurile opt... Dar... vii dumneata să-l vezi, ori ți s'a trimis un aviz?

— Da, mi-au dat dela primărie o înștiințare să vin grabnic, că vrea să mă vadă.

Sentinela își innăbuși cu greu un suspin.

— Din ce unitate făcea parte?

— Vânători de munte.

Omul se gândi puțin și-i spuse și numărul poștei de companie.

— Dar, bine, batalionul, compania? întreba sentinela.

— De când a plecat în războiu nu ne-a scris decât numărul poștei.

— Întreb, pentru că... începu soldatul, dar se opri din vorbă. Era să spună că ieri au îngropat pe unul dela vânătorii de munte.

În minutele rămase până la ceasurile opt, bădicul Vasile Lungu se aprinse deodată de o neliniște grozavă, ca și când vorbele nespuse de soldat ar fi pătruns într'un chip necunoscut în inima lui.

Acum începură să intre în spital tot felul de militari, ofițeri și mai ales doctori. Bădicul oprea pe fiecare și-l întreba dacă nu știa ceva despre Dumitru Lungu. Primi acolo și răspuns dela toți: Să mai aștepte puțin, îndată va bate opt. Să intre atunci și să întrebe în cancelarie, aici cum intri la dreapta.

Pe toți îi întreba și dacă nu știu să plece curând vreo unitate de vânători de munte pe front. Niciunul nu știa să fie vreo unitate în plecare.

— Dar ce, ai și la regiment pe cineva? îl întrebau ofițerii și doctorii pe care îi oprea să ceară știri.

— Nu, dar s'ar putea să se fi făcut Dumitru sănătos de tot, și să-l fi vărsat la regiment.

Ofițerii înălțau din umeri, privindu-l nedumeriți:

— Iți vor spune îndată la cancelarie.

La opt, sentinela dela intrare fu schimbată și soldatul, liber acum, îl luă pe Vasile Lungu și-l duse în cancelarie.

Acolo era o forfotă de subofițeri și o dura vura de nu se mai înțelegea nimic. Bădicul abia s'a putut face priceput de ce vrea, pe cine caută. Trebui să spună de vreo trei ori, nu numai pentru că nu-l asculta nimeni cu atențiune și toți vorbeau între ei, dar și pentru că bădicul îl căuta pe Dumitru al lui și la spital și la cazarmă.

— Dacă-i la cazarmă, ce-l cauți la spital? Vorbește lămurit, bre omule!

Unul dintre subofițeri deschide în sfârșit un registru:

— Cum spuneaî că-l chiamă?

— Dumitru Lungu, din vânătorii de munte.

— Dumitru? Cum? Lungu? Dumitru Lungu?

Caporal?

— Da, caporal!

Subofițerul se opri de frunzărit registrul, aruncă o privire repede celorlalți. Toți rămaseră o clipă tăcuți, cu capul în pământ.

— Vrei să-l vezi, moșule?

— Păi cum? De ce am venit? Am primit aviz că vrea feciorul să mă vadă grabnic. L-au trimis cumva iar pe front? Doctorii spuneau că va rămânea șchiop de piciorul stâng.

Plutonierul se ridică dela birou, închizând registrul. În liniștea ce stăpânea acum în cancelarie, se auzi glasul lui schimbat:

— Vino cu mine, moșule!

Bădicular se luă înfrigurat după el, dar văzu că nu urcă scările, ci iese pe o ușă în curte și apucă spre o clădire mai mică din fundul curții.

— L-au mutat de sus? întrebă tatăl, abia respirând, căci o piatră de moară i se puse pe inimă, îndată ce văzu că plutonierul nu urcă în spital, unde-l știuse el pe Dumitru.

— Da! L-au mutat, moșule! răspunse plutonierul cu grea supărare acum în glas. Se opri în mijlocul curții: trebuia să-i spună, căci vedea că omul nu înțelege.

— L-au mutat, că așa e legea! Viii cu viii, morții cu morții. Ai sosit prea târziu, moșule, ca să-l mai afli în viață. Se temeau și domnii doctori care au ordonat să fii avizat, că vei sosi prea târziu. Cu trenurile astea; de! În războiu ca în războiu!

Plutonierul porni din nou, cu omul după el. Bădicular Vasile Lungu auzi, ce-i spuse, dar nu înțelese nimic. Părea că dela el până la plutonier era o depărtare îngrozitoare. Depărtarea nu era între pașii lor, ci

între un om viu și alt om viu. Oare cu cine a vorbit?
Se întrebă bădăicul Vasile.

Ajunseră. Gradatul scoase o cheie din buzunar și descăie o ușă.

— Încă nu-i pus în sicriu, căci numai la miezul nopții a murit. Nici nu-i îmbrăcat încă de îngropare. Dar îi vom face tot ce i se cade unui ostaș mort din pricina rănilor cauzate în războiu.

Bădăicul Vasile Lungu îl auzi iar, dar iarăși nu înțelese despre cine vorbea, și intră după plutonier în camera cea mică, văruiată proaspăt. Și nu pricepu nimic, până ce plutonierul nu luă pânza de pe fața lui Dumitru, și-și văzu feciorul, cu obrajii albi, cu fruntea palidă, dormind adânc somnul fără de trezire.

— Era aproape vindecat, când se află o ață ascunsă de puroiu, care se vărsă în sânge. Cu toate leacurile, nu l-au mai putut scăpa. Dumnezeu să-l odihnească și să-l ierte.

Omul tot nu scoase un cuvânt. Când plutonierul aco-
peri fața mortului, tatăl se apropie și-i spuse în șoapte:

— Doarme, n'a murit! Așa dormea de liniștit și acasă. Așa era, când dormea. Lasă-mă, domnule plutonier, lângă el. Vreau să-l întreb, când se va deștepta, ce vrea să-mi spună.

— Poți rămânea, răspunde plutonierul înduioșat. De îngropat îl îngropăm numai mâine după amiază.

Ieși, închise în urma lui ușa, fără să o mai încuie.

Dar peste vreun ceas, când plutonierul avu de lucru prin curte, auzi tânguirile tatălui din camera mortuară. Nu era numai plâns, ci cuvinte împletite în bocet. Se apropie de ușe și ascultă. Tatăl se bocea în versuri, cum se bocesc femeile la morți. Era vorba în ele și de doi junci, abia învățați la jug, de un plug nou, de o căciulă nouă...

„Săracii oameni“ — zise plutonierul ștergându-și o lacrimă cu dosul mâinii — „mulți se mai bocesc azi“.

EPIGRAME

FEMEIA ORBULUI

Spusesem unui orb: „Soția ta
E-un trandafir, nu altceva!“
Răspunse orbul — orbii s'fini:
„Știu nu după culoare, după spini!“

CÂNIREA PĂRULUI

Părul alb îl poți ascunde prin mijloace variate;
Poți să-i amăgești pe oameni, însă Moartea nu se poate.

IUBIRE TÂRZIE

Imi spui că arzi acuma mai mult ca orișicine:
Dar lemnul vechiu, se știe, că arde cel mai bine!

INVIDIOSUL

Pe scaun Petru șade nemișcat,
Iar lenea și amarul îl apasă.
Și totuși nimeni nu-i ca el preocupat:
Lui doar de fapta altuia îi pasă.

INVIDIA

Trist e Leon: nu se știe
De i s'a 'ntâmplat ceva,
Sau de binele cuiva
Zace de inimă rea . . .

SECRETELE

La mincinoși secretul să-l spunem, sau la muți:
Că muții nu cuvântă, iar ceilalți nu-s crezuți.

SGÂRCITUL SPÂNZURAT

Un avar s'a spânzurat.
Sufletul când și-l dădea
N'a plâns viața ce-o pierdea,
A plâns lațul cumpărat.

LA JUDECATĂ

Pricina între vecini. Certuri prelungite, purtate din tată 'n fiu, pentru fâșia de pământ de sub streșina casei unuia dintre ei.

— E al meu locul...

— Ba e-al meu...

— Se ține de casa cu streășina...

— Ba de curtea la care se află legat...

— A lăsat-o străbunicul meu, ca să pice apa pe pământul lui.

— Moșu-meu știa mai bine... L-a folosit o viață de om. Tata tot așa... Și eu, de când sunt pe lume.

— Eu am martori, care vor jura...

— Crezi, că eu nu am...

După ani și ani de hărțuială între bărbați, clevetiri între femei, unul își ia curajul și se hotărăște să întrebe pe un domn avocat, de adevăr, cerându-i și sfatul, ce e de făcut...

— „Dumneata ai dreptate... Fă-i proces...”

Și se 'ntoarce omul acasă dela oraș cu sufletul la gură: „Il dau la lege... Și-l câștig, de bună seamă... Ce mi-a spus domnu' avocat, că-l câștig... Il va ustura pielea și buzunarul...”

Aude vecinul. A doua zi bate și el la ușa altui avocat:

— „Uite așa și pe dincolo...”

— „Dreptatea-i de partea dunitale... N'ai decăt să-i faci proces...”

Lupta se duce de-acum înainte, pe două fronturi: în sat, între membrii celor două familii împlicate și în oraș, între doi avocați, cărora nici prin gând nu le trece să-și strice prietenia de dragul celor doi necunoscuți.

La sorocul întâiei înfățișări, se prezintă împrițnății, ca pentru a sfârși în acea zi o ceartă ce se lungea

de ani mulți. Fiecare însă cu nădejdea că va fi el câștigătorul.

Dar judecata nu grăbește. Abia se fac formele de începerea procesului. Se fixează o altă zi pentru desbaterăa fondului. Apoi alta pentru ascultarea martorilor, care se grăbeau la judecată, ca porcul la cuțitul măcelarului.

După vreo opt-zece drumuri la oraș și tot atâtea întoarceri acasă, a dat Dumnezeu și ziua cea mare, zi așteptată, ziua ce avea să curme o ceartă, pe care n'a putut-o gătui sfatul unui întreg sat de oameni.

În fața judecătorului, cei doi împričinați stăteau nemișcați, fiecare lângă avocatul lui, — ca doi stâlpi care au pripornit odată ceva, iar acum au ei lipsă de priponeală...

Incep desbaterile.

Avocatul unuia tună și fulgeră... Ridică pumnii, amenință, sbiară... Apoi își înmoaic glasul ca n'tr'o oală cu miere. Îl vâicărește pe client, îl perie, ca să-l scoată omul cel mai de omenie din sat.

Se duce, cu vorba, până pe unde n'a călcat clientul său. În același timp nu uită să împroaște cu noroi pe celălalt împriçinat.

— Numai din răutate a venit în fața onoratei judecați. Are suflet rău, inimă de piatră... Îi plac pricinile, judecățile... Pe când omul meu, nevinovat ca un miel, nici în vis nu poate greși cuiva.

Și o jumătate de ceas cu spume la gură și-a laudat clientul, neuitând să arunce câte-o stropitură de noroi spre cel de-al doilea.

Clientului îi râdea fața, îi sticleau ochii de bucurie. Atâta pomană de vorbe frumoase n'a apăsât în toată viața lui. Era ca sigur de câștigul cauzei.

Dar vine rândul celuilalt apărător. Acesta își termină misiunea de apărător în câteva cuvinte.

— Onorată judecătorie! În baza paragrafelor cutare

și cutare din lege, vă rog să respingeți cererea adversarului nostru, ca fiind nefondată, obligându-l la cedarea terenului din litigiu și suportarea cheltuelilor de judecată.

Omul de lângă el aproape plânge. Se răcește pe jumătate. Se aștepta să audă și dela avocatul său ce-a auzit dela cel din partea contrarie. Numai cât de-a'n-toarselea. Să-l fi lăudat pe el, și să fi hulit pe celălalt. Zală pentru cataramă!

După un ceas de așteptare, ceas greu, cumpanit între viață și moarte, se dă sentința.

Pierde procesul omul care a fost lăudat, iar hулitul îl câștigă. Rămân muți amândoi împetricinații.

Invățătura: când avocatul apărător o ia razna pe câmpia vorbelor umflate și fuge de paragrafele legii, să-ți cam numeri banii pentru acoperirea cheltuelilor de judecată — căci pierzi procesul la sigur.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PETREĂ DASCĂLUL

CÂNTEC

Vezi, mamă, cine bate?
— Sunt frunze 'ntârziate
Ce pică din castan
Pe geamuri an de an:
Tot cad să ne arate
Că visuri și palate
In van clădim, în van.

Vezi, mamă, cine bate?
— E vântul, altul cine?
E vântul călător.
Copii trudiți ca tine
N'aștepte niciun bine
Venind la pragul lor.

Vezi, mamă, cine plânge?
— E ploaia care-și frânge
In geamuri stropii grei,
Așa ca ochii cei
Ce' n lacrimi se vor stânge,
Că n'au putut răsfânge
Norocul vieții 'n ei.

ECATERINA PITIȘ

BIBLIOTECA TĂRANULUI

Știința de carte este astăzi foarte răspândită în sânul mulțimilor românești dela sate și dela orașe. Dacă în rândul bătrânilor se găsesc încă destui care nu știu să pătrundă în taina slovelor, în rândul bărbaților și femeilor în floarea vârstei numărul neștiutorilor de carte este destul de rar, iar în al tineretului a dispărut aproape cu totul.

Cei mai mulți dintre noi abia își dau seama ce mare binefacere este aceasta pentru neamul nostru, ce comoară a fost pusă în mâna lui, mai neprețuită decât comorile care zac ascunse în sânul și deasupra pământului pe care-l stăpânește și-l frământă cu munca brațelor lui. Sunt popoare cu un pământ mai sărac decât al nostru și totuși ne întrec cu mult în bunăstare. Aceasta au să o mulțumească mai presus de toate culturii răspândite în sânul lor. Și cel dintâiu mijloc pentru a stăpâni cultura, pentru a pătrunde în tainele ei nemărginite, este cartea. Fericiți aceia, indivizi sau neamuri, care știu să mânuiască această armă! A lor este biruința cea de pe urmă!

Această răspândire a științei de carte între Români avem să o mulțumim înainte de toate Unirii din 1918. Prin marile ei reforme, îndeosebi prin reforma agrară și votul universal, fericita Unire a desrobit nu numai poporul român care gemea până atunci sub stăpâniri străine, ci și pe cel din țara așa numită liberă. Până la Unire, școala satului dacă nu se poate spune că lipsea, era totuși un așezământ care tânjea în uitare și dărăpănare, pe care țărani o înconjurau și o simțeau adeseori mai mult ca un blestem decât o binefacere. În anii de după Unire, numărul școalelor a crescut însă într'un mod uimitor; ele au devenit, alături de biserică, poddeaba satelor noastre; țărani înșiși se mândresc cu ele și-și dau seama de însemnătatea lor. Ei vor să aibă în-

vățători buni și sunt tot mai rare cazurile când încearcă să-și scape copiii de școală. Ba, mai mult, chiar și cei mai scăpățați, se gândesc să-i trimită la școalele mai înalte. Gimnaziile, școalele noastre de meserii, liceele, școalele normale, universitățile gem de marele număr al fiilor și fiicelor de țărani și muncitori. Convingerea că învățătura nu poate decât să folosească celui ce o stăpânește, a pus astăzi stăpânire până și pe cei care n'au avut norocul să se împărtaşească în copilărie din binefacerile ei. Și un semn deosebit de îmbucurător al timpurilor noi este trimiterea nu numai a băeților, ci și a fetelor, atât la școalele primare, cât și la cele mai înalte. Cât de departe suntem de vremurile dinainte de Unire, când aveam sate în care numărul femeilor știutoare de carte se putea arăta pe degete!

Firește că, dacă vorbim cu atâta însuflețire despre numărul mare al știutorilor noștri de carte, nu însemnează că nu ne dăm seama că se mai găsesc încă destui în sânul nostru care nu știu să scrie și să citească. Trebuie să ne străduim din toate puterile, atât statul cât și particularii, ca ei să se împruțineze. Cu o muncă stăruitoare, într'un an sau doi, ei pot fi reduși în mod simțitor.

Să îndepărtăm însă delă noi gândul înșelător, de care din păcate se lasă cuprinși atâția, că a ști să scrie și să citești înseamnă că ai făcut totul pentru dobândirea culturii adevărate. Scrisul și cititul sunt numai cheia cu care am deschis porțile unei minunate împărății cu totul necunoscute pentru noi. Este cel dintâi pas pe care l-am făcut într'o lume, pe care însă, pentru a o stăpâni, trebuie să o cunoaștem cât mai bine, să pătrundem cât se poate de adânc în tainele ei.

Se cuvine să fie subliniat în mod deosebit acest lucru, deoarece este încă atât de mare numărul acelor care, chiar dacă au petrecut 4 sau 5 ani pe băncile școlii, nu știu să tragă niciun folos din învățătura primită acolo. În loc ca înaintând în vârstă ei să se

apropie mai mult de carte, se îndepărtează de ea și, atunci când au ajuns oameni cu răspunderea vieții, când ar putea să tragă cel mai mare folos din știința de carte, ei au uitat-o cu totul, abia dacă mai știu să se descurce în desigurul slovelor sau să-și scrie, cu mare trudă, numele. Ce deosebire este între acești știutori de carte și între cei care n'au cunoscut în viața lor o singură literă? De bună seamă că niciuna.

Una din cele dintâi datorii a învățătorilor, și în general a aceluia care învață pe alții să scrie și să citească, este să-i facă să îndrăgească acest neîntrecut sfătuitor și desfătător prieten al vieții noastre, care este cartea; să-i convingă să o prețuiască și să și-o facă tovarăș nededslipit de fiecare zi.

Să nu se găsească nicio casă de țaran sau muncitor român care să nu-și aibă *biblioteca* ei. Cuvântul acesta poate să ne sperie; căci atunci când spunem bibliotecă, ne gândim de obicei la un mare număr de cărți rânduite în scrinuri. Nu este însă așa. O bibliotecă poate fi compusă și numai din atâtea cărți câte degete avem la o mână. Pentru a se învrednici de acest nume, cele dintâi condiții sunt grija pe care o purtăm cărților din ea și prețul pe care-l punem pe învățătura din paginile lor. Dacă îndeplinim aceste condiții, să fim siguri că modesta noastră bibliotecă va crește cu trecerea anilor și va ocupa un loc de cinste în casa noastră; ea se va face tot mai vrednică de numele pe care i l-am dat.

Pentru ca să fie bine păstrate, cărțile se cuvine să aibă un colț al lor, un mic raft, cât de modest, iar atunci când numărul lor este mai mare, un dulap. Această măsură ne apăra de cei mai mari mâncători de cărți: copiii. Departe de noi gândul să înfierăm dragostea copiilor pentru carte. Dimpotrivă, ea trebuie cultivată cu înțelepciune, căci poate deveni cel dintâi izvor al fericirii lor viitoare. Copiii însă citesc tot ce le cade

în mână și foarte adeseori și distrug. Mă gândesc îndeosebi la copiii țăranilor noștri, care n'au de unde să învețe prețuirea cărților. De aceea e bine să nu poată ajunge ușor la cărțile bibliotecii noastre, să primească din mână noastră cărțile pe care le doresc și să învețe să le îngrijească. Iată unul din motivele pentru care este atât de necesar ca biblioteca să-și aibă colțul, raftul sau dulapul ei anumit.

Pentru a păstra cât mai bine și cât mai mult cărțile noastre, e bine apoi să le legăm în cartoane tari. Această cheltuială ne va speria la început; ne vom da însă în curând seama că ea nu este decât un câștig. Ea ne scapă, în cele mai multe cazuri, cartea dela o moarte sigură.

Se pune acum întrebarea ce să citească cu precădere țăranul nostru, care sunt cărțile pe care trebuie să le aibă în întâiul loc în biblioteca lui. Întrebarea este de bună seamă foarte importantă și un mare număr dintre aceia care se gândesc la mica lor bibliotecă și-o pun cu toată stăruința. Nu putem răspunde acum amănunțit la ea. Ar trebui să dăm liste de cărți care să mulțumească și pe cei dela șes și pe cei dela munte, și pe femei și pe bărbați. Deocamdată îi sfătuim atât, ca aceste cărți să răspundă înaintea de toate nevoilor de toate zilele. Să nu se adreseze numai lucrărilor câmpului, ci și la ale gospodăriei, în care femeia are un rost așa de mare. Să nu privească numai munca, ci și trupul și sufletul lor, să le întărească deci sănătatea trupească și sufletească, cel mai mare bun al omului pe pământ. Să nu lipsească nici cărțile de petrecere frumoasă, de desfătare a sufletului după muncile grele pe care le încearcă trupul, cărțile de literatură așa cum se mai numesc. Folosul lor este mai mare decât pare la întâia vedere.

Pentru toate aceste nevoi se găsesc cărți numeroase, și bune și rele. E bine ca țăranul să ceară sfatul învățătorului sau al preotului, pentru a alege pe cele bune

de cele rele. De cele mai multe ori va învăța el însuși să facă această alegere.

Nu putem cere însă țăranului să-și înzestreze biblioteca sa cu toate cărțile de care are nevoie. Aceasta o poate face Biblioteca satului. Un nume mare și acesta, care se vântură de atâta vreme, fără să ne dăm seama de însemnătatea lui. Câte din satele noastre nu au biblioteci, dar câte oare din ele sunt ceea ce întrădevăr ar trebui să fie, așezăminte vii, din care cărțile să sboare în fiecare zi, în cât mai multe case, ca niște albine harnice, răspândind pretutindeni învățătura lor? Biblioteca satului este acum cam în starea școlii noastre de altă dată, dărăpănată, uitată, prăfuită, prada moliilor și șoarecilor. Dacă din capul locului există o astfel de bibliotecă — pentru că mare este numărul satelor care nici nu i-au auzit încă de nume.

Să ne între odată însă acest gând în cap, că biblioteca este cel mai puternic sprijin al școlii, instituția care o face pe aceasta să-și atingă cu adevărat rostul de luminătoare a satului, de sfătuitoare a lui pe drumul înaintării. Școala este mai ales a copiilor; biblioteca este, trebuie să fie, a tuturor vârstelor, a copiilor, tinerilor, bărbaților, bătrânilor, bărbați și femei de o potrivă. Toți aceia care au învățat să prețuiască cartea, trebuie să o găsească în dulapurile ei, pentru a o împrumuta și a storce din fagurii ei mierea învățăturii și a desfătării.

Numai atunci când vom face din aceste biblioteci așezăminte vii, tot așa de prețuite ca și biserica și școala, vom putea spune că am apucat pe adevăratul drum al culturii. Pe acest drum, alte popoare înaintează de mult cu pași repezi. Acolo nu este casuță fără bibliotecă ei modestă, dar nici sat fără biblioteca lui bogată, citită, prețuită de toată lumea.

Spuneam mai înainte că avem astăzi sate numeroase în care țăranii înșiși se străduiesc ca școala lor să fie o podoabă și pretind să li se dea învățători buni.

Biblioteca satului nu-și va cuceri locul pe care îl merită în sânul obștei rurale, decât atunci când țărani înșiși își vor da seama de însemnătatea ei și vor cere stăruitor să fie organizată, înzestrată, condusă cum se cuvine.

Dacă intradevăr prețuiți cartea, dacă intradevăr vă dați seama de ajutorul pe care vi-l poate da în ușurarea și înfrumusețarea vieții noastre, atunci, iubiți țărani, cereți să vi se dea bibliotecă sătească și contribuiți din toată inima la înfăptuirea lor.

ION BREAZU

GHICITORI

Am o fată ce mereu se spală, Coțofană brează,
Și tot neagră este. Pe munte neghează.

(Roala morii)

(Tunelii)

Intr'o scorbură uscată, Ce trece prin apă,
Șade o cățea turbată. Și nu se udă?

(Sabia)

(Umbra)

Am venit nu-ș'ce,
Și-am luat nu-ș'ce
Și m'aș duce
Și n'am după ce.

(Scanteia)

Pe marginile crângului,
Stau feliile hârbului.

(Urechile)

Am o fată;
Cine vine îi dă brânci.

(Ușa)

Arătura albă,
Sămânța neagră,
Cine poate,
Acela seamănă.

(Scriptul)

Unul zice:
De-ar veni noaptea să mă
Altul zice: [hodinesc.
De-ar veni ziua să mă ușurez

(Ușa și patul)

E șea,
Și-i așa,
Și ți-aș spune,
Și nu-i ghici.

(Seaua)

Cine arde și fum nu face?

(Soarele)

Cine se scaldă în apă
Și nu se udă?

(Soarele)

RĂSCOALA LUI HORIA

Cititorii calendarului cunosc întâmplările anului 1784—1785, când Moții Horia, Cloșca și Crișan s'au răscolat ca să li se facă dreptate. Dăm câteva amănunte

Prinderea lui Horia și Cloșca

din această revoluție a Românilor Ardeleni. Guvernul de atunci, înspăimântat de proporțiile acestei răscoale, a trimis pe lt.-col. Schultz, comandantul unui detașament militar, care să trateze cu Horia, în speranța că Horia va pune capăt răscoalei.

Acesta-i răspunde:

„Domnule, să nu crezi dumneata că ne-am răsculat noi fără de cauză; nu mai avem încotro; apăsarea și nevoia cea din urmă ne împinse la acest pas trist și cutezător. Iată acestea sunt copiile adevărate de porunci împărătești, care au fost date pentru binele supușilor de aici și care nouă niciodată nu ni s'au făcut cunoscute. Toate plângerile noastre au fost în deșert: totdeauna am fost respinși; în fine, ne mai putând purta sclavia, furăm siliți a face acest pas, care desigur ni se va imputa foarte, dar care poate odată va căuta să tragă după sine și o cercetare dreaptă. În cazul cel mai rău, bucuros schimbăm cu moartea o viață nesuferită ca aceasta: astfel că cel puțin copiii noștri se vor preface din sclavi apăsați cu rușine în supuși mulțumiți și vor intra în drepturile omenirii“.

Horia, asediind orașul Deva la 10 Noemvrie, îndată după întâlnirea sa cu Schultz, din 8 Noemvrie, a trimis conducerii județului Hunedoara următoarele puncte de capitulațiune, în scris:

1. „Comitetul și toți nobilii să facă jurământ pe cruce (e crucea pe care la început rebelii o purtau pretinzându-și cu sine, și pe care trebuiau să jure cu toții).
 2. Mai mulți nobili să nu fie; ci cel ce ocupă un post împărătesc, să trăiască dintru acela.
 3. Nobilii să plătească contribuțiune întocmai ca și poporul de rând.
 4. Nobilii să părăsească îndată posesiunile lor de până acum.
 5. Pământurile nobililor să se împartă între țărani, conform unei prea-înalte porunci împărătești, ce are să se publice.
 6. Dacă tabla voiește a primi aceste condițiuni, să pună flamuri albe atât în castel cât și la marginile orașului Deva.
- În fine declarară că vor accepta în pace răspunsul

fiind aproape de pădure, la care-i zicea poporul „Crâng” și de aici și-a luat numirea Lacrâng, mai în urmă Lan-crâm. Această comună avea pe atunci hotar destul de întins. Mai avea și o pădure în părțile Strugurelui și a

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Daniil Bucur

Porcărețului, căreia-i zicea Dealul Lung. Să ne întorcem la satul de astăzi, cam dela anul 1700.

Pela 1600 în comună erau și sași, care cu timpul s'au retras în Sebeșul Albei. Au avut biserica și cimitir în Suseni, pe locul numit Maer. Preotul sașilor a mai

rămas mult timp în comună. Pe la 1750 nu mai era decât preotul lor în sat. De aceea se retrase și el în Sebeș. Sașii au luat o parte bună din hotar și anume partea de dincolo de râul Sebeș. Granița acestui loc era la capătul satului de către miazăzi și mergea deadreptul spre răsărit în Râpa Roșie, iar de acolo spre miazănoapte tot pe muchea dealului până la Râpa Albă, unde se varsă Secașul în râul Sebeș. Comuna a purtat procese până la 1848. Atunci a venit dela „Tabla Regească” sentința prin care se spunea că s’a câștigat Dealul Roșu. Notarul de atunci, Dionisie Costea, îndemnă oamenii să ia locul în folosință, deocamdată până vor căpăta și Dealul Lung, iar sătenii îl amenințau cu moartea că ține cu sașii. Notarul, văzând cu cine are de lucru, s’a dus la Deva, unde a și rămas până la moarte. De atunci procesul s’a terminat, așa că Lancrămul n’a câștigat nici Dealul Roșu nici Dealul Lung.

Înainte de asta cu vreo sută-două de ani, Capitolul Romano-catolic din Alba-Iulia a mai luat încă o parte bună din hotar și anume dela cantonul din Șirim spre apus, locul numit Tătărăștii, așa că de atunci comuna a rămas cu hotarul de astăzi.

Oamenii, auzind că li s’a ciuntit hotarul și nu mai aveau loc de pășune ca înainte de 1800, au lăsat ei locurile proprii ca să facă alt loc de pășune numit Sirini, de 250 iugăre, pentru boii de jug, iar pentru vacile cu lapte au lăsat Glodul de astăzi, cam de 80—85 jugăre.

După retragerea sașilor, hotarul s’a micșorat prin urmare cu partea luată de sași, iar oamenii au cam rămas fără moșii, fiind nevoiți să le lase de pășune. Tot între anii 1749—1761, a venit peste capul lor și unația, dar de această pacoste au scăpat repede. Nu mult după aceasta, a venit altă pacoste și mai mare, care a fost ciuma. Această cruntă boală a decimat populația: de abia au rămas 60 familii în sat. Rar puteai găsi o casă să nu aibă morți, care rămâneau mai multe

zile neîngropați. Mihai Chirilă, care a scăpat de această boală și care avea casa în fața școlii de azi, a căpătat trei-patru oameni cu care făcea gropile, iar cu calul și teleaga ce avea a adunat toți morții din sat și i-a îngropat.

Satul pe atunci era mai mic: ulița din mijloc și cea din jos nu existau încă. Acolo era câmp și i se zicea Câmpiște. Tot așa după garduri, unde-i drumul cel mare de astăzi, nu era nicio casă: erau arături. Nu după mult timp s'a făcut ulița din mijloc, mai târziu cea din jos, iar cea dela drumul mare a fost începută cam pe la 1840. Casa lui Ioan Henegaru, lângă calea boilor, a fost cea dintâi casă.

Intre anii 1790—1791 a fost o secetă nemaipomenită, de mureau oamenii de foame. Pe atunci era o șură mare, la care i se zicea Șura satului, în care se dădea de mâncare la cei săraci. Acea șură era în vârful Obrejii, cum sui pe ulița din mijloc în partea dreaptă. Acolo se aduna dijma, fiindcă acești oameni nu erau iobagi, ci dădeau din toate produsele lor zeciuală, dela ouă până la cea din urmă recoltă; cu grâul stăteau mai rău. Când se începea secerișul, trebuiau să aștepte toți până se termina. Atunci mergeau dijmașii la fiecare loc și numărau clăile: a 10-a trebuiau s'o ducă dijmă la Șura satului. Tot atunci, fiind lipsă mare de bucate și nefiind trenuri, bucatele erau foarte scumpe. Târgul cel mai mare era în Alba-Iulia, fiindcă veneau oamenii din Munții Apuseni, care nu aveau de loc bucate. Cine mergea aici cu bucate de vândut, nu avea voie să vândă până nu venea un slujbaș dela Primăria orașului. Acesta ținea socoteala de câte măsuri de bucate se aflau pe piață, precum și oamenii care cumpărau bucate și spuneau la cei care vindeau bucate că le dă voie a le vinde o măsură, ca să ajungă la toți. Pe atunci nu erau bani de hârtie, ci erau galbeni de 10 florini, taleri de argint de 2 și 3 florini, iară husași tot de argint, de 40 cruceri.

Așa că, dacă cineva mergea cu un car de bucate, aduna banii într'un sac ori o traistă.

După ce au trecut atâtea neazuri peste capul bieților oameni, au venit și timpuri mai bune, dar comuna și biserica tot nu stăteau bine, căci nu prea erau venituri. Pe atunci în comună era o biserică mică, din lemn și slabă. Oamenii tot vorbeau să facă o biserică, dar bani nu aveau. Un domn din Alba-Iulia, care avea moara comunei în arendă, le-a zis oamenilor că el le va face o biserică bună și frumoasă, numai să-i lase moara pe 16 ani să umble fără arendă pe seama lui, așa că oamenii s'au înțeles între ei și au făcut învoiala. Acel domn a adus în comună toate cele de lipsă și a început lucrul cam pe la 1797. A adus meșteri buni și au făcut planul bisericii. Oamenii au zis că o face prea mare, ei fiind un popor mic. Domnul acela a răs și a răspuns că el n'o face pe zece sau douăzeci ani, ci o face pe sute de ani, dar tot la stăruința oamenilor a strâmtat-o de jur în prejur, cu cât era zidul de gros, așa că pela 1803 biserica a fost gata. Cel dintâi preot care a slujit în biserica de azi a fost Ioan Petrașcu, zis și popa Ane.

În timpul acela oamenii aveau case mici, acoperite cu paie, mai târziu cu șisă (șindrila), ferestrele mici, geamurile la ferestre erau de burduf (piele de oaie), plafonul era de gard de nuele vâcăluit cu humă (pământ galben). Șuri pe atunci nu erau, căci fânul îl făceau boghii, de oare ce nu prea erau trifoi, lucernă și mazăriche. Buii erau de două soiuri: boi mari albi cu coarne lungi răsucite (ciacăi) sau plecate înainte, și boi mici, groși, surii, numiți boi mocănești, boi de munte, foarte buni, tari și mândăcioși. Grajduri de zid nu erau, ci un fel de bordeie în pământ unde țineau vitele sau băteau pari jur împrejur și puneau gunoiu între pari până sus, pe toate laturile. Vitele erau foarte ieftine. Oamenii țineau boii șase-șapte ani, căci nu aveau cui să-i vândă. În orașele din jur se tăiau vite puține. La

Alba-Iulia era un măcelar, Samuil Cirlea, care tăia vite mai multe. Doi boi buni să plăteau cu 60—80 florini.

Oamenii trăiau foarte simplu; pluguri aveau de lemn, cu care lucrau foarte rău. Când era pământul uscat, nu puteau ara; la fel când era moale, fiindcă plugul avea corman de lemn. De multe ori puneau patru boi la plug. Grapele erau tot din lemn, cu colți de lemn. Hainele le făceau în casă, din cânepă. Atuncea nu era bumbac. Cioareci și recăle le făceau femeile din lână. Incălțăminte aveau câte două perechi de opinci: unele de zi de lucru, altele de sărbătoare. Iarna purtau o căciulă albă, vara o pălărie mai mare. In case aveau și sobe și câte o camenție; aicea era pusă o vatră de cărămidă ori de piatră, pe care făceau focul și pregăteau mâncarea. In casă ședeau mai mult noaptea decât ziua. Noaptea luminau cu un sterc, unde puneau o feștilă făcută dintr'o sdreanță, pe care puneau unsoare ori seu. Cucuruzul îl semănau cu mâna împrăștiat și-l prășeau cu sapele. Grâul îl îmblăteau cu îmblăcii, două lemne rotunde prinse între ele cu o piele.

Oameni cu carte nu prea erau. Cel dintâi om cu carte a fost Petru Costea. Cum a ajuns el la școală în Alba-Iulia nu se știe; destul că a scris o carte mare, legată foarte bine cu table de piele. In acea carte a scris frumos cu mâna viața sfinților. Literale erau scrise cu serneală neagră și roșie. Pe o latură de foaie sta scris: „scris-au scris la Bălgrad în anul 1799, în luna Faur, Petru Costea“. Cartea e păstrată astăzi la Nicolae Costea.

Acest Petru, după ce a venit acasă, s'a făcut dascăl. Astfel el a înființat școala, care a fost unde e crâșma lui Nicolae Stanciu, la n-rul de casă 1. Această casă s'a folosit ca local de școală până la 1875. Dascălul Petru a avut mai mulți copii, dintre care doi s'au făcut preoți: Ion Costea în comuna Sibişieni, celălalt în regatul vechiu, iar al treilea, Dionisie, a fost notar. Copiii învățau pe ceaslov: alte cărți nu erau. Mai învățau cântări bi-

sericești. De scris se scria cu peana de găscă. Dela el încoace învățătura a prins tot mai bine. După moartea acestui dascăl, au urmat tot dintre diecii care cântau în biserică. Așa a mers până în anul 1872—73, când învățătura a fost pregătită și au făcut două clase cu doi învățători. Din această comună au ieșit foarte mulți oameni învățați.

DANIIL BUCUR

FELURITE

Dispar balenele. Balena este un mamifer cu înfățișare de pește, care poate atinge lungimea de 25 m. și care trăește în mările și oceanele reci ale pământului, mai cu seamă la cei doi poli. Carnea, grăsimea, pielea și dinții acestui animal au mare întrebuințare în industrie. (Din pricina aceasta ele sunt foarte căutate și vânarea lor s'a făcut fără măsură. În fiecare an se vânează zeci de mii de balene. Dacă nu se vor lua măsuri, acest prețios animal va dispărea cu totul.

Vânatul. În unele țări, vânatul este o îndeletnicire ce aduce adevărată bogăție națională.

Astfel, Rusia vindea într'un timp peste 6,000.000 de blănuri anual. Numai Londra a cumpărat odată din Rusia blănuri de peste 300 de ruble. Venitul acesta era al treilea mare venit pentru bugetul Rusiei.

Ungaria trimetea peste graniță, în fiecare an, peste 6 milioane de kg. de vânat.

Și țara noastră făcea odinioară comerț de blănuri. Numai că blănurile pe care le vindea cu un preț se reîntorceau în țară prefăcute și frumos lucrute și se vindeau din nou pe piața noastră cu de 10—15 ori prețul cu care le vindeam noi străinătății...

În Japonia, hârtia bună pentru scris se fabrică din fire de mătase, amestecate cu aripi de muscă.

VÂNĂTORESTI

„Vânătorul are pururi un cuvânt de cinste dat:
Ca să cruțe și să aibă 'n ocrotirea sa vânatul.
Căci făcând o vânătoare precum stă în lege sfatul.
Preamări-vom Creatorul prin făptura ce-a creat.”

Regele Ferdinand I.

Nu putem fi vânători dacă nu ocrotim vânatul: legea e bună; cel ce a făcut-o a socotit, a chibzuit și a hotărît timpul când să se vâneze, cum și cu ce forme.

Neocrotirea vânatului, braconajul, adică călcarea legii și regulilor vânătorești, distruge vânatul, cum suntem acum: ieșim în pădure sau la munte și nici urmă de vânat nu vedem, necum să împușcăm!

Suntem sau mai putem fi vânători, dacă nu avem ce împușca?

Iată deci că, dacă vânătorul cruță vânatul, pentru dânsul o face.

Cei dintâi și mai interesați în aceasta sunt vânătorii dela sate, Românii noștri, care de veacuri au stăpânit munții și plaiurile țării, au vânat cu curaj și pricepere întotdeauna, — cum li se spune de către unii străini „braconierii“.

Dacă ei nu păzesc și nu cruță vânatul, orice măsură e zadarnică: vânătorii dela orașe vin mai rar pe teren; azi sunt, mâine nu. Cei de la sate însă sunt pe teren oricând, vânatul e al lor și tot ei trebuie să-l cruțe, să-l ocrotească și să-l păzească spre a avea în fiecare an ce să vâneze.

Pentru ca un vânător să nu fie numit braconier, pe lângă paza și ocrotirea vânatului, trebuie:

1. Să vâneze numai în timpul înscris în permisul de vânătoare, pe care să-l aibă asupra sa când iese pe teren.

2. Să aibă cartea de membru în societatea de vânătoare unde vrea să vâneze sau bilet de învoire dela arendașul terenului.

3. Să împuște țapul, ursul etc., numai dacă are autorizație de împușcare dela societatea din care face parte, — așa cum este scris în permisul de vânatoare.

E greu? Numai să vrea omul și legea e respectată!

Nu se va putea niciodată ca fiecare vânător să împuște urs, cerb, capră neagră, — dar țap roșu se va putea, în câțiva ani de ocrotire.

Cine e lacom de carne, e liber la mistreți!

Cine e lacom de bani, poate prinde jderi, împușca vulpi, lupi, toate răpitoarele a căror blană are preț bun; repetăm, de va vrea să aibă și un vânat mai ales, vom ajunge ca fiecare să împuște și un țap: să nu distrugem însă ce a mai rămas ca fală a munților, a Carpaților noștri: cerbul, ursul și capra neagră!

*

Dar câinii? Nu acei hoinari care trebuiesc împușcați sau otrăviți cu orice ocazie, ci câinele de vânatoare, tovarășul de totdeauna al vânătorului.

Vânătorul, după felul de vânat ce împușcă, trebuie să aibă și să-și formeze un câine din următoarele trei categorii:

— Câine de aret, prepelicar sau altă rasă.

— Câine de mistreți, cunoscut și recunoscut de societate ca atare.

— Limierul, — bursucarul e cel mai potrivit, — dresat să găsească (dus de curea) vânatul rănit.

Alți câini nu ne trebuiesc; copoii nu sunt autorizați în terenurile cu capre și cerbi, — așa că să ne mulțumim cu cele trei soiuri; dar, pentru fiecare, autorizație legală! Altfel nu suntem vânători, ci tot braconieri!

*

Iar dacă este iarna grea, mai ales după o vară secetoasă și arșiță mare, să ne gândim la hrana vânătorului pentru iarnă.

Să socotim cam așa:

Arșița, chiar și la munte, face viața grea vânatului, îndeosebi caprei și țapului roșu,

Prin instinct — căci Dumnezeu și pe sălbătăciuni le învață cum și ce să facă spre a trăi în timpuri grele — vânatul iarna se va retrage în văile mai adânci, unde și pe arșiță a fost răcoare, apă, au crescut plante, muriș, hameiuri etc., unde deci sălbătăciunea găsește și pentru iarnă hrană.

Acolo să-i punem sare.

Dar mai ales, din acel loc să nu mișcăm vânatul în timpul greu al iernii: nici câine, nici om, nici vânător, să nu scoată iarna caprele, țapii și vânatul ascuns și refugiat pentru hrană, în locurile unde singură sălbătăciunea și le-a ales din timp,

De sigur că în aceleași locuri se vor afla și mistreți etc. Ce facem deci?

Vânăm mistreții, neliniștind în acest fel caprele, care abia-abia vor găsi hrana acolo, în iarnă, grea ce vine după o vară de mare uscăciune?

Sau, ca să salvăm caprele, renunțăm la goană și vânatoare de mistreți și ori de ce fel, — lăsând liniștite văile adânci, pâraele și locurile unde bine știm că vânatul caută salvare, ca să nu piară de foame?

Vânătorul, cu grijă pentru terenul său și gând adevărat pentru cruțarea vânatului, va căuta loc de goane și vânatoare în alt teren decât acolo unde este refugiat vânatul, acum când seceta e mare și timpul greu.

Câte sacrificii, restricții, sfaturi „neînțelese“ și îndemnuri de mai bine pentru vânători!

Dar dacă noi oamenii avem timpuri grele și ne ajutăm unii pe alții cum să le trecem, este dela sine înțeles că și vânătorul trebuie să îngrijească de vânat, ca și ciobanul oaia, gospodarul bun vita și așa mai departe.

Ne facem o datorie față de bogăția țării în ce privește vânatul și ne ocrotim însuși obiectul pasiunii.

noastre: vânatul; care, de se termină, vom ajunge să împuşcăm ciori și vrăbii în loc de vânat.

Căci vânatul, — ca și păstrăvii și ca orice — se termină dacă nu e cruțat, ocrotit și împuşcat cu socoteală.

Noi cam aici am ajuns: cam la terminarea vânatului! Putem reface, dacă ascultăm sfaturile și voim.

Căci este știut:

„Fiecare cum își așterne așa va dormi!”

Colonel VASILE MANCAȘ

Insp. de vânătoare onorific al jud. Sibiu

GHICITORI

Am o vacă neagră:

Cum fată vițelul

Il mânâncă lupii.

(Caldarea și mănâncă)

Ce-mi cere, le dau,

La nimeni nu stau.

(Banul)

Fumul dracului

In capul omului.

(Beția)

Sus tună,

Jos răsună,

Oamenii s'adună.

(Biserica)

Ațe 'ntinse,

Gheme strănse.

(Bostanul)

Ce pui una,

Găsești două;

Ce pui două

Găsești nouă?

(Cartofii)

Am o mie de găște,

Și fac numai un ou mare.

(Oile și cașul)

Am un pom frumos,

Cu ramurile în jos,

Iar rădăcina o ține,

Drept în sus ca mine.

Ghici, omule, ce-i?

(Omul)

Ce este 'n tufă,

Și nu suflă?

(Oul)

Când îl arunci e alb,

Când cade e galben.

(Oul)

Patru opintoi

Și un târnăcop.

(Forcul)

Ce-i mai dulce

Decât dulce

Și pe talger nu se duce.

(Somnul)

FATA FRUMOASĂ SI FATA URÎTĂ

În timpuri străvechi, trăia un om cu femeia sa. Ei aveau o singură fată, pe care o chema Nena. Murindu-i nevasta, omul se grăbi să se însoare cu alta. Aceasta i-a iubit fata până i-a născut și ea una, pe care au numit-o Caterina. Nu trecu mult și mama vitregă începu s'urască așa de mult pe Nena, că se hotărî în cele din urmă s'o piardă.

Intr'o zi o trimise la câmp să-i pască vaca și să-i toarcă o jumătate de libră¹⁾ de lână. Nena, văzând că nu poate termina de tors, se puse să plângă cu hohote. Dar soarta cea bună a Nenei a vrut să treacă atunci pe acolo o bătrână, care o sfătui să se ducă la vacă și să-i spună așa: *Vaca mea, văcuță, toarce tu cu botul, depănând de coarne, că-ți aduc îndată un mănunchiu de ramuri.*

Fata alergă repede după ramurile și, când se întoarse, văzu că vaca întradevăr torsese toată lâna ce i-a dat o. Luând firul, plecă acasă și-l arătă mamei vitrege, care bănuî numaidecât că trebuie să fie ceva la mijloc. Ca să poată afla, a doua zi o trimise la câmp împreună cu sora ei, Caterina, și cu sarcina de a toarce acuma o libră întreagă de lână.

Nena începu să plângă, dar baba cea bună apărui din nou și-o sfătui acum să-și pieptene surioara, ca s'adoarmă pe loc. Nena o ascultă, Caterina fu cuprinsă de somn, iar bătrânică îi toarse lâna.

A treia zi, Nena trebui să se ducă din nou la păscut, împreună cu sora ei și să toarcă o libră și jumătate de lână. De data asta, surioara nu mai adormi, iar Nena nu mai putu toarce toată lâna. Când veni acasă, mamă-sa o luă la bătaie.

A patra zi, mamă-sa o trimise să caute salată la câmp. Nena găsi o gulie, dar când vru s'o ridice, des-

¹⁾ Libra e o greutate greco-romană și cântărește 333 grame.

coperi o lespede de piatră și o scară de sticlă. O voce îi spuse să coboare încet-încet. Nena își scoase sandalele și coborî. Într'o cameră, o pisică mătura cu coada; Nenei i se făcu milă și începu să măture pentru ea. Pisica îi mulțumi și-i ură de bine. Într'o altă cameră, o pisică deretica; Nenei i se făcu milă și deretică în locul ei. Pisica îi mulțumi și îi ură de bine. În a treia încăpere, o pisică făcea pâine; Nenei i se făcu milă și lucră în locul ei. Pisica îi mulțumi și-i ură deasemeni de bine. În camera a patra, o pisică se pieptăna singură; Nenei i se făcu și de astă dată milă și începu ea s'o pieptene. Pisica o întrebă: *Ce-mi găsești tu pe cap?* Iar Nena răspunde: *Perle și aur.* Atunci pisica îi zise: *Perle și aur vei avea când te vei mărita.*

În sfârșit, Nena întâlni o femeie care o îmbie cu o rochie frumoasă și una urită, cu pietre prețioase naturale și pietre false. Nena își alese rochia urită și pietrele false, că urită și de neam sărac se socotea; dar cum frumoasă în schimb și nobilă cu adevărat era, căpătă rochia frumoasă și nestematele naturale ca răsplată, precum și sfatul următor: *Când auzi răgind măgarul, nu te întoarce; când auzi cântând cocoșul, uită-te spre el.*

Făcând așa Nena, începu să-i strălucescă 'n frunte o stea de aur. O invidiară atunci, firește, atât mama vitregă, cât mai ales surioara Caterina, care vru neapărat să-și încerce și ea norocul; dar repetă cu atâta lipsă de convingere și farmec cele ce făcuse Nena și dădu un așa de urît răspuns pisicei a patra, care o întrebă ce-i găsește pe cap în timp ce o pieptăna, și fu așa de nepricepută la alegerea darurilor cu care era îmbiată, că dobândi rochia cea mai rea și niște nestemate false, în afară de sfatul ca, la răgetul măgarului, să se întoarcă spre el.

Urmând acel sfat nenorocit la întoarcerea din pădure, Caterinși îi cresc o coadă în frunte. Din cauza aceasta biata de ea nu făcu altceva acasă decât strigă

la mamă-sa: *Mămucă, vai mie, la Nena steluța, la mine coduța*. Mamă-sa încercă să-i taie coada cea netrebnică, dar cu cât i-o tăia, cu atât îi creștea mai tare.

Nu trecu mult și veni un prinț strălucit să se însoare cu Nena. Dar mama vitregă se gândi numaidecât s'o mărite în locul ei pe Caterina. De aceea îi spuse să nu-și mai ia deloc vâlul de pe frunte, iar pe Nena o băgă într'un butoiu. cu gândul să toarnă apă fiartă peste ea și s'o omoare.

Iată însă că, în clipa când prințul porni la drum cu Caterina cea cu vâl pe frunte, o pisică de după șură începu să cânte așa: *Miau miau, miau miau, miau miau: pisica e în șură; frumoasa în butoiu; urîta e în șea; acum o duce calul cel alb al regelui*. Auzind prințul aceste cuvinte și gândindu-se că e înșelat, ridică repede vâlul de pe fața tovarășei sale și văzu că era urîta cu coada în frunte. Alergă la butoiu, scoase din el fața frumoasă și o puse în locul ei pe cea urîtă.

Mama sa, neștiind de înlocuirea Caterinei și crezând că în butoiu e tot Nena, veni și turnă apă clocotită ca s'o omoare, în timp ce Nena pleca fericită cu prințul ei la nuntă.

În sfântă, cucernică pace, așa,

Să spuneți și voi o poveste, că eu am spus-o pe-a mea.

Motivul sienez al Cenușăresei.

Din italienește de

PIMEN CONSTANTINESCU

ÎNĂLȚAT PESTE HOTARE

Înălțat peste hotare
Furtunosul pisc Negoi
Pe răboj de 'nmormântare
Plânge fără de ogoi.

E cu sânge scrisă slova,
El îi cată deal cu deal,
Câți muriră în Moldova,
Câți pieriră în Ardeal.

Dar plecând pleoape grele
El s'acoperă cu nor
Să nu vadă jos la poale
Pe cei morți în țara lor.

VASILE VOICULESCU

ROSTUL PĂDURILOR NOASTRE

Pădurile urbane, pline de cântec, de șopot și mi-resme, sunt prilej de desfătare pentru sufletul nostru și binecuvântat izvor de sănătate pentru trupul nostru.

Dar ele sunt în același timp și o comoară neprețuită. Ne dau lemnul ce zi de zi ne trebuie ca pâinea pe care o cerem Tatălui Ceresc. Dela leagănul care ne adăpostește întâiul somn și până la sicriul, în care ni-dormim pe cel din urmă, cine ar sta să înșire atât de feluritele trebuințe pe care ni le acoperim cu lemnul adus din pădure?

De aceea este firesc ca omul să taie din codru cât îi trebuie, ba să taie și pentru semenii lui din țară sau din străini, care n'au păduri și care plătesc lemnul cu bani scumpi.

Așa am făcut și noi de bună seamă. Cărțile vechi și multe alte semne ne încredințează că pe vremuri pădurile noastre erau nemăsurat mai îmbelșugate. Dar ne-am năpustit asupra lor, Români și străini, câte unul sau întovărășiți în societăți hrăpărețe și am tăiat fără milă, pentru lemn, pentru afaceri și pentru a întinde arătorul și pașunea.

De vreo jumătate de secol încoace, oamenii învățați, cumpăniți și înțelepți au început să încrețească fruntea văzând despăduririle nesăbuite, ba alții au început să tragă clopotul în dungă, ca la o primejdie de moarte. Ei ne strigă cu glasul sugrumat de groază că, dacă mergem mai departe pe acest drum, punem în primejdie însuși viitorul neamului și al statului nostru. Oare să aibă dreptate?

Se știe de demult că pădurile înmulțesc și regulează ploile. La fel se știe că ele domolesc arșița verii, ca și gerul iernii; că pun frâu vânturilor năpraznice. Prin toate acestea ele aduc foloase nebănuite de mari agriculturii.

Invățații au izbutit chiar să arate că, pe o mare întindere cum ar fi o țară, pădurea trebuie să cuprindă o treime sau cel puțin un sfert din toată suprafața. Numai atunci rodesc bine și întotdeauna holdele și porumbișurile, numai atunci iarba fânățelor și a pădurilor este mereu fragedă. Numai atunci poate fi îndestulată fără greș trebuința de lemn a poporului și a meșteșugarilor.

Dacă pădurile scad la mai puțin de un sfert din întinderea unei țări, agricultura începe să păgubească mult. Ea a câștigat loc, e drept, dar și-a pierdut sănătatea. Pământul rodește an de an mai slab, secerișul este din ce în ce mai pe noroc. Se înmulțesc anii răi, în care nu culegi ce ai semănat. Milioane de plugari sărăcesc încet, din tată în fiu; vieța neamului întreg prinde a slei; puterea statului slăbește. La multe popoare, care dau înapoi, s'a găsit pricina în pustiirea fără măsură a pădurilor.

Care este cumpăna între păduri și locurile neîmpădurite din România?

Toate pădurile noastre la un loc fac abia o cincime din suprafața țării. Am trecut prin urmare de mult peste cumpăna dreaptă înspre rău. Am tăiat cu mult mai multă pădure, decât ne-ar fi fost îngăduit. Urmările se văd și se simt dela un rând de oameni la altul, din ce în ce mai greu, mai ales în Vechiul Regat.

De aceea cărturari cu tragere de inimă, ca și mulți oameni de stat cu sufletul curat, au dat alarma.

Căci alte popoare, care nu s'au oprit la timp, au sărăcit de tot. Părți întregi din ele au fost silite să-și caute altă țară.

Orice Român înțelept trebuie să ia deci aminte...

Dar pe noi Românii ne paște o primejdie și mai mare, din altă parte.

O mare parte din pădurile noastre sunt alcătuite din brădetele de pe coastele munților. La acestea ne-am

repezit în vremea din urmă cu mai multă lăcomie și lipsă de prevedere. Mare mulțime din clinele Carpaților și ale Munților Apuseni, întunecate de cetină mai înainte, au rămas astăzi pleșuve. De aci purcede primejdia cea mare pentru țara noastră!

Se știe că la munte cad ploile cele mai multe. Când ploaia cade însă pe o coastă împădurită, o bună parte din ea se oprește în frunziș și se întoarce în văzduh după ce dă iarăși soarele, apa ce se strecoară până la pământ umezește și umflă cu încetul pătura de mușchi și de frunze moarte, abia apoi începe a se scurge la vale, mereu împiedecată de rădăcini, de trunchiuri și de crengi. Ea întârzie în drum fără să potopească locul. La fel se întâmplă cu zăpada care se topește primăvara. Iată cum pădurile de la munte sunt lăsate de Dumnezeu să puie frâu puhoaielor. Le împuținează și le îmblânzește.

Dar ce se întâmplă pe un munte despădurit? Aci ploaia ajunge toată și deodată pe pământ. Șuvoaiiele cresc văzând cu ochii și o pornesc sălbătice pe clina cea mai mare, deadreptul spre vale. Nimic nu le domolește, nimic nu le întârzie. Umflate și spumegate, smulg pământul subțire al coastelor, rod și rup stâncile, strică poduri, șosele, căi ferate, apoi își revarsă bolovanii și pietrișul peste gospodăriile lucrate cu trudă.

Iată unde duce despădurirea fără minte de pe munți: stâncă goală și stearpă la munte, urgie și sărăcie la câmpie.

Să aruncăm acum o privire pe harta României. O țară rotundă și frumoasă, stăpânită de munți, care se înalță chiar în mijlocul ei ca o cetate puternică. Toate, toate apele curgătoare ale României pornesc de pe zidurile înclinate ale acestei cetăți și spală apoi în lung și în lat întreaga țară. Tot ce-i bun în aceste râuri nouă ne folosește, tot ce-i rău nouă ne păgubește. Dar și cheia binelui și a răului stă tot în mâna noastră! Dacă

tăiem cu socoteală și rânduială pădurea la munte, râurile rămân o binecuvântare pentru țară; dacă desgolim fără minte munții, prăvălim pentru totdeauna pacostea și sărăcia peste toată Româניה împânzită de râurile ei.

Ceea ce am făcut până acum la munte, a umplut de mirare și de groază pe pricepători. Am golit munții, am întărâtat apele și am tulburat economia țării! Din nenorocire, urmările le simțim din ce în ce mai crunt. Ele se întetesc pe zi ce trece și orice Român cinstit și cu minte trebuie să se așeze deacurmezișul râului, cât poate și unde poate.

Avem norocul fără seamăn de a putea folosi pădurea fără să o pustiiim. Putem tunde muntele fără să-i smulgem nebunește pielea și carnea! Cum? Pusând în tăietură, fără întârziere și fără prea mare cheltuială, puiți care leagă pământul și în câteva zeci de ani înnoiesc pădurea.

Toți cei care vrem să tăiem pădurea, trebuie să ascultăm deci de marea poruncă: *Orice suprafață tăiată trebuie numai decât resădită.*

Dar noi Românii, după cum văzurăm, avem de îndreptat și greșeli de ale înaintașilor noștri. Trebuie să statornicim din nou cumpăna, tulburată azi, dintre pădure și arător. Trebuie să scăpăm de pustuirea apelor coastele despădurite de mult. Vom asculta deci și de a doua poruncă: *Să sădim păduri, mai ales la munte, și în locurile unde părinții noștri le-au tăiat, fără să fi sădit altele în loc.*

Rândul acesta de oameni, care am înțeles primejdia, vom trebui poate să facem și sacrificii pentru a împlini poruncile de mai înainte. Dar avem datoria să facem bine semenilor și tuturor urmașilor noștri. Am fi vrednici de blestemul lor în veci, dacă, cu știrea noastră, le-am lăsa România stearpă în locul unei Românie înfloritoare.

CE VA TREBUI SĂ DEVINĂ AGRICULTURA ȚĂRĂNEASCĂ

Reforma agrară a adus pământul în mâinile celor ce muncesc, în mâinile țăranilor. Cu aceasta proprietatea țărănească, așa de pulverizată până acum, s'a refăcut, rămânând totuși în marea ei majoritate în cadrul micii proprietăți, până la 10 ha.

Problema care se pune acum agriculturii țărănești problema care a stăruit încontinuu asupra destinului ei dela primul războiu mondial încoace, datorită acestui complex specific al agriculturii noastre țărănești, de mică proprietate, este găsirea posibilităților de maximă rentabilitate, fapt ce ar aduce agricultura țărănească în drumul ei firesc de dezvoltare.

Desigur că mica proprietate, ca și proprietatea mijlocie, cele două forme existente astăzi în totalitatea proprietății agricole românești cu predominarea micii proprietăți, nu pot oferi o rentabilitate maximă decât printr'o intensificare a creșterii animalelor, o zootehnizare a agriculturii; ceea ce nu este decât o industrializare a ei, industria animală. Animalul nu este decât o mașină vie, care transformă produsele agricole, furajele și cerealele în produse animale: carne, lapte, ouă, lână, piei, păr etc.

Cerealismul excesiv din trecut, apanajul dealtfel al marelui proprietar, nu mai are ce căuta în agricultura românească. El a fost adânc deficitar. A mai rămâne și mai departe în această greșală, înseamnă a sărăci, a distruge agricultura și economia micului proprietar de azi, țăranul.

Toate țările de mică proprietate din Europa sunt țări zootehnice; numai România făcea o excepție dureroasă, pe spinarea agriculturii ei, în dauna marelui majorități a țăranimii, care din această cauză avea un standard de viață foarte scăzut, era subnutrită și împovă-

rată de datorii, cu toate că-și încovoia trupul cu hărnicie de dimineața până seara în arșița soarelui.

Mica proprietate este predestinată creșterii vitelor. O zicală românească spune: „Ochiul stăpânului îngrașă vita“. Țăranul cu familia lui îngrijește mai bine și cu mai multă tragere de inimă animalele lui, decât angajamentul de ieri al marei proprietăți. Zootehnicizarea agriculturii dă posibilitate țăranului să-și pună în valoare și zilele de iarnă ce-i rămâneau nemuncite, când el era numai cerealist; va ridica standardul de viață, oferindu-i țăranului un câștig mai mare ce-i vine în fiecare zi și nu numai la anumite date, ca atunci când este numai cerealist. Creșterea animalelor oferă țăranului o hrană mai abundentă, mai completă și mai variată, fapt ce va fi urmat de o redresare a sănătății lui și de o ridicare culturală a poporului agricol al satelor noastre. Prin zootehnicizarea agriculturii țărănești românești, va dispărea rușinea nemaipomenită constatată de Institutul Național Zootehnic înaintea acestui războiu când, din 3.300.000 gospodării rurale câte avea Țara noastră, 250.000 nu aveau nicio găină, 1.600.000 de familii țărănești nu aveau niciun porc la Crăciun și 2.000.000 de gospodării nu aveau nicio cană de lapte în bățatură.

Toate considerațiunile de ordin economic intern și extern, cât și experiențele și rezultatele ce le avem din alte țări de mică proprietate, impun categoric zootehnicizarea agriculturii noastre țărănești (înmulțirea creșterii vitelor pe baze raționale), măsură ce va consolida mica proprietate țărănească, însănătoșind agricultura noastră. Va pune majoritatea populației acestei țări, țărănimea, în făgașul ei firesc de dezvoltare.

Acesta este drumul ce trebuie să-l urmeze agricultura țărănească românească, ce este o agricultură de mică proprietate: industrializarea ei prin creșterea animalelor.

Dr. IACOB CIUCIANU

Medic veterinar primar al jud. Sibiu

SFATURI MEDICALE

Multe taine ascunse ale vieții au fost desvăluite de știința medicală. Azi se cunoaște în toate amănuntele felul cum e făcut omul de Cel de sus. Se cunoaște felul cum lucrează măruntaiele corpului omenesc în amănunte pe care nici nu le poate bănuî unul care nu a învățat știința medicală. Se știe cu toată exactitatea ce poate face corpul omenesc, și ce-i trebuie ca să poată munci. Se știe de ce fel de alimente are nevoie și de cât din fiecare și se cunoaște prin ce fel de schimbări trece hrana în corp până când carnea sau legumele mâncate se prefac în materie vie.

Și totuși câtă deosebire se află între om și om! Unul care totuși mănâncă „cât doi“, rămâne viața întreagă numai oase și piele; altul de abia ciugulește puțin și se îngrașă peste măsură. Unii trăesc o viață lungă numai în voie bună; alții, oricât ai încerca să le faci pe plac, rămân închiși și morocânoși. Unii ți-ar da cămașa de pe ei, alții ar purta zece numai să se bucure că altul nu are niciuna. Sunt oameni care nu se îmbolnăvesc toată viața, cu toate că nu totdeauna au grijă de sănătatea lor, iar alții la cea mai mică greșală cad la pat și sufer îndelungat.

De unde vine această mare deosebire? Oare nu suntem toți făcuți la fel, după chipul și asemănarea Lui?

Da, suntem toți la fel — până la un anumit punct. Ne-a făcut pe toți după asemănarea Lui și suntem supuși aceluiași legi care cer ca omul să se hrănească, dacă vrea să trăiască. Aceași lege ține căldura corpului nostru la un punct fix de 37°. Suntem supuși legii care orânduiește ca plămânul să tragă în corp aerul de afară și să-l scoată din lăuntru pe cel folosit și nefolositor; altă lege dă puteri inimii să țină în continuă mișcare sângele ca să ajungă până la cele mai îndepărtate și mici părți din trupul nostru. Și să mai înșirăm pe cea

care a fixat legile după care rărunchii strecoară din sânge toate materiile care au ajuns nefolositoare pentru viață și așa, mergând și studiind toate părțile corpului omenesc, vom vedea că fiecare e pusă în slujba vieții cu un scop și condusă după o lege care ne conduce pe toți.

Dar, în interiorul acestor legi, Cel de sus a lăsat joc liber naturii, în așa fel ca fiecare om să se deosebească puțin de cel mai apropiat semen al său. Unul e mai înalt, altul mai cuminte, unul mai iute la picior, altul mai iute la mână și așa mai departe. După cum nu găsești pe același arbore două frunze la fel, așa nu vei găsi pe toată fața pământului doi oameni să fie în toate cu totul asemănători.

Dar chiar și aceste deosebiri mici între om și om sunt orânduite și conduse de legi. Faptul că un om e mai cuminte, altul mai puțin cuminte; unul mai bun, altul mai rău, nu se întâmplă în oarbă. După cum în grădina trandafirul roșu dă totdeauna flori roșii, iar altul numai albe, așa și însușirile copiilor depind de însușirile pe care le au părinții lor. Dar se poate întâmpla ca sămânța de pe trandafirul roșu să fie dusă de vânt sau albină pe floarea celui alb și astfel să le amestece. Nu vei mai avea nici trandafir alb nici roșu, ci unul care va avea și însușirea roșie și cea albă, deci unul roz. Dar acest trandafir roz îți va da în fiecare an pe lângă flori roz și câte una două roșii și albe. Floarea încearcă să răzbată înapoi la însușirile ce le-a avut înainte.

Așa se întâmplă și în viața omenească. Copilul moștenește însușirile amestecate ale tatei și ale mamei, pe care și ei le au din amestecul însușirilor părinților și moșilor lor. Dar aceste însușiri răzbat câteodată înapoi — ca și la floarea de trandafir — și copilul, în loc să semene cu tatăl sau cu mama, seamănă cu un moș îndepărtat al familiei.

Am putea spune deci că tot ce se întâmplă în corpul

omenesc e stabilit deja în minuta nașterii prin moștenirea ce aduce copilul dela părinți și bunici. Deci ca să fim siguri că urmașii noștri vor fi oameni zdraveni la minte și trup, trebuie să știm cine au fost înaintașii lor și ai noștri și, dacă ei au fost toți oameni sănătoși la trup și minte, nici urmașii nu pot fi altfel.

De aceste legi omenirea a ținut seamă totdeauna, chiar și atunci când nu le-au cunoscut în toate amănunțele. Chiar și în timpurile cele mai vechi, dacă nu le-au cunoscut, le-au bănuț. Astfel la Grecii vechi, copilul nou născut era cercetat și examinat de cuminiții satului și, dacă găseau că copilul nu e destul de zdravăn, nu-l lăsau să trăiască, pentru ca neamul să nu aibă în mijlocul lui decât vlăstare sănătoase.

De aceste legi ține azi seama grădinarul când caută să câștige numai sămânță aleasă, ține seama și plugarul când alege pentru semănat cele mai bune boabe de grâu sau porumb. Ține seama și crescătorul de vite când ține pentru prăsilă numai tineretul dela cele mai bune vite. Dar înainte de toate trebuie să ținem seamă noi, atunci când e vorba de sănătatea și viitorul urmașilor noștri și, la încheierea unei căsătorii, să nu ne uităm la darul pungii de bani a socrului, ci la darul mai bogat al sănătății trupești și sufletești al familiei în care intrăm.

Dr. I. COZMA

GHCITORI

Suflet n'are

Și suflet fură.

(Pusca)

Ce fiară încornorată

Umblă cu gura căscată,

Cu limba râmă,

Și cu buza dărâmă.

(Pisni)

Dela noi

Până la voi

Și până la ei,

Tot fășii de tei.

(Poteclie)

Când vine din pădure,

În pădure cată.

(Toporu)

CEVA DESPRE BOMBA ATOMICĂ

Ați auzit desigur până acum de atâtea ori vorbindu-se despre bomba atomică. Și aceia dintre dv. care ați fost prin războiu sau ați făcut armata, ați și între-zărit, că mare nenorocire trebuie să fie pe capul oame-nilor născocirea asta.

Acum se pune întrebarea: oarecum o fi construită bomba cea nouă, cum funcționează și ce putere are? Căci nu strică să cunoaștem și noi cât mai multe din inven-țiile învățaților, ca măcar să știm la ce să ne așteptăm în cazul când — Doamne ferește! — am mai fi pedep-siți cu vreun nou războiu.

Vă voi spune, prin urmare, că bomba atomică se deosebește de toate bombele care s'au întrebuințat până acum în luptă. Ea nu are nici praf de pușcă, nici dina-mită, nici măcar nu e mare, cum erau cele pe care le aruncau avioanele acum doi-trei ani peste noi. Nu cân-tărește decât vreo 200 kg., iar când i se dă drumul din avion, se agață de o parașută (umbrelă), ca să explo-deze în aer.

Încă nu mulți ani înainte, învățații s'au străduit să prindă și să folosească după voia lor, puterea cea mare care se găsește înlăuntrul oricărui corp material. Iată despre ce este vorba: Dacă fărâmițăm materia care se găsește în orice corp din jurul nostru (piatră, cărbune, pucioasă ș. a.), celor mai mici particule de materie li s'a dat numele de atomi. Aceștia sunt atât de mici încât nu se pot vedea nici cu cele mai puter-nice aparate măritoare (microscopae). Totuși învățații, cu știința lor, prin socotelile pe care le-au făcut, au descoperit existența atomilor, așa că astăzi nimeni nu se mai îndoiește, că orice corp de pe pământ e făcut din atomi, până și pământul întreg și chiar corpul nostru omenesc.

Ei, dar acum e mai interesant! Cu toate că atomii

sunt atât de mici încât ar trebui să punem zece milioane unul lângă altul ca să măsoare un milimetru, înăuntrul lor se găsește îngrămădită o putere atât de mare, încât mintea noastră mai că nu poate s'o pricăpă. Intradevăr dacă am putea pune în libertate această putere din inima atomilor, cu forța pe care ar da-o 50 grame de cărbune, am putea mîna toate uzinele, toate trenurile și toate fabricile de pe globul pămîntesc, timp de un an întreg...!

Să nu vă pară vorbă de șagă: asta e curatul adevăr, pe care de altfel îl știau de mulți ani de zile nu numai toți învățații lumii, dar chiar și elevii de prin ultimele clase ale liceului.

Se zice că niște învățați din toate națiile s'au pus pe lucru și, acum vreo doi ani, au reușit să pună mîna pe puterea asta care zace în atomi și așa au construit ei bomba atomică.

Ceea ce e mai periculos la bomba asta, este că puterea pe care o împrăștie ca explodînd, e atât de mare încât poate să fărâmițeze și corpurile din jur și să pună în libertate și puterea din atomii acestor corpuri. În loc ca această energie să fie folosită în scopuri de distrugere, ce bine ar fi să fie pusă în slujba păcii, cu această energie punându-se în mișcare fabrici, motoare etc.

Desigur sunt puțini aceia care știu amănunte despre felul cum e construită și cum funcționează bomba atomică: asemenea treburi se păstrează în secret. Dar se știe ce urmări au avut cele două bombe care s'au întrebuintat acum doi ani împotriva Japoniei: una din ele a distrus toate casele și a omorît aproape toți locuitorii unui oraș care număra peste trei sute de mii de oameni, iar alta a făcut același prăpăd cu un alt oraș de peste două sute de mii de locuitori.

Noi să nădăduim că pacea care se încheie acum

la Paris va fi de lungă durată și că oamenii care conduc treburile țărilor se vor hotărî odată, să întrebuințeze puterea atomică nu pentru prăpădul din războiu, ci pentru îmbunătățirea traiului pe pământ, punând-o astfel la îndemâna tuturor popoarelor, pentru scopuri pașnice.

Să dea Dumnezeu așa să fie!

A. C.

GLUME

MAI MARE

— Mai omule, ce-a fost frate-tău la militarie, câ-prar ori sergent?

— Mai mare.

— Sergent major?

— Mai mare.

— Atunci plutonier?

— Și mai mare.

— Bine măi, știu că n'a fost ofițer.

— Ba și mai mare.

— Dar bine, spune tu ce-a fost?

— A fost bucătar.

UNA DUPĂ ALTA...

Un căruțaș ajunge din urmă pe altul și vrea să treacă înainte.

— Fă-mi loc să trec! se răsti el către cel ajuns.

— Dar nu poți merge în urma mea? îl întreabă celălalt.

— Apoi, iacă nu! zise cel dintâi, pentru că mie mi se cuvine să merg înaintea ta.

— Dar de ce, ce duci tu în căruță?

— Eu duc spirt și țuică!

— Atunci ai dreptate, frate! Treci înainte, pentru că eu duc în căruța mea sicrie și trebuie să merg în urma ta.

MILIOANE... MILIARDE, NUMERE LA MODĂ

Am citit zilele trecute în gazete că la Budapesta o gazetă costă un miliard de pengö.

Să nu-ți vină a crede! Și totuși trebuie să fie adevărat.

Așa, încetul cu încetul, s'au deprins și urechile noastre, iar unora mai fericiți, li s'au deprins și buzunarele și degetele, cu *milioanele*, ba poate chiar și cu *miliardele*. Măcar că slabă idee avem noi despre cât de mare este un milion, dar mi-te un *trilion*, despre care am citit uneori prin gazete!

Vorba e că noi cu bani socotim mai ușor, căci facem hârtii de o mie, de cinci mii, de o sută de mii și poate și mai mari. Dar dac' ar fi să numărăm leu cu leu? Cât timp i-ar trebui de exemplu unui miliardar să-și numere averea de un miliard de lei, dacă ar avea numai monede de câte un leu? Desigur că nu v'ați gândit și nici nu v'ați ocupat de așa ceva. I-ar trebui „săracului“ miliardar, peste 38 ani, să numere neîntrerupt câte 12 ore pe zi — și asta numai dacă ar avea înțeața de mână să poată număra 100 monede pe minut!

Și fiindcă un trilion este cât o mie de miliarde, se înțelege ușor că pentru a număra un trilion de lei — leu cu leu — i-ar trebui unui om, nu mai puțin de 38.000 de ani!... adică 634 generații de oameni care să tot numere...

Ca încheere poate ați vrea să știți de câte ori bate inima omului înr'o viață întreagă.

Bătând cam de 5.000 ori pe oră, într'o viață de 60 ani, inima bate de 2 miliarde și 630 milioane de ori!.. Iată-ne și pe noi miliardari!

*

Pentru aceia dintre cititori care nu ar fi tocmai lămuriți cu aceste numere mari, arătăm mai jos cum se scriu ele:

- Un milion = 1.000.000 (cu 6 nule sau zeruri).
- Un miliard (sau un bilion) = 1.000.000.000 (adică o mie de milioane; cu 9 nule).
- Un trilion = o mie de miliarde, 1.000.000.000.000 (cu 12 nule).

Să ne ferească Dumnezeu să avem de-a face cu numere așa de mari!

A. C.

GURA SATULUI

FUGE DE IEPURI

- Dece fugi, măi Toadere?
- Am văzut un iepure.
- Și cum, tu fugi de iepuri?
- Da, pentrucă mai deunăzi am lovit unul cu un băț și l-am nimerit. Domnul șef m'a văzut, a luat iepurile și pe mine m'a dat în judecată. Și-acum fug de iepuri ca de alte călea.

NEVESTELE

Dragă, nevastă-mea nu știe să spună decât un cuvânt: „bani!“ Pe uliță, la câmp, acasă, în toate părțile bani!

Noaptea mă trage de cămașă: bani!

Bani, bani, bani. Toată ziua bani.

— Dar ce face cu atâția bani?

— Nu știu. Nu i-am dat niciodată.

HOTUL LA JUDECATĂ

— De ce ai furat, pârlitule?

— Fiindcă-mi bătea sărăcia în poartă, domnule judecător.

— Nu trebuia să-i deschizi.

NU MAI POATE DE BINE

— Cum o duci bre, cu nevasta?

— O iubesc atât de mult, încât aș înălța-o până la cer dacă aș ști că rămâne acolo.

DE PARTEA CUI ESTE DREPTATEA?

Un avocat renumit a angajat un tânăr stagiar pe care să-l îndrumeze în tainele meșteșugului advocătesc, în schimbul unei sume de bani, pe care tânărul trebuia s'o plătească maestrului. Invoiala a fost făcută astfel: Stagiarul plătește deocamdată numai jumătate din suma hotărâtă, iar cealaltă jumătate numai când — în calitate de avocat — va câștiga primul său proces.

Invoială limpede, nu-i așa? Să vedeți însă ce încurcătură a ieșit de aici.

După terminarea practicii, tânărul nostru își ia sborul în lume, iar bătrânul maestru așteaptă, așteaptă mereu să-și primească banii la care are dreptul. Când așteptarea trecuse peste orice margine, începe să se intereseze de urmele stagiarelui său și află că acesta nici gând n'avea să-și achite datoria, ba mai svonise prin lume că el nici nu se face avocat.

Amărît, bătrânul maestru se hotărăște să dea în judecată pe tânărul nerecunoscător.

Intre altele, pâra maestrului era motivată astfel: „Oricare ar fi hotărîrea judecătii, el trebuie să-și primească restul datoriei și anume:

— În caz că justiția îi dă dreptate lui, trebuie să primească banii pe baza sentinței:

— În caz că justiția dă dreptate tânărului, bătrânul trebuie să-și primească banii deoarece tânărul în felul acesta câștigă primul proces și, conform invoiei avute, va plăti jumătatea rămasă din taxe, când va câștiga primul proces“.

Se înțelege că bătrânul avocat se culcă liniștit pe o ureche, fiind sigur că nicio justiție din lume nu se poate să nu-i dea dreptate.

Ei, dar să vedeți dv., tocmai acum încep să se încurce lucrurile.

Tânărul stagiar, instruit fiind și el chiar de renu-

mitul avocat bătrân, nu s'a lăsat mai prejos. În apărarea lui, a băgat și el la judecătorie o pâră care suna astfel:

„Oricare ar fi hotărârea justiției, el, stagiarul, nu mai trebuie să plătească nimic.

Anume:

— Dacă justiția hotărăște că tânărul are dreptate, atunci el execută sentința care i-a dat dreptate, deci nu are nimic de plătit;

— Dacă justiția hotărăște că bătrânul are dreptate, atunci se chiamă că stagiarul a pierdut procesul și — după învoiala avută — el nu trebuie să plătească, pentru că nu a câștigat primul său proces“.

Ei acuma, oameni buni, mai frământați-vă și dv. mintea să aflați de partea cui este dreptatea, că eu m'am încurecat de tot!

A. C.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

GLUME

CE-I PLACE

La un regiment, un ofițer întreabă pe un soldat:

— Ce-ți place ție, măi soldat, mai mult la armată?

— Masa și pe loc repaos, domnule locotenent.

PRICINĂ

— Ce-ai făcut de-ai ajuns la închisoare?

— Da ce să fac, am pus un bolovan în calea trenului.

— Și ce te-a îndemnat la fapta asta?

— Era soacră-mea în tren.

*

— Ce ți-a făcut omul de l-ai lovit?

— Apoi, domnule polițai, nu vedeți că-i un prost.

— Și dacă-i un prost? Asta nu-i un motiv ca să-l lovești. Și proștii sunt oameni ca mine și ca d-ta.

CÂT TIMP PUTEM TRĂI FĂRĂ MÂNCARE

V'ați gândit vreodată cât timp ați putea trăi fără să mâncați?

În toate timpurile au existat oameni care au stat timp lung fără să mănânce.

Cea mai veche încercare de acest fel este aceea a unui șef gal, numit Drappes care, după înfrângerea regelui său Vercingetorix, fiind luat prizonier de Romani, se lăsă să moară de foame, pentru a nu suferi rușinea înlănțuirii la carul de triumf al învingătorului.

Un sculptor din Spania, deasemenea, fiind condamnat la moarte pentru că spărsese de furie o statuie a Sfintei Fecioare, se lăsă să moară de foame, pentru a nu muri de mâna călăului.

Irlandezul Mac Swiney, primar în Cork, a reușit să nu mănânce 74 de zile. Însă, începând din a doua săptămână de post, medicii i-au făcut în fiecare zi injecții cu glucoză, care îi dădeau organismului 40—50 grame de zahăr. Numai în acest fel a reușit să trăiască nemâncat două luni și jumătate, după care, bineînțeles, a murit.

Un medic american, Taner, în anul 1880, după mai multe încercări, a reușit să postească 40 de zile. În tot acest timp nu a luat niciun aliment, a băut în schimb apă.

Italianul Succi în 1886 a postit 30 zile, iar în 1890, a trecut de 44 de zile.

Un alt italian, Merlatti, a postit 50 de zile; în tot acest timp a băut însă apă.

Olandezul Wolley s'a închis într'o cușcă de sticlă, în care spunea că va posti douăzeci și opt de zile. În ziua a unsprezecăa — cuprins de friguri — într'un acces de mânie nervoasă, a spart pereții cutiei sale.

Dar mai sunt o serie de postitori — cei fără voce — cum au fost naufragiații de pe vaporul Méduse

minerii din Courrières sau nenorociții prinși sub dărâ-măturile caselor în cutremurul dela Messina, din 1908.

Naufragiații de pe Méduse erau 150 la număr. În primele zile au mâncat alimentele ce mai erau pe va-por, mai apoi o mulțime din ei și-au pus capăt zilelor, astfel că nu au rămas până la urmă decât 15, după peste 20 de zile post.

Minerii din Courrières erau 13 de toți. Au trăit fără mâncare, după prăbușirea minei, 20 de zile. Desi-gur, erau toți voinici și rezistenți.

La Messina, după groaznicul cutremur de pământ în care și-au găsit moartea mii de vieți omenești, au fost aflați bărbați și femei — cuprinși sub dărâmături — care au rezistat foamei 18 și 19 zile.

Vedeți dar că ființa omenească poate să reziste foamei un timp destul de îndelungat, chiar fără câtuși de puțin antrenament.

Păreră savanților e că fără mâncare și băutură nu se poate trăi mai mult de douăzeci de zile și, după cum ați putut vedea și dumneavoastră din exemplele de mai sus, au fost foarte puțini acei care au reușit să treacă de douăzeci de zile, fără să mănânce și să bea.

GRIGORE POP-CAMPEANU

PENTRU PLUGARI

Oile care își mănâncă lâna. Indată după ce s'a observat acest nărav la oi, să se pună între ele ramuri de pin cu foile încă verzi și să se reinnoiască după ce oile au ros coaja și frunzele. În cel mult șase săptămâni năravul e înlăturat.

Un mijloc de a obișnui vitele între ele. Când în-tr'un grajd de vaci se aduc altele străine, sau când se schimbă locul vacilor în același grajd, foarte adeseori se întâmplă că animalele vecine se împung între ele

și cele mai slabe sunt astfel împiedecate de a mânca. Spre a scăpa de acest rău, vom spăla vacile, în deosebi cele fricoase sau slabe cu spirt, sau rachiu pe cap și pe gât.

Ca să aveți lapte mai mult, în hrana vitelor, aveți grijă și amestecați întotdeauna pe lângă fânul uscat și altă hrană ca sfeclă, târâte ori cartofi. Mâncarea dată tot de un fel, strică pofta vitelor și împuținează laptele.

CÂT BĂLEGAR POT PRODUCE VITELE INTR'UN AN:

Calul	10.000	kg.
Boul de povară	10.000	„
Boul la îngrășat în grajd	16.500	„
Boul 4 luni la pășune	6.500	„
Vaca la grajd	12.000	„
Vaca 4 luni la pășune	6.000	„
Vite tinere la pășune	4.000	„
Oaia în 6 luni la pășune	600	„
Porcul	1.200	„
Porcul la îngrășat	1.800	„

CÂT LOC TREBUE PENTRU FIECARE ANIMAL ÎN GRAJD

Pentru a se odihni bine și a putea mânca în liniște, animalele trebuie să aibă spațiul următor în grajd:

Pentru un cal	lățime: 1,40—1,70 m
	lungime: 2,40—2,80 m
Pentru un bou	lățime: 1,20—1,40 m
	lungime: 2,20—2,60 m
Pentru o vacă	lățime: 1,10—1,30 m
	lungime: 2,20—2,60 m

Grajdul să fie bun, adică: încăpător, calduros iarna, bine luminat și aerisit.

CREDINȚE GREȘITE

Desigur că toți cunoașteți boala numită malarie sau friguri de baltă. Toată lumea crede că boala aceasta e produsă prin înțepătura țânțarului Anopheles. Nu e tocmai așa însă, căci boala e produsă de un alt fel de animal, microscopic, anume Plasmodium malariae, care stă în saliva țânțarului și, atunci când acesta îl înțeapă pe om, intră în sânge și-i dă boala. Țânțarul deci numai transportă boala, dar nu o produce.

Despre mătase se spune că e produsă de „viermii“ sau „gândacii“ de mătase. Nu e adevărat, căci nici viermele și nici gândacul nu produc firul mătăsoș, ci omida (larva) „fluturelui de mătase“.

Se spune apoi despre acul albinei că-i servește acesteia pentru apărare. Cu totul altul însă e adevărul, căci acul îi servește pentru a injecta cu el un fel de venin în mierea pusă ca hrană pentru iarnă în fagure, pentru ca să nu se zaharisească, fiindcă mierea zaharisită se mănâncă greu. Sensul însă cu timpul s'a restrâns.

Toți când vedem un cal, un bivol, un urs, spunem: „uite un animal!“, iar când vedem un gândăcel, zicem: „uite o insectă!“ Numirea de „animal“, după cum vedem, e dată greșit numai animalelor care nasc pui vii și-i hrănesc cu lapte, căci animale sunt toate ființele care se mișcă, deci și pasările, insectele, peștii, microbii etc.

Toți oamenii s'au obișnuit să spună despre balenă că este cel mai mare pește. Nu e deloc adevărat, căci balena este din neamul calului, câinelui, omului, este tot un „mamifer“, adică naște pui vii pe care-i hrănește cu lapte. Numai mediul l-a silit să ia formă de pește, pentru a putea străbate cu mai multă ușurință apa.

Câți nu spun despre cartoful de mâncat că este fructul plantei! E lucru știut doar că fructele nasc din

flori, iar florile cartofului sunt în vârful tulpinei, nu în pământ. Ceea ce mâncăm noi sunt tuberculele, niște umflături cu hrană de rezervă, ale tulpinilor subpământene.

Pentru mulți, boabele de grâu sunt „semințe“. În realitate fiecare bob e un fruct, sămânța e înăuntru.

Despre struț, cea mai mare pasăre, mulți spun că atunci când e urmărit, crede că dacă își ascunde capul în nisip, nu mai este văzut de vânător. Dar și aceasta este o credință greșită, căci până astăzi niciun vânător de struți nu a văzut o asemenea scenă.

Pe oricine veți întreba cine a fost descoperitorul Americii, vă va spune că a fost Cristofor Columb. Inșă e lucru știut că la venirea lui Columb, indienii americani erau deja acolo, deci adevărații descoperitori ai continentului american trebuie să fi fost strămoșii acestora...

În popor există apoi credința că o impresie puternică făcută asupra mamei ar putea „însemna“ copilul ce se va naște. Medicina însă nu confirmă acest lucru.

Tot în popor se spune că „pestele hrănește creurul“, că apa din fundul fântânilor e mai curată, că șarpele nu moare înainte de apusul soarelui, oricât de gravă rană ar fi primit. Această din urmă credință greșită provine din faptul că șarpele căruia i s'a tăiat capul continuă să-și agite corpul încă vreo câteva ore, până când temperatura zilei scade, deci până aproape de apusul soarelui; aceasta fiindcă animalele cu sânge rece au o activitate mai bogată la temperaturi ridicate.

Dar câte astfel de credințe sunt în popor și chiar mulți din cei cu oarecare cultură cred anumite lucruri pe care știința — prin cercetătorii ei nenumărați — le respinge cu hotărîre!

BUNE DE ȘTIUT

Dați sare găinilor. Găinile care primesc sare în mâncare, ouă mai bine decât celelalte. Nu se poate preciza cantitatea de sare necesară; când e prea multă, găinile se îmbolnăvesc de diaree. În general s'au socotit cam 4 grame de sare pentru 1 kg. de hrană.

Cojile de ou nu trebuie să le aruncăm, pentrucă ele conțin o mare putere de hrană, pentru pasările de curte, anume: calciu. Ele trebuie pisate mărunt, în formă de praf și amestecate în hrana pasărilor, cărora le dau multă putere și sănătate. Trebuie pisate mărunt, căci altfel pasările învață răul obicei de a-și mânca singure ouăle din cuibar, îndată după ouare.

Cum se face oțet din miere. Se iau mai întâi două linguri de miere și se topesc într'un litru de apă. Apa aceasta se așează în mai multe vase de diferite mărimi, acoperite cu o pânză rară. Vara, vasele se scot la soare, iar iarna se așează lângă sobă. Ca oțetirea mierei să se facă mai repede, băgați în ea o bucatică de pâine muțiată în vin, sau o bucatică de drojdie.

Ca să vedem dacă laptele are apă, luăm un ac pe care îl vârîm cu vârful în laptele fiert. Dacă se va lua pe ac ceva, atunci laptele e bun; iar dacă acul e curat când îl scoatem din lapte, laptele are apă.

Cum deosebim găștele de găscani. Este foarte greu să deosebim găștele de găscani, mai ales când este vorba de hoboci. Totuși există un mijloc, întrebuintat și de crescătorii englezi: turma de găște se închide într'un țarc și se dă drumul unui câțel între ele. La vederea câinelui, găscanii întind ciocurile spre el, sâsâind, pe când găștele — mai fricoase — se ascund.

Când te mușcă țânțarii, udă înțepătura cu apă, apoi freacă-o cu zahăr alb. Veninul în atingere cu zahărul își pierde puterea de otrăvire.

GOSPODĂRIE

Conservarea foilor de viță. — Se iau foile tinere de viță (primăvara), se spală și se așează în borcane câte un rând de foi, iar deasupra se presară cu sare. După 2—3 zile, frunzele își lasă apa; dacă nu trece apa peste frunze, atunci mai preparăm apă cu sare și o adăugăm;

Se pune o greutate peste ele și se leagă borcanul.

Conserve de mere. — 1 kg mere, 100 gr. zahăr, 2 linguri spirt alb (alcool).

Se rad merele pe răzătoare, se așează într'o cratiță, se presară cu zahăr și se pun pe foc. Se mestecă mereu, până când se pierde lichidul ce a ieșit din mere. Se așează în borcane mici (atât cât se întrebuințează la o singură prăjitură).

Se pune pe deasupra spirtul, se leagă bine cu celofan și pergament și se fierbe în aburi timp de o oră, din momentul când începe să clocotească.

Ghiveciu de post. — 2 morcovi, 2 pătrunjei, 1 țelină, 6 cepe, un sfert kg fasole verde, o jumătate kg mazăre, un sfert kg bame, o jumătate varză, 1 conopidă, 4 ardei grași, o jumătate kg roșii, mărar, pătrunjei, 1 vânăță, 1 dovlecel, 4—5 cartofii mici, sare, 400—500 gr. untdelemn.

Se curăță tot zarzavatul, și se taie: ceapa peștișori, morcovii, pătrunjelul, țelina și ardeiul lungi ca chibritul, dar mai groși; fasolea se taie în lungime; varza în felii mici; dovleceii și vânăta în 6—8 felii. Cartofii se curăță și se lasă întregi; roșiile se opăresc și li se scoate pielea.

Ghiveciul se pregătește astfel:

Se pune uleiul la încins; i se adaugă treptat: întâi ceapa, după ce s'a muiat puțin; apoi morcovii, pătrunjeii, fasolea, mazărea, ardei grași, bamele; când s'au muiat bine, se adaugă dovleceii, vinetele, varza, roșiile; la urmă de tot, cartofii. Toată operațiunea se face la un foc moale, spre a nu se prinde de cratiță și se mestecă foarte rar, ca să nu se sdrobească zarzavatul. Apă nu se pune deloc: se fierbe numai în zeama lui. După ce punem roșiile, se bagă la cuptor. I se adaugă și câteva boabe de aguridă, ca să fie puțin acrișor. Ghiveciul e bine să se facă cu untdelemn, căci e mai bun rece; se cere să fie și gras.

Săpun. — 15 gălbenușuri; 750 gr. untdelemn, 250 gr. seu topit și răcit, 160 gr. sodă caustică disolvată în 500 gr. apă caldă, apoi răcită, 10 gr. esență de parfum.

Se freacă gălbenușele bine într'un vas, apoi cu lingurița se toarnă untdelemnul încetul cu încetul; când am terminat, adăugăm

tot așa seul și în fine apa cu sodă. Amestecul se face tare ca mămăliga. La sfârșit, i se adaugă și parfumul. Se așează într'o tavă sau cutie udă, unde se taie bucăți și se lasă la uscat.

Salată orientală. — Se fierb 3—4 cartofi nesfărâmițoși; se curăță și se taie în felii nu prea groase.

Se așează apoi într'un castron: cartofii, pătlăgelele roșii tăiate felii, ardeii grași curățiți de semințe și tăiați în lung ca chibriturile, castraveții tăiați felii subțiri și 1—2 ceapă tăiate peștișori (ceapa și castraveții e bine să-i presărăm întâi cu sare, lăsându-i ca o jumătate de oră separat, îi stoarcem și apoi îi amestecăm cu cele de mai sus). Dacă avem, punem și măslina. Se toarnă untdelemn și apoi oțet și se amestecă ușor. Sarea se pune la urmă.

Murături asortate. — Se așează pe fundul borcanului: mărar, pătrunjel, tarhon, cimbru, foi de țelină, usturoiu curățit, câteva păstăi de fasole, frunze de vișin, hrean, aguridă și ceapă — apoi se așează în rânduri: castraveți, gogonele (pătlăgele verzi), ardei lungi, felii de varză roșie și 2—3 ardei iuți. După fiecare rând se mai adaugă foi de țelină, cimbru și mărar. Deasupra se pune o cruce de lemn, ca să nu se ridice în sus. Borcanul se umple cu saramura preparată în proporție de 1 lingură de sare la 1 litru apă. Saramura se fierbe în clocot și așa fierbinte se toarnă în borcanul pe care l-am ținut pe cuptor ca să fie cald. Să fie plin până sus, căci saramura mai scade; se leagă cu bășică de bou, spălată în apă sărată. Se ține la soare sau la un loc cald, până ce zeama începe să se limpezească, adică timp de 10—15 zile.

Borș rusesc. — O jumătate kg carne dela capul pieptului de vacă, o jumătate kg os cu măduvă, 1—2 morcovi, 1—2 pătrunjei, o jumătate bucată țelină, 1 bucătică de varză albă, 2 cepe, 2—3 ardei grași, 3—4 roșii.

Se taie carnea în bucățele mici, se pune la fiert cu osul, se ia spuma și se lasă să fiarbă până ce carnea s'a muiat. Se adaugă zarzavatul curățit și tăiat ca chibriturile.

După ce au fiert și zarzavaturile, se toarnă peste carne borșul fiert în alt vas cu o ceapă.

În castron se adaugă pătrunjel verde, leuștean tocat mărunt și un ou frecat cu smântână.

Cum scăpăm de gustul și mirosul prea pronunțat la uleiul de gătit. Se pune uleiul într'o oală mai mare, se adaugă atâta apă cât ulei, adică: 1 litru ulei, 1 litru apă; se lasă să fiarbă până dispare toată apa. Atunci uleiul începe să sfârie. Se lasă 24 ore, până se lasă la fund. Se strecoară apoi în sticle.

RĂVASUL ANULUI 1946

Anul 1945 a fost ultimul care s'a scurs sub zodia bubuitului de tun și a uruitului avioanelor de bombardament. Încă de pe la începutul lunii Mai a capitulat în fața puterilor aliate Germania și mai apoi și Japonia.

:Dela aceste capitulări și până când scriem aceste rânduri, vremea s'a scurs sub semnul unor nădejdi de mai bine. În tot acest timp, preocuparea de căpetenie a oamenilor politici a fost aceea de a organiza pacea cât mai bine, cât mai durabil, întemeiată pe dreptate a atât pentru statele cele mari, cât și pentru cele mici. Atenția omenirii întregi a fost concentrată în tot timpul asupra acestor încercări. Micile neînțelegeri ale celor mari erau totdeauna întovărășite de respirația oprită a marilor mulțimi care își simțeau soarta întreagă legată de înțelegerea la care se va ajunge sau nu.

Când scriem acest răboj, strădaniile pentru așezarea pe temelii sănătoase a păcii nu sunt încă terminate. Se pare însă că omenirea, care a suferit neînchipuit de mult de pe una mulților ani de războiu, este hotărâtă să termine odată pentru totdeauna cu el. Din toate părțile se cer sacrificii și renunțări, pentru a se ajunge la o deplină înțelegere între popoarele lumii și se pare că aceste popoare sunt hotărâte să renunțe la multe, pentru a vedea cel puțin pacea, acest bun mai presus de orice prețuire.

Care sunt evenimentele mai importante din acest răstimp? Să le vedem pe rând.

ÎN STRĂINĂTATE

Statele Unite. — După moartea lui F. D. Roosevelt, a urmat la președinția statului d. Harry Truman. Noul președinte are aceleași planuri de pace și de bună înțelegere între popoare. Deasemenea la departamentul de stat al afacerilor străine, în locul d-lui Edward Stettinius, a urmat M. F. Birnes. Niciuna din aceste schimbări n'a adus vreo modificare în politica dinlăuntru sau din afară a țării.

Încetarea războiului a adus după sine demobilizarea unei părți din armată, încetarea producției de războiu, transformarea fabricelor pentru producția de pace și cu aceasta problema șomajului, a lipsei de lucru. Muncitorii nemulțumiți cu salariile au făcut greve, care au durat multă vreme. Totuși în cele din urmă s'a ajuns la înțelegere.

În afară, Statele unite au înființat și au ajutat U. N. R. R. A., o asociație, pentru ajutorarea țărilor care suferă de foame din cauza războiului. Deasemenea au căutat cu toate puterile lor să ajute la stabilirea unei păci drepte între popoare.

Anglia. — Împlinindu-se patru ani dela ultimele alegeri, s'au făcut alegeri noi. În aceste alegeri, partidul conservator, condus de d. W. Churchill, nu a mai obținut majoritatea voturilor. De aceea noul guvern a fost format de partidul laburist. Conducerea guvernului o are d. Clement Atlee, iar ministerul afacerilor străine îl conduce d. Ernest

Bevin. Noul guvern duce o politică de pace, iar în domeniul coloniilor a promis că unora din ele le va reda independența. La împlinirea unui an dela capitularea Germaniei, s'au făcut la Londra mari serbări, serbările Victoriei, la care au participat delegați din toate țările.

U. R. S. S. — Popoarele mării republici dela răsărit, care au avut foarte mult de suferit de pe urma războiului cu Germania și care în acest războiu au adus o mare jertfă de sânge, au primit vestea Victoriei asupra Germanilor și Japonezilor cu o tot atât de mare bucurie. Armata sovietică a fost în parte demobilizată, soldații întorcându-se la munca de reconstrucție a țării, iar poporul a pornit cu mai mult zel la această muncă.

S'au făcut alegeri noi și în Uniunea Sovietică. Cu un procent de peste 99%, a ieșit în alegeri tot partidul comunist-bolșevic, de sub conducerea generalisimului Iosif Visarionovici Stalin. În timpul anului a murit vajnicul luptător M. J. Kalinin, președintele Suprem al U. R. S. S.

La străduințele care se depun pentru pace, Uniunea Sovietelor aduce o mare contribuție.

Franța. — Generalul de Gaulle, conducătorul mișcării de rezistență, s'a retras dela conducerea guvernului provizoriu și a statului.

Conducerea partidului a luat-o d. Georges Bidault. S'au ținut în Franța două rînduri de alegeri, în care s'a situat în frunte mișcarea populară de rezistență, urmată de partidele comunist și socialist. S'a încercat în aceste alegeri să se voteze și o nouă constituție, însă primul proiect prezentat a căzut, urmând să se facă noi alegeri.

— Franța depune mari eforturi ca prin tratatul de pace cu Germania să i se dea regiunile Saare și Ruhr, în care se găsesc foarte mulți cărbuni.

Italia. — Din cauza numeroaselor lupte care s'au dat pe pământul Italiei în cursul acestui războiu, țara a avut foarte mult de suferit. Deasemenea, din cauza politicei, a pierdut cea mai mare parte din flota de războiu și din aviația de bombardament, iar armata de uscat a fost redusă la cea necesară pentru paza internă a țării. Mussolini a fost condamnat și executat de partizani, cum fusese și contele Ciano, fostul ministru de externe al Italiei fasciste de către socrul său. Astfel doi dintre aceia care au hotărît la Viena, în 30 August 1940, ruperea Ardealului în două, și-au primit răsplata pentru marile lor nedreptăți.

S'a făcut în Italia în cursul acestui an un plebiscit, în care poporul și-a arătat voința ca regatul Italiei să fie transformat în republică. Fostul rege Umberto II a plecat împreună cu întreaga familie în Portugalia.

Italia a pornit la reconstrucție țării.

În conferința de pace urmează încă să se mai discute soarta coloniilor din Africa, a orașului Triest și a ținutului înconjurător numit Veneția Iulia. Această regiune, locuită în parte de italieni și în parte de iugoslavi, este pretinsă atât de Italia cât și de Iugoslavia. Dodecanezul din Marea Egee a fost dat Greciei, iar câțiva munți Franței. Italia va plăti foarte multe despăgubiri de războiu.

Iugoslavia. — Tară pe pământul căreia războiul s'a purtat cu multă furie și în munții căreia ciocnirile n'au încetat niciodată cu totul, a pornit să refacă iar vechile dărâmături. Omul care a condus în tot timpul lupta din munți împotriva armatelor germane coto-pitoare, mareșalul Tito, conduce acum organizarea țării. Generalul Draja Mihailovici, care după ocuparea Iugoslaviei a luptat mai întâiu împotriva nemților, iar mai apoi, cu sprijin dela ei, împotriva partizanilor mareșalului Tito, a fost judecat de un Tribunal al Poporului și condamnat la moarte. O problemă dintre cele mai vii pentru Iugoslavia este aceea a Triestului, care a aparținut Italiei și pe care îl pretinde cu orice risc.

Albania. — Mica țară de pe țărmul Mării Adriatice s'a ridicat și ea cu armele împotriva Germanilor, s'a transformat în republică și a pornit la reconstrucție, sub un guvern democratic.

Bulgaria. — Forțele democratice ale acestei țări au format un front, constituind împreună un guvern care în cele din urmă a fost recunoscut și de marile puteri apusene. În curând se vor ține și în Bulgaria alegeri pentru Söbranie (Parlament), după ce și un plebiscit, a îndepărtat pe fostul rege minor, transformând țara în republică.

Grecia. — Ocupația germană a fost foarte aspru simțită în această țară. După alungarea acestor armate însă, au început mari frământări politice. De o parte se află organizația E. A. M., iar de alta celelalte partide politice. Alegerile care s'au ținut au învrăjbit și mai mult cele două tabere. Organizația E. A. M. nici n'a participat la alegeri și le tăgăduiește valoarea. La fel nu participă nici la conducerea statului.

Fână la plebiscitul care a arătat care este dorința poporului în problema formei de stat — monarhie sau republică — în fruntea statului s'a aflat ca regent I. P. S. Sa Damaschinos, Patriarhul Greciei. Plebiscitul dând monarhiei drepturile de mai înainte, regele țării s'a întors din exil, pentru a reveni la tron.

Ungaria. — După 23 August 1944, când întâiu România și apoi alte state au rupt legăturile cu Germanii și au întors armele împotriva lor, Ungaria a continuat, sub conducerea lui Horty și Szalay, să lupte încă tot alături de Germani. Infrântă, a trebuit să inapoieze toate teritoriile care i-au fost pe nedrept date prin dictatul dela Viena din 30

August 1940 și prin altele la fel. Deasemenea, prin proiectul tratatului de pace, este obligată la despăgubiri către Uniunea Sovietelor, Iugoslavia și Ceho-Slovacia. Nemulțumită, a trimis delegații — chiar primul ministru — cerând modificarea granițelor și a altor condiții.

Totuși, alegerile care s'au făcut și felul cum vor decurge evenimentele în toată lumea vor determina și în Ungaria o atmosferă de pace și bună înțelegere cu toți vecinii. Țările dimprejur și România în chip deosebit o doresc din toată inima.

Ceho-Slovacia. — După eliberarea țării cu ajutorul Armatei Roșii și Armatei Române, țara s'a reorganizat repede. Președintele ei, d. Eduard Beneș, s'a reîntors și, împreună cu populația, a pornit cu avânt la îndreptarea tuturor relelor. Anul nu a fost secetos, așa că refacerea face pași mari.

Ca să termine cu problema spinoasă a minorităților, a făcut un schimb de populație, trecând peste graniță peste trei milioane de germani și unguri din interior, despăgubindu-i de averile mobile lăsate în urmă. La sud de Bratislava, a obținut mai multe sate din Ungaria.

La cârma statului se află partidul comunist, împreună cu celelalte partide democratice, reprezentate după numărul voturilor din ultimele alegeri.

Polonia. — Este țara care a suferit cel mai mult din cauza războiului. Varșovia, capitala republicii, a rămas aproape o ruină.

Peste tot și în restul țării, numeroase ruine. Uniunea Sovietică a dat un prețios ajutor pentru reconstrucție. S'au făcut alegeri și noul guvern depune toate străduințele pentru îmbunătățirea situației. Polonia s'a întins provizoriu până la fluviul Oder, căpătând în plus portul Stettin și Silezia germană, unde face colonizări de milioane de oameni.

O armată poloneză, care a luptat în Italia împotriva Germanilor, sub conducerea generalului Anders, este în curs de demobilizare pentru întoarcerea în țară.

Finlanda. — Curând după noi, a întors armele împotriva Germanilor și Finlanda. După alegeri, cu un nou guvern, țara se străduiește acum să-și vindece rănile războiului și să stabilească legături de prietenie atât cu marea ei vecină dela răsărit, Uniunea Sovietelor, cât și cu celelalte popoare.

Belgia, Olanda, Danemarca și Norvegia. — Sunt cu toatele țări pașnice, peste care armata germană a trecut fără să țină seamă dacă au sau nu vreun drept și pe care, în timpul războiului, le-a supt din toate puterile. Acum încearcă să se refacă, fie cu ajutorul puterilor proprii, fie cu ajutorul bănesc venit de peste hotare.

Suedia. O țară care, atât în primul războiu mondial cât și în cel de al doilea, care abia s'a încheiat, a stat înțelepțește de-o parte.

Spania. — Din războiul civil, Generalul Franco a rămas și pe mai departe conducătorul dictatorial al Statului. Există un singur partid, *Falanga*. În timpul războiului hitlerist n'a luat parte declarată la el. Se afirmă că ar fi avut planuri și ar fi ajutat chiar pe ascuns Germania și Italia. În străinătate s'a format un guvern sub conducerea d-lui José Giral. În numeroase țări au avut loc manifestații populare care au cerut ruperea legăturilor diplomatice cu guvernul Franco, precum și răsturnarea acestui guvern. Numeroase țări, între care și România, au și rupt aceste legături, înnodându-le cu guvernul Giral.

Austria. — Soarta acestei țări încă n'a fost în amănunte discutată. Ea va fi discutată la sfârșit, împreună cu aceea a Germaniei. Se știe doar până acum că s'a format un nou guvern democrat, care conduce țara sub controlul puterilor aliate și că ea va forma un stat independent, așa cum a fost și înainte de a fi ocupată de armatele germane în 12 Martie 1938.

Germania. — Conferința de Pace dela Paris, la care au participat reprezentanții celor 21 de națiuni, n'a luat în discuție și tratatul de pace cu Germania. Problemele acestei țări vor fi discutate abia la sfârșit. Până atunci, Germania continuă să fie administrată de către cele patru mari puteri: Anglia, Franța, Statele Unite și Uniunea Sovietelor. Deasemenea teritoriul german este împărțit în patru zone, administrate de fiecare putere aparte, iar Berlinul, împărțit și el în zone, găzduiește un comitet de patru, care conduce și rezolvă afacerile ce privesc întreaga Germanie. Se spune că Germania va rămâne sub ocupația puterilor aliate cel puțin zece ani, iar după aceea încă cel puțin alți 40 de ani ea va fi nevoe să rămână sub controlul acestor puteri, ca nu cumva să-și refacă industria de războiu și să tulbure încă odată pacea lumii întregi. În acest timp se încearcă o reeducare a poporului german în spirit democratic.

Încă înainte de încheierea tratatului de pace cu Germania, la Nürnberg, un tribunal internațional judecă cel mai mare proces pe cere l-a cunoscut istoria omenirii: procesul conducătorilor Germaniei. Lipsește Adolf Hitler, ca și cei morți ori dispăruți. Cei mai mulți însă sunt prinși. Rezultatul procesului se va cunoaște la sfârșitul lunii Septembrie. Desigur își vor primi dreaptă răsplată pentru faptele lor. Între cei judecați este și Franz von Ribentrop, fostul ministru de externe, unul din autorii nedreptății care ni s'a făcut la Viena în 30 August 1940, și care a fost anulat de Marii aliați în urma armistițiului din 1944.

Turcia. — Este una dintre puținele țări mari care n'au luat parte la războiu, nici într'o tabără nici într'alta, cu toate că s'au făcut multe încercări de a o atage.

De curând s'au ținut în Turcia noi alegeri atât pentru preșe-

dinția republicii, cât și alegeri parlamentare. A fost ales președinte tot d. Ismet Inonü, iar pentru Parlament a luat cele mai multe voturi tot partidul republican, care este la guvern de peste 25 ani.

Iranul. — Ocupat în timpul războiului de trupe sovietice și engleze, din motive strategice, a fost eliberat și acum se administrează singur. Eliberarea lui a produs multe discuții.

Egiptul. — S'au produs în Egipt numeroase manifestații care au cerut ca trupele engleze să părăsească Egiptul. Anglia a promis că va reda deplină independență acestei țări. Discuțiile sunt în curs.

Siria și Libanul. — Ocupate și ele, din motive militare, de trupe engleze, în afară de cele franceze, au fost eliberate aproape deplin.

Palestina. — Situația Palestinei a deschis vii discuții. Evreii nu se pot împăca deloc cu Arabii. Acest fapt a dus la multe ciocniri, atât cu Arabii cât și cu Englezii, provocând numeroase atentate. Această stare de lucruri a ajuns în discuția internațională. Anglia se pare că e hotărâtă să împartă teritoriul Palestinei în două părți: una evreiască și una arabă.

Abisinia. — Cea dintâi țară care a fost atacată și ocupată de Italia lui Mussolini, după înfrângerea Italiei s'a refăcut și își continuă viața liniștită de mai înainte. Împăratul Haile Salassie s'a reîntors și și-a reluat tronul la Adis-Abeba. De curând Abisinia a prezentat la conferința de pace o notă prin care pretinde să i se înapoieze acestei țări toate acele teritorii care odinioară au aparținut imperiului abisinian și apoi, rând pe rând, au fost ocupate și transformate de Italiani în colonii: Eritreea și Somalia italiană.

India. — Face încă parte din imperiul colonial englez, dar Anglia a declarat că îi dă independență dacă se organizează mai întâi politicește ca să fie în stare să se și conducă singură. S'au făcut alegeri pentru un parlament. Alte discuții urmează încă. Și s'a format un guvern sub președinția lui Pandit Nehrü.

China. — Marele stat al Chinei a terminat, în sfârșit, îndelungatul războiu cu Japonia, războiu care a durat mai bine de nouă ani, A avut mult de suferit în cursul acestui războiu, dar a învins. Ca după astfel de războiu lung, e istovită. Dărămături, sărăcie, foamete, discordii Totuși ea se organizează, muncește din răputeri pentru a-și repara stricăciunile. Un foarte prețios ajutor îi dau la aceasta atât Uniunea Sovietică cât și Statele Unite și Anglia.

Japonia. — Alături de Germania și de Italia, Japonia a fost unul din statele care au provocat războiul. Înfrântă și ea, a fost răpusă, după capitularea fără condiții din anul trecut, la un regim care să permită poporului să ia parte la conducerea statului, hotărându-și singur

alitudinea. Până la vremea când se va putea conduce singură, va fi condusă de un consiliu aliat format din câte un reprezentant al Angliei, Statelor Unite și Uniunii Sovietelor, sub președinția generalului american Mac Arthur.

Micadoul — împăratul Japoniei — nu mai are rolul pe care îl avea înainte. El este un simbol al statului — atât. S'au făcut alegeri parlamentare, s'a constituit un parlament care votează legile, totul sub controlul aliat. Vreme îndelungată încă ea va rămâne sub ocupație aliată sau cel puțin sub control aliat, pentru a nu mai putea să constituie în viitor o primejdie pentru pacea și siguranța lumii întregi.

U. N. R. R. A. — Este o organizație care lucrează cu capital internațional, în deosebi american. Rostul ei este de a ajuta, mai ales cu alimente și îmbrăcăminte, toate acele popoare care au suferit mult din cauza războiului și care încă nu s'au putut îndrepta în așa fel încât să se susțină singure și populația să nu sufere de foame și de frig. Astfel au fost ajutate numeroase țări ca : Franța, Italia, Belgia, Olanda, Danemarca, Norvegia, Iugoslavia, Austria, Grecia, Albania, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia și altele.

O. N. U. — Cu aceste trei litere se prescurtează numele Organizației Națiunilor Unite. Este o organizație de mai multe state — toate acele state care, cu penerile împreunate, au dus lupta împotriva Germaniei, Italiei, Japoniei, Ungariei etc.

Rostul ei este acela de a împiedeca pe viitor orice războiu. Orice neînțelegere pe care diferitele țări nu o vor putea rezolva singure, se aduce în fața acestei organizații. Se deosebește, mult de fosta Ligă a Națiunilor prin aceea că Organizația Națiunilor Unite are și forța armată necesară pentru a-și impune voința.

Consiliul de Securitate. — Pe lângă Organizația Națiunilor Unite funcționează în permanență un consiliu, numit Consiliul de Securitate (de siguranță), compus din reprezentanții a 11 State care rezolvă, în numele O. N. U. ului, toate neînțelegerile.

O. N. U. numără până acum în total 52 de state membre.

Conferința de Pace. — Când scriem acest răboi, la Paris este întrunită conferința de pace, compusă din 21 de membri, reprezentanți ai celor 21 de state care au dus împreună războiul.

Toate privirile omenirii sunt ațintite spre Paris, unde se speră că se vor putea înlătura toate acele piedeci care mai stau încă în calea statornicirii unei păci drepte și durabile.

O astfel de pace este tot ceea ce dorește omenirea mai mult.

IN TARĂ

Guvernul Dr. Petru Groza. — Încă dela formarea lui, se arătau unele nemulțumiri în legătură cu felul cum era format guvernul. Se

spunea anume că guvernul de sub președinția dlui Dr. Petru Groza, care a luat conducerea la 6 Martie 1945, n'ar fi cu adevărat reprezentativ, pentru că din el nu fac parte și membri ai Partidului Național-Tărănesc de sub președinția d-lui Iuliu Maniu și ai Partidului Național-Liberal de sub președinția d-lui Const. Brătianu. Cu prilejul conferinței dela Moscova s'a hotărît ca guvernul să fie completat cu câte un membru al celor două partide. În acest fel, încă dela începutul anului, au intrat în guvern ca miniștri fără portofoliu, d. Dr. Emil Hațieganu, din partea Partidului Național-Tărănesc și d. Mihail Romniceanu din partea Partidului Național-Liberal.

Cu această echipă ministerială, descompletată în timpul verii prin moartea Dr-ului Bagdasar, Ministrul Sănătății, s'a încercat să se înlătore numeroasele greutăți pe care le poartă în urma lui un războiu și s'au adus la îndeplinire unele reforme. Să vedem câteva din ele.

Reforma agrară. Printr'un decret-lege s'a stabilit ca să se exproprieze moșiile mai mari de 120 pogoane și să se împartă în primul rând invalizilor, orfanilor, văduvelor, foștilor luptători și apoi celor ce au puțin pământ. S'a hotărît deasemenea să se exproprieze pământurile sașilor care au luptat în armata germană sau au fost înscrși în grupul etnic german. Reforma s'a împlinit. În unele regiuni au și fost însemnate titluri de împroprietărire noilor proprietari, care au fost introduse în aceste gospodării.

Reforma învățământului. S'a stabilit apoi ca învățământul să fie pentru primele trei clase ale școalelor secundare la fel, pentru orice școală, nu diferit, după felul școlii. Deasemenea s'au înființat numeroase „gimnazii unice” în satele mai mari, precum și la orașe: iar examenul de admitere în clasa I-a a fost desființat.

Democratizarea armatei. — Pe baza tratatului de pace s'a micșorat numărul armatei la care avem dreptul. De aceea serviciul militar a fost redus la un an în loc de doi ani, iar acesta va fi făcut în patru serii de câte trei luni. Deasemenea s'a interzis bătaia.

Întoarcerea prizonierilor. — În timpul anului s'au reintors din U. R. S. S. câteva loturi de prizonieri de războiu, care au fost astfel redați fărăi pentru reconstrucție. Ei continuă încă să sosească.

Organizarea muncitorimii. — Muncitorimea a primit încuviințarea de a se organiza în sindicate profesionale.

Înmulțirea Cooperativelor. — Prin sprijinul pe care guvernul l-a dat Institutului Național al Cooperăției, Cooperativele de consum din țară s'au înmulțit, ajutând astfel populația care se poate aproviziona prin ele mai ieftin.

Sănătatea Neamului. — A fost o grijă deosebită. S'a înlăturat epidemia de tifos exantematic din Moldova și s'au adus în țară numeroase medicamente.

Aprovizionarea populației. — Pe lângă înființarea unui număr tot mai mare de cooperative, s'a împărțit grâu și porumb la preț scăzut. Aceasta s'a putut face, în deosebi în regiunile bântuite de secetă, mai ales datorită unor importante cantități de grâu, porumb și bumbac pe care le-am importat din Uniunea Sovietelor.

Căile Ferate. — S'au reparat numeroase locomotive și vagoane distruse de războiu, așa încât trenurile circulă mai des și cu mai puțină înghesuială. S'a terminat construcția liniei ferate Ploiești-Târgoviște, în lungime totală de vreo 50 km.

Popoarele conlocuitoare. Față de popoarele care au fost rănduite să locuiască împreună cu noi în țară, unguri, secui, evrei etc., guvernul a dus o politică de împăciuire, o politică foarte binevoitoare, așa încât n'au avut motive de plângeri peste hotare, care, dacă s'au făcut totuși, s'au făcut cu o deplină rea credință.

Pacea cu vecinii. Față de țările vecine, guvernul a căutat să strângă cât mai mult legăturile de prietenie și cele economice.

Tratatul de pace. — Când scriem aceste rânduri, pacea nu este încă încheiată. Conferința celor 4 miniștri de externe dela Paris s'a încheiat și a început Conferința de pace, la care iau parte cele 21 de națiuni care au dus războiul împotriva Germanilor. Ea este în toi. Deocamdată s'a publicat proiectul (planul) tratatului de pace cu România. Acest proiect nu e încă definitiv; el va fi discutat în conferința de pace și, cu modificările care eventual i s'ar aduce, definitivat de conferința celor patru miniștri de externe ai Marilor Puteri care se va întruni după aceasta.

Condițiile tratatului de pace. — Hotărul cu Uniunea Sovietică și Bulgaria să rămână cel dela 1 Ianuarie 1941, iar cu Ungaria cel dinaintea de dictatul dela Viena, care a fost declarat fără valoare. Ardealul rămânând întreg al nostru. Vom plăti apoi următoarele despăgubiri:

Uniunii Sovietice pentru stricăciunile produse pe teritoriul acestei țări în decursul războiului, suma de 300 milioane dolari americani în timp de 8 ani, începând dela 12 Septembrie 1944. Plata acestei sume se face în natură (produse petrolifere, cereale, lemnărie, vase de mare, vase fluviale și diverse mașini. Deasemenea România va restitui toate bunurile luate din teritoriile Națiunilor Unite. România recunoaște că Uniunea Sovietică are dreptul asupra tuturor bunurilor germane situate în România care au fost transferate Uniunii Sovietice de către Consiliul de Control din Germania și va înlesni transferarea lor.

Recolta. — În unele regiuni ale țării a fost anul acesta o recoltă foarte bună de grâu; în altele a fost o mare secetă. Porumbul a suferit și mai mult din cauza secetei. Totuși se crede că vom putea face față nevoilor cu producția de grâu a țării, fără să fie nevoie să cerem ajutor străin; producția de porumb însă nu e deloc îndestulătoare. I. V. S.

Casa Națională de Economii și Cecuri poștale București (C. E. C.)

Sucursale: Bacău, Cluj, Craiova, Sibiu, Timișoara.

Agenții: Mediaș, Reșița.

Atât prin tradiție cât și prin misiunea sa, e o instituție financiară de prin ordin, un așezământ de educație și cultură.

Pentru a răspunde misiunii sale principale, aceea de a contribui la închegarea capitalului național, politica acestei instituții este condusă de trei directive:

- facilitarea operațiunilor de depuneri și retrageri;
- dezvoltarea spiritului de economie în masele largi ale poporului;

- combaterea tezurizării.

Orice muncă valorificată produce un venit.

Economizând acest venit, se dă naștere capitalului.

Dar acest capital, ținut la ciorap, rămâne neproductiv. Este prea puțin folositor celui ce-l deține și absolut nefolositor pentru colectivitate.

Toate aceste capitaluri, oricât de modeste, strânse la un loc, prin depunerea lor la instituțiunile create în acest scop, dau naștere capitalurilor naționale, cu ajutorul cărora se construiesc marile uzine, se fac șosele, se utilizează agricultura cu mașini și tractoare etc.

Deci economisitorii se folosesc de două ori de rodul străduinței lor:

Odată prin însăși economiile ce și-au agonisit — și a doua oară prin creditele obținute de ramura economică în care activează.

Nu este bun patriot cel ce strânge banul la ciorap.

C. E. C.-ul, instituție garantată de Stat, primește și păstrează, în deplină siguranță, economiile, oricât de modeste.

Dobânda: $3\frac{1}{2}\%$.

Se pot depune pe un libret dela 50—20.000.000 Lei.

Restituiri: La casierile C. E. C. orice sumă, la cerere.

Sume mai mari, cu aprobarea C. E. C.-ului, în cel mai scurt timp, aprobare care poate fi *cerută și telegrafic*.

Comercianții și industriașii, societățile și autoritățile, cât și particularii care au mai mare mișcare de bani, folosesc **SERVICIUL DE CECURI ȘI VIRAMENTE** al acestei Instituțiuni.

Tipografia „Astra Culturală”

Sibiu, Str. Avram Iancu 9 - Telefon 812/A

Execută prompt și ieftin:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cărți - Broșuri

Reviste - Ziare

Imprimare - Afișe

Bilete de cununie

Cărți de vizită

Târgurile din Ardeal și Banat

— Târgurile sunt aranjate după județe —

v=insemnează târg de vite; m=insemnează târg de mărfuri

- Jud. Alba** — Abrud v. 4 Martie, 6 Mai, 29 Iulie, 30 Sept., 23 Dec.
 Aiud v 22—23 Ian., 1 Martie, 1—6 Mai, 10 Iunie, 16—17 August, 13—
 14 Oct. — m 25 Ian., 8 Mai, 19 August, 16 Octomvrie.
 Alba-Iulia v 5—6 Febr., 29 Martie, 15—16 Mai, 23—24 Iulie, 27—28
 Sept., 9-10 Nov., 14-15 Dec., — m 6 Apr., 26 Iulie, 30 Sept., 17 Dec.
 Benic v 19 Mai, 15 Septemvrie. m 19 Mai.
 Bucium v și m 30 Martie, 25 Iunie, 13 Octomvrie.
 Ighiu v 20 Mai, 23 Octomvrie. m 23 Mai, 27 Octomvrie.
 Ocna-Mureșului v 15 Aprilie, 15 August. — m 11 Aprilie, 8 August.
 Râmeți v 24 Aprilie, 1 August.
 Rîmteța v 7 Mai, 7 Octomvrie. — m 8 Mai 8 Octomvrie.
 Sânciori v 28 Martie, 24 Octomvrie, 18 Decemvrie. — m 30 Martie, 24
 Aprilie, 27 Octomvrie, 20 Decemvrie.
 Sebeș v 24 Ian., 4 Martie., 6 Apr., 21 Apr., 30 Mai, 21 Aug. 24 Oct.,
 4 Nov. — m 29 Ian., 5 Martie, 24 Apr., 1 Iun., 24 Aug., 5 Nov.
 Teiuș v 17—18 Februarie, 26—27 Aprilie, 24—25 Iunie, 25—26 Aug.,
 5—6 Noemvrie. — m 20 Febr., 28 Apr., 26 Iunie, 28 Aug., 9 Nov.
 Vinjul-de-jos v 13—14 Martie, 22—23 Iunie, 13 Sept., 16 Septemvrie.
 22—24 Noemvrie. m 5 Martie, 24 Iunie, 16 Sept., 25 Noemvrie.
 Zlatna v 17—18 Martie, 16—17 Iunie, 30—31 August, 19—20 Noemvrie.
 — m 19 Martie, 18 Iunie, 1 Septemvrie, 21 Noemvrie.
- Jud. Arad** — Almaș v și m 7 Ian., 8 Aprilie, 26 August, 21 Oct.
 Arad v 7 Martie, 28 Iunie, 24 Octomvrie. — m 4—6 și 8 Martie, 3—5
 și 29 Iunie, 21—23 și 25 Octomvrie.
 Bărzava v și m 10 Febr., 14 Aprilie, 9 Iunie, 11 Aug., 13 Oct., 8 Dec
 Buteni v și m 29 Ianuarie, 28 Mai, 6 August, 1 Oct., 24 Decemvrie.
 Cermeiu v și m 27 Martie, 3 Iulie, 11 Septemvrie, 6 Noemvrie.
 Chișinău-Criș v și m 18 Februarie, 15 Aprilie, 17 Iunie, 19 August, 21
 Octomvrie, 16 Decemvrie.
 Cil v și m 7 Aprilie, 30 Iunie, 27 Octomvrie.
 Comlăuș v și m 4 Februarie, 27 Mai, 22 Iunie, 11 Noemvrie.
 Copăcel v și m 4 Martie, 3 Iunie, 2 Septemvrie, 2 Decemvrie.
 Curtici m 30 Ianuarie, 24 Aprilie, 24 Iulie, 27 Noemvrie.
 Dezna v și m 17 Martie, 12 Mai, 8 Septemvrie, 17 Noemvrie.
 Dieci v și m 19 Martie, 16 Iulie, 8 Octomvrie.
 Ghioroc m 27 Martie, 2 Octomvrie.
 Gurahonț v și m 3 Februarie, 5 Mai, 18 August, 10 Noemvrie.
 Hălmagiu v și m 8 Februarie, 5 Aprilie, 28 Iunie, 6 Sept., 29 Dec.
 Ineu v și m 10 Ianuarie, 25 Aprilie, 18 Iulie, 31 Octomvrie.
 Nădlac v și m 15 Martie, 15 Iunie, 15 Septemvrie, 15 Decemvrie.
 Păncota v și m 8 Februarie, 3 Mai, 2 August, 11 Octomvrie.
 Pecica v și m 19 Martie, 20 August, 24 Decemvrie.
 Pietriș v și m 24 Febr., 15 Aprilie, 11 Iunie, 19 Iulie, 13 Oct., 20 Dec.,
 Radna v și m 4 Martie, 18 Mai, 14 August, 4 Octomvrie.
 Regele Carol v și m 8 Aprilie, 10 Iunie, 9 Septemvrie, 9 Decemvrie.
 Rovine v și m 3 Mai, 13 Septemvrie.
 Săvârșin v și m 30 Ian., 27 Martie, 29 Mai, 31 Iulie, 25 Sept., 27 Nov.

Sebiş v și m 24 Aprilie, 26 Iunie, 25 Septembrie, 4 Decembrie.

Semlac v și m 18 Martie, 17 Iunie, 14 Octombrie.

Sepreuș v și m 14 Martie, 29 August, 12 Decembrie.

Silindia v și m 18 Martie, 20 Mai, 7 Octombrie, 16 Decembrie.

Simandul de Jos v și m 7 Februarie, 9 Mai, 12 Septembrie.

Siria v și m 12 Martie, 4 Iunie, 13 August, 3 Decembrie.

Socodor v și m 8 Februarie, 19 Aprilie, 19 Iulie, 22 Noembrie.

Tăuși v și m 21 Aprilie, 1 Septembrie, 8 Decembrie.

Târnova v și m 3 Aprilie, 17 Iulie, 25 Septembrie, 11 Decembrie.

Vânăcri v și m 9 Aprilie, 11 Iunie, 8 Octombrie, 10 Decembrie.

Zărând v și m 10 Martie, 9 Iunie, 11 August, 8 Decembrie.

Zerind v și m 9 Ianuarie, 3 Aprilie, 4 Septembrie, 20 Noembrie.

Jud. Bihor — Balc v și m 2 Ianuarie, 6 Febr., 6 Martie, 3 Aprilie.

1 Mai, 5 Iunie, 3 Iulie, 7 August, 4 Sept., 2 Oct., 6 Nov., 4 Dec.

Beiuș v și m 11 Februarie, 6 Mai, 29 Iulie, 4 Noembrie.

Beliu v și m 1—2 Aprilie, 1—2 Iulie, 2—3 Septembrie, 21—22 Oct.

Căpâlna v și m 28 Februarie, 30 Mai, 29 August, 28 Noembrie.

Ceica v 15—16 Ianuarie, 2—3 Aprilie, 25—26 Iunie, 2—3 Octombrie.

Chișlaca v și m 9 Mai, 14 Noembrie.

Ciumeghiu m 8 Ianuarie, 9 Aprilie, 13 August, 12 Noembrie.

Copăcel v și m 2 Martie, 1 Iunie, 7 Septembrie, 7 Decembrie.

Talpoș v și m 25 Februarie, 25 Mai, 25 August, 25 Noembrie.

Tinca v și m 24 Martie, 23 Iunie, 22 Septembrie.

Ucuiș v și m 4 și 11 Martie, 3 și 10 Iunie, 2 și 9 Sept., 2—9 Dec.

Vascău v și m 4 Februarie, 27 Februarie, 7 Aprilie, 2 Iunie, 4 August.

Jud. Brașov — Brașov v 6 Aprilie, 6 Iunie, 24 Octombrie.

Codlea v 24 Aprilie, 29 Septembrie, — m 25 Aprilie, 30 Septembrie.

Feldioara v 26 Martie, 13 Decembrie. — m 27 Martie, 14 Decembrie.

Intorsătura Buzăului v 15 Martie, 30 Iunie, 29 Septembrie, 15 Dec., —

m 16 Martie, 1 Iulie, 30 Septembrie, 16 Decembrie.

Prejmer v 3 Februarie, 4 August. — m 4 Februarie, 5 August.

Râșnov v 28 Februarie, 30 Iunie. — m 1 Martie, 1 Iulie.

Simon m 9 August, 22 Noembrie.

Zărnești v 5 Mai, 20 Septembrie. — m 6 Mai, 21 Septembrie.

Jud. Caraș — Belobreșca v 22 Martie, 2 August. — m 22 Martie.

Berliște v și m 18 Martie, 6 August, 18 Noembrie.

Berzava v și m 13—14 Iunie, 27 Octombrie.

Berzovia v și m 28 Mai, 29 Septembrie.

Bocșa Montană v și m 28—29 Martie, 9—10 Mai, 27—28 Iunie, 5—6

Septembrie, 12—13 Decembrie.

Bocșa Română v și m 8 Martie, 10 Octombrie.

Bozovici v și m 24 Februarie, 7 Aprilie, 19 Mai, 6 Oct., 15 Decembrie.

Cacova v și m 29 Ianuarie, 16 Aprilie, 13 August, 5 Noembrie.

Chiuchiciu v și m 30 Ianuarie, 15 Mai, 31 Iulie, 23 Octombrie.

Moldova-Nouă v și m 20 Aprilie, 22 Iunie, 14 August, 2 Noembrie.

Moldova-Veche v și m 15 Martie, 12 Octombrie.

Oravița v și m 27 Martie, 17 Iulie, 23 Octombrie, 4 Decembrie.

Reșița v și m 18 Aprilie, 18 Iulie, 12 Septembrie, 31 Octombrie.

Sasca-Montană v și m 7—8 Mai, 23—24 Iunie, 21—22 Sept., 3 Nov.

Vermeș v și m 8 Mai, 9 Octombrie.

Vrani v și m 31 Decembrie, 6 Aprilie, 15 Iulie, 21 Octombrie.

Jud. Cluc — Cazon m 1 Mai, 2 Iulie, 27 Noembrie.

Cărfalău v 23 Iunie, 15 Octombrie, — m 24 Iunie, 16 Octombrie.

Ciuc-Sângiorgiu v 30 Martie, 21 Decemvrie. — m 31 Martie, 22 Dec
Cozmeni v 22—23 Ianuarie, 19—20 Aug., — m 25 Ianuarie, 21 Aug.
Ditrău v 31 Ian.—2 Febr., 28—30 Aprilie, 14—16 Iulie, 22—24 Nov., —
— m 3 Februarie, 1 Mai, 17 Iulie, 25 Noemvrie.

Frumoasa v 4—6 Ianuarie, 11—13 Aprilie, 27—29 Iunie, 6—8 Sep. —
m 7 Ianuarie, 14 Aprilie, 30 Iunie, 9 Septemvrie.

Gheorgheni v 26—28 Martie, 12—14 Iunie, 4—6 Septemvrie, 10—12
Decemvrie. — 29 Martie, 15 Iunie, 7 Septemvrie, 13 Decemvrie.

Ghimes-Făget v 20—21 Ianuarie, 22—23 Aug. — m 22 Ian., 24 Aug.
Miercurea Ciucului v 4—6 Februarie, 20—22 Mai, 10—12 Iulie, 26—28

Septemvrie. — m 7 Februarie, 23 Mai, 13 Iulie, 29 Septemvrie.
Sândominic v 16—18 Martie, 7—9 Oct. — m 19 Martie, 10 Octomvrie

Jud. Cluj — Albac v și m 2 Mai, 25 Octomvrie.

Baia de Arieș v și m 22 Martie, 29 Iulie, 1 Octomvrie.

Călățele v 16—17 Martie, 20—21 Iulie, 28—20 Oct., 16—17 Decemvrie.

Căpușul de Câmpie v și m 5 Februarie, 16 Mai, 20 August, 28 Nov.

Câmpeni v și m 13 Febr., 3 Aprilie, 29 Mai, 9 Iulie, 28 Aug., 5 Nov.

Iara v și m 13 Februarie, 28 Aprilie, 13 Iulie, 28 Septemvrie.

Jud. Cluj-Turda Luduș v și m 4 Martie, 6 Mai, 7 Oct., 2 Dec.
Lupșa v și m 13 Ianuarie, 3 Mai, 20 Iulie, 18 Septemvrie, 21 Nov.

Mociu v și m 15—17 Februarie, 31 Martie, 1—2 Aprilie, 19—21 Mai.

Sălcuia de jos v și m 4 Apr., 8 Mai, 30 Iunie, 10 Aug., 20 Oct. 10 Dec

Sărmas v 18—20 Ianuarie, 1—3 Aprilie, 9—11 Iunie, 27—29 August,

8—10 Octomvrie, 4—6 Decemvrie. — m 27—29 August.

Sânpetrul de Câmpie v și m 1—3 Aprilie, 10—14 Iulie, 24—26 Oct.

Săvădisla v 24 Aprilie, 29 Octomvrie. — m 24 Aprilie, Cluj

Turda v și m 7—8 Februarie, 4—5 Aprilie, 4—5 Iulie, 5—6 Septemvrie.

8—9 Noemvrie, 5—6 Decemvrie.

Unirea v și m 8 Ian., 20 Martie, 5 Iunie, 20 August, 1 Oct., 16 Nov.

Viișoara v 10 Ianuarie, 16 Martie, 22 Iulie, 12 Noemvrie.

Zaul de Câmpie v și m 8 Aprilie, 18 Septemvrie.

Jud. Făgăraș — Arpașul-de-Jos v 21 Martie, 4 Iunie, 20 Sept., 9

Oct. — m 22 Martie, 5 Iunie, 21 Sept. 10 Octomvrie, la 1 și 15 ale

fiecărei luni târg de porci.

Cincul v 11 Martie, 17 Iunie, 30 Sept. — m 12 Martie, 18 Iunie, 1 Oct.

Cincșor v 25 Martie, 15 Iulie. — m 26 Martie, 16 Iulie.

Făgăraș v 15 Martie, 2 Iunie, 7 Septemvrie, 4 Decemvrie. — m 16

Martie, 3 Iunie, 9 Septemvrie, 5 Decemvrie.

Hălmeș v 11 Aprilie, 15 Octomvrie. — m 12 Aprilie, 16 Octomvrie.

Mărgineni v 28 Martie, 6 August.

Merghindeal v 23 August. — m 24 August.

Porumbacul-de-Jos v 14 Aprilie, 1 Septemvrie. — m 15 Aprilie, 2 Sept.,

la 2 și 8 a fiecărei luni târg de porci.

Sămbăta-de-Jos v 22 Apr., 20 Mai, 14 Sept. — m 23 Apr., 21 Mai, 14 Sept.

Sercaia v 8 Mai, 21 August, 9 Sept. — m 9 Mai, 22 Aug., 10 Sept.

Șinca-Veche v 29 Apr., 20 Iulie, 25 Oct. — m 30 Apr., 21 Iulie, 27 Oct.

Tiousul-Vechiu v 11 Februarie, 24 Iunie, 1 Noemvrie. — m 12 Febr.

25 Iunie, 2 Noemvrie.

Vaida-Recea v 18 Ian., 21 Martie, 1 Aug. — m 18 Ianuarie, 2 August.

Veneția-de-Jos v 2 Mart., 7 Iulie, 24 Sept. — m 3 Mart., 8 Iulie, 25 Sept.

Viștea-de-Jos v 4 Apr., 11 Iulie, 25 August. — m 6 Apr., 12 Iulie, 27 Aug.

Voila v 3 Mai, 16 August, 24 Oct. — m 5 Mai, 18 August, 25 Oct.

Jud. Hunedoara — Baia de Criș v și m 19 Mart., 18 Iunie, 17 Sept. Blăjeni v și m 8 Aprilie, 7 Octomvrie.

Brad v și m 6 Martie, 5 Iunie, 4 Septemvrie, 4 Decemvrie.

Deva v 11 Ianuarie, 11 Mai, 31 Iulie, 27 Octomvrie. — m 14 Ianuarie, 13 Mai, August, 30 Octomvrie.

Dobra v 25 Febr., 4 Mai, (oi), 10 Iunie, 12 Iunie, 20 Sept., 21 Sept., 1 Nov., 5 Dec. — m 25 Febr., 6 Mai, 12 Iunie, 21 Sept., 1 Nov., 5 Dec.

Geosgiu v și m 6 Aprilie, 1 Iulie, 3 Septemvrie.

Hateg v 30 Ian., 2 Apr., 12 Aug., 5 Sept. — m 3 Febr., 5 Apr., 14 Aug., 7 Sept.

Hunedoara v 16 Aprilie, 14 Mai, 25 Iunie, 25 August, 11 Noemvrie. — m 19 Aprilie, 17 Mai, 28 Iunie, 28 August, 14 Noemvrie.

Ilia v 5 Ian., (oi), 7 Ian., 13 și 15 Apr., 15 și 17 Iunie, 16 și 18 Aug., 16—17 Oct. 20 și 22 Nov. — m 7 Ian., 15 Apr., 17 Iunie, 18 Aug., 17 Oct., 22 Nov.

Orăștie v 11 Martie, 1 Iunie, 1 Octomvrie, 3 Decemvrie. — m 14 Martie, 4 Iunie, 4 Octomvrie, 5 Decemvrie.

Petroșani v și m 13 Mai, 13 Octomvrie.

Pui v și m 7 Mai, 15 Octomvrie.

Sarmisegetuza v și m 26 Aprilie, 12 Octomvrie.

Sântămăria-de-Piatra v și m 13 Ianuarie, 17 Aprilie, 12 Octomvrie.

Simeria v și m 26 Februarie, 15 August, 11 Septemvrie, 23 Octomvrie.

Sibot v și m 10 Martie, 23 Mai, 10 Noemvrie.

Streiu-Sângeorgiu v și m 6 Mai, 15 Septemvrie, 18 Decemvrie.

Vața de Jos v și m 4 Aprilie, 12 Septemvrie.

Zim v 14 Ianuarie, (oi), 16 Ianuarie, 17 și 19 Martie, 20 și 22 Mai, 7 și 9 Iulie, 12 și 14 Septemvrie, 28 și 30 Noemvrie. — m 16 Ianuarie, 19 Martie, 22 Mai, 9 Iulie, 14 Septemvrie, 30 Noemvrie.

Jud. Mureș — Brâncovenesti m 2 Iulie

Deda v 16-18 Ian., 4-6 Apr., 18-20 Sept. — m 19 Ian., 7 Apr., 2 Iunie, 21 Sept.

Giurgiu v 21—22 Aprilie, 8—9 Sept. — m 23 Aprilie, 10 Septemvrie.

Săbot v 14—16 Aprilie, 4—6 Octomvrie. — m 17 Aprilie, 7 Octomvrie.

Sovata v 10—11 Ianuarie, 12—13 Aprilie, 12—13 Iulie, 30 Septemvrie—1 Octomvrie, 10—11 Aprilie (oi). — m 12 Ian., 14 Apr., 14 Iulie, 2 Oct.

Reghin vite cornute 14—18 Febr., 7—11 Mai, 5—9 Aug., 18—22 Oct. — cai 11—13 Februarie, 4—6 Mai, 2—4 Aug., 15—17 Oct. — (oi), 1—3

Mai, 30 Iulie—1 Aug. — m 19 Febr., 12 Mai, 10 Aug., 23 Octomvrie.

Târgu-Mureș vite cornute 15-16 Ian., 15-16 Martie, 15-16 Mai, 4-5 Iulie, 4-5 Sept., 9-10 Nov. — cai 13-14 Ian., 13-14 Martie, 13-14 Mai, 2-3

Iulie, 2-3 Sept., 7-8 Nov. — (oi), 12 Ian., 12 Martie, 12 Mai, 1 Iulie, 1 Sept., 6 Nov. — m 17 Ian., 17 Martie, 17 Mai, 6 Sept., 11 Nov.

Toplița-Română v 27-29 Ian., 22-24 Aprilie, 7-9 Iulie, 2-4 Octomvrie. — m 30 Ianuarie, 25 Aprilie, 10 Iulie, 5 Octomvrie.

Jud. Năsăud. Bistrița v 14-15 Februarie, 14-15 Mai, 19-20 August, 21-23 Nov. — m 16 Februarie, 16 Mai, 21 August, 23 Noemvrie.

Domnești m 22 Martie.

Monor v 22 Mai, 26 Septemvrie. — m 23 Mai, 26 Septemvrie.

Năsăud v 20-21 Martie, 25-26 Mai, 5-6 Septemvrie, 6-7 Nov., 20-21 Dec.

— m 22 Martie, 27 Mai, 7 Septemvrie, 8 Noemvrie, 22 Decemvrie.

Petriș v 30-31 Martie, 26-27 Octomvrie. — m 1 Aprilie, 28 Octomvrie.

Prundul-Bărgăului v 12-13 Aprilie, 30 Iunie—1 Iulie, 27-29 Octomvrie.

— m 14 Aprilie, 2 Iulie, 30 Octomvrie.

Rodna v 17 Februarie, 2 Mai, 7 August, 27 Octomvrie. — m 18 Febr., 3 Mai, 8 August, 28 Octomvrie.

Șteu v 14-15 Ianuarie, 14-15 Aprilie, 14-15 Iulie, 9-10 Octomvrie. — m 15 Ianuarie, 15 Aprilie, 15 Iulie, 10 Octomvrie.

- Jud. Odorheiu** — Atid v 1—2 Febr., 2—3 Aprilie, 27—29 Mai, 27—28 Sept. — m 3 Febr., 4 Aprilie, 30 Mai, 29 Sept.
- Bădeni** m 17 Iunie, 11 Noemvrie.
- Bezd** v 31 Mai—1 Iunie, 1—2 Oct., 11—12 Dec. — m 2 Iunie, 3 Oct., 13 Dec.
- Chibed** v 16—17 Febr., 16—17 Mai, 29—30 Nov. — m 19 Febr., 19 Mai, 2 Dec.
- Crîşeni** m 24 Febr., 16 Iunie, 4 Oct.
- Duca I. G. (fost Cristur)** v 21—22 Febr., 1—2 Mai, 4—5 Iulie, 8—9 Sept., 28 Apr. (oi), 5 Sept. (oi). — m 24 Febr., 4 Mai, 7 Iulie, 11 Sept.
- Fântărele** v 22—24 Ian., 9—11 Iunie, 22—24 Nov. — m 25 Ianuarie, 12 Iunie, 25 Nov.
- Ghindari** v 21—22 Apr., 19—20 Apr. (oi), 21—22 Iunie, 6—7 Sept. — m 24 Aprilie, 24 Iunie, 9 Sept.
- Oclandul-Homorodului** v 25—27 Apr., 24—26 Oct. — m 28 Apr., 27 Oct.
- Odorheiu** v 8—10 Iunie, 1—3 Oct., 18—20 Decemvrie, 10—12 Apr. (oi); 28—30 Sept. (oi). — m 11 Iunie, 4 Oct., 21 Dec.
- Lupeni** v 5—7 Mai, 16—18 Aug., 9—11 Nov. — m 8 Mai, 19 Aug., 12 Nov.
- Mărtiniş** v 12—13 Febr., 14—15 Mai, 30—31 Aug. — m 14 Februarie, 16 Mai, 1 Septemvrie.
- Mugeni (Bogoz)** v 17—19 Martie, m 21 Martie.
- Praid** v 16—17 Martie, 23—24 Iulie, 12—13 Octomvrie, 14—15 Dec. — m 19 Martie, 26 Iulie, 15 Octomvrie, 17 Decemvrie.
- Sângiorgiul-de-Pădure** v 19 Martie, 2 Iulie, 27 Oct., 11 Decemvrie. — m 20 Martie, 3 Iulie, 28 Octomvrie, 12 Decemvrie.
- Vlăbiţa** v 9—10 Martie, 26—28 Nov., — 12 Martie, 29 Nov.
- Zeteleaca** v 20—21 Febr., 1—2 Nov., — m 22 Febr., 3 Nov.
- Jud. Sălaj** — Bocşa v 15 Febr., 11 Mai, 30 Aug., 15 Nov. — m 16 Febr., 12 Mai, 31 Aug., 16 Nov.
- Carei** v şi m 20 Ianuarie, 14 Aprilie, 3 Iulie, 12 Octomvrie.
- Craşna** v 20 Ianuarie, 7 Aprilie, 7 Iulie, 6 Oct. — m 21 Ian., 8 Aprilie, 8 Iulie, 7 Oct.
- Jibău** v şi m 26—27 Februarie, 26—27 Martie, 7—8 Mai, 11—12 Iunie, 2—3 Iulie, 6—7 Aug., 15—16 Oct., 17—18 Dec.
- Supurul de jos** v şi m 6 Febr., 3 Apr., 12 Iunie, 14 Aug., 2 Oct., 25 Dec.
- Tăşnad** v şi m 7 Febr., 4 Aprilie, 6 Iunie, 1 Aug., 10 Oct., 14 Nov.
- Ulmeni** v şi m 7—8 Ian., 1—2 Apr., 3—4 Iunie, 12—13 Aug., 28—29 Oct.
- Zălău** v 29 Ian., 5 Martie, 23 Apr., 4 Iunie, 23 Iulie, 3 Sept., 1 Oct., 3 Dec. — m 30 Ian., 6 Martie, 24 Apr., 5 Iunie, 24 Iulie, 4 Sept., 2 Oct., 4 Dec.
- Zăuan** v şi m 31 Martie, 30 Iunie, 29 Sept., 15 Dec.
- Jud. Satu-Mare** — Baia-Mare v 20 Ianuarie, 10 Martie, 9 Iunie, 25 Aug. — m 21 Ian., 11 Martie, 10 Iunie, 26 Aug.
- Berchez** m 10 Ianuarie, 25 Aprilie, 20 Iunie, 10 Oct.
- Copalnic-Mănăştur** v 25 Febr., 15 Apr., 27 Mai, 26 Aug., 14 Oct., 3 Dec. — m 26 Febr., 16 Apr., 28 Mai, 28 Aug., 15 Oct., 4 Dec.
- Somcuta Mare** v şi m 16 Martie, 23 Apr., 20 Aug., 11 Nov., 25 Dec.
- Jud. Severin** — Balinţ v şi m 3 Aprilie, 5 Iunie, 4 Sept., 4 Dec.
- Bata** v şi m 27 Februarie, 29 Mai, 28 August, 27 Noemvrie.
- Bethausen** v şi m 26 Aprilie, 27 Septemvrie.
- Birchiş** v şi m 1 Februarie, 10 Mai, 9 August, 8 Noemvrie.
- Caransebeş** v şi m 30 Ianuarie, 24 Aprilie, 7 August, 2 Oct.
- Căpâlnaş** v şi m 1 Ian., 9 Martie, 23 Apr., 2 Iunie, 24 Iunie, 8 Sept., 5 Nov.
- Curtea** v şi m 19 Mai, 8 Septemvrie.
- Domaşnea** v şi m 7 Aprilie, 30 Iunie, 27 Octomvrie, 22 Decemvrie.

Făget *v* și *m* 3 Ianuarie, 7 Martie, 4 Apr., 16 Mai, 29 Iunie, 22 Aug.
31 Oct., 6 Dec.

Lugoj *v* și *m* 4 Febr., 18 Martie, 6 Mai, 1 Iulie, 12 Aug., 14 Oct., 9 Dec.
Mehadia *v* și *m* 4 Ian., 5 Aprilie, 28 Iunie, 11 Octomvrie.

Mehadica *v* și *m* 29 Ianuarie, 16 Aprilie, 16 Iulie, 5 Nov.

Orșova *m* 11 Mai, 11 Septemvrie.

Svinița *v* și *m* 19 Martie, 11 Iunie, 29 Octomvrie, 10 Decemvrie.

Teregova *v* și *m* 3 Ian., 4 Apr., 20 Iunie, 24 Oct.

Jud. Sibiu — Alțina *v* 18 Febr., 29 Aug. — *m* 19 Febr., 30 Aug.

Alămor *v* și *m* 4 Martie, 3 Septemvrie.

Apoldul de jos *v* 2 Ianuarie, 10 August. — *m* 3 Ian., 11 August.

Apoldul de sus *v* 17 Martie, 17 Noemvrie, — *m* 18 Martie, 18 Nov.

Avrig *v* 19 Martie, 1 Iunie, 12 August, 1 Octomvrie. — *m* 20 Martie,
2 Iunie, 13 August, 2 Octomvrie.

Cisnădie *m* 5 Iulie.

Cornătel *v* 3 Martie, 25 Sept, — *m* 1 Aprilie, 26 Sept.

Ludoș *v* 5 Aprilie, 27 Sept. — *m* 6 Aprilie, 28 Sept.

Miercurea *v* 22 Febr., 25 Iunie, 17 August, 9 Noemvrie. — *m* 23 Febr.,
26 Iunie, 18 August, 10 Nov.

Nocrich *v* 3 Febr., 5 Mai, 16 Oct. — *m* 4 Febr., 6 Mai, 17 Oct.

Ocna-Sibiului *v* 29 Martie, 3 Aug., 17 Dec. — *m* 30 Martie, 4 Aug., 18 Dec.

Orlat *v* și *m* 24 Martie, 14 Aug.

Poiana *v* 5 Mai, 1—2 Iulie, 19—20 Sept. — *m* 6 Mai, 12 Iulie, 21 Sept.

Săliște *v* 4—5 Apr., 11 Iunie, 4—5 Oct., *m* 6 Apr., 12 Iunie, 6 Oct.

Sibiu *oi* 24 Apr., 10 Sept. — *vite corn. de reprod.*: 24 Apr. și 29 Oct. —
v și *cai* 8 Ianuarie, 25 Febr., 24 Aprilie, 25 Iunie, 10 Sept. și 29

Oct. — *m* 8 Ianuarie, 24 Aprilie și 10 Septemvrie.

Veștem-Rampă *v* 27 Februarie, 25 Noemvrie, — *m* 28 Febr., 26 Nov.

Jud. Someș — Ciachi-Gârbău *v* 10 Febr., 2 Iunie, 28 Septemvrie.
— 11 Febr., 3 Iunie, 29 Sept.

Chiochiș *m* 6 Aprilie, 30 Octomvrie.

Dej *v* și *m* 4—5 Martie, 15 Aprilie, 4 Iunie, 13 Aug., 14 Oct., 10 Dec.

Gherla *v* 6 Febr., 24 Aprilie și *oi*, 5 Iunie, 31 Iulie, 30 Oct., 18 Dec. —
m 7 Febr., 25 Aprilie, 6 Iunie, 1 August, 31 Oct., 19 Dec.

Ileana *v* 9 Febr., 1 Mai, 17 August, 15 Oct. — *m* 10 Febr., 2 Mai,
18 Aug., 16 Oct.

Olpreș *v* și *m* 7 Aprilie, 21 Mai, 1 August, 10 Oct., 15 Dec.

Rețeg *v* 4—6 Mai, 9—11 Iulie, 25—27 Sept. — *m* 7 Mai, 12 Iulie, 28 Sept.

Sintereag *v* 2 Febr., 23 Iunie. — *m* 3 Febr., 24 Iunie.

Șimișna *v* și *m* 22 Ian., 29 Aprilie, 29 August, 30 Nov.

Târgul Lăpușului *v* 18 Ianuarie, 13 Mai, 6 Iulie, 26 Sept. — *m* 19 Ian.,
14 Mai, 7 Iulie, 27 Septemvrie.

Țaga *m* 19 Februarie, 27 Mai.

Jud. Târnava-Mare — Agnita *v* 21 Martie, 19 Iunie, 12 Oct.,
19 Dec. — *m* 24 Martie, 21 Iunie, 15 Oct., 21 Dec.

Archita *v* 19 Aprilie (*oi*), 21 Aprilie, 13 Oct. — *m* 24 Aprilie, 15 Oct.

Ațel *v* 1 Febr., 8 Aug., 5 Dec. — *m* 13 Febr., 1^a Aug., 7 Dec.

Augustin *v* 29 Martie, 13 Sept. — *m* 31 Martie, 15 Sept.

Bărghiș *v* și *m* 29 Martie, 3 Octomvrie.

Biartna *v* 14 Aprilie, 2 Sept. — 16 Aprilie, 4 Sept.

Buia *v* 26 Martie, 25 Oct. — *m* 28 Martie, 27 Oct.

Cața *v* 6 Mai, 15 Sept. — *m* 9 Mai, 17 Sept.

Copșa-Mare oi 21 August.

Copșa-Mică oi 21 Aprilie. — v 25 Aprilie. — m 20 August,
Crihalma v 26 Martie, 1 Iulie, 2 Dec. — m 28 Martie, 3 Iulie, 4 Dec.

Criș oi 23 Septembrie. — m 23 Septembrie.

Criș v 22 Ian., 29 Aug. — m 23 Ian., 31 Aug.

Daneș v 2 Martie, 17 Iunie, 2 Oct. — m 4 Martie, 19 Iunie, 4 Oct.

Hendorf v 14 Aprilie, 14 Iulie, 9 Nov. — m 16 Aprilie, 16 Iulie, 11 Nov.

Homorod v 15 Martie, 30 Iunie, 15 Nov. — m 17 Martie, 2 Iulie, 17 Nov.

Iacobeni v 27 Aprilie, 27 Oct. — m 29 Aprilie, 29 Oct.

Medias oi 6—7 Iulie. — vite corn. de prăsilă 20 Martie. — v 4—5 Martie,

10 Aprilie, 28 Mai, 9 Iulie, 26—27 Sept., 28 Nov. — m 7 Martie,

13 Iunie, 29 Septembrie, 30 Noembrie.

Moșna v 22 Aprilie. — m 24 Aprilie.

Motisu v 16 Martie. — m 18 Martie.

Novile v 26 Noembrie. — m 28 Noembrie.

Pașoș v 28 Mai.

Racășul de jos v 24 Aprilie, 20 Sept. — m 26 Aprilie, 22 Sept.

Retișul v 2 Mai, 1 Sept. — m 4 Mai, 3 Sept.

Rupea v 8 Ianuarie, 8 Martie, 22 Iulie, 7 Oct. — m 10 Ian., 10 Martie,

24 Iulie, 9 Octombrie.

Saschiz v 10 Ian., 20 Mai, 1 August, 22 Nov. — m 12 Ian., 22 Mai,

3 Aug., 24 Nov.

Seica-mare v 1 Martie, 16 Mai (oi), 19 Mai, 28 August, 10 Decembrie. —

m 3 Martie, 21 Mai, 30 August, 12 Dec.

Seica-mică v 21 Iunie, 9 Nov. — m 23 Iunie, 11 Nov.

Sighișoara v 15—16 Ian., 13—14 Martie, 30 Aprilie, 21—22 Iunie, 15 Sept.

2 Nov. — m 18 Ian., 16 Martie, 3 Mai, 24 Iunie, 18 Sept., 4 Nov.

Vânători v 27 Martie, 26 Sept. (oi), 27 Sept., 2 Dec. — m 29 Martie,

29 Sept., 4 Dec.

Vorumloc v 2 Aprilie. — m 4 Aprilie

Jud Târnava-Mică — Bahnea v 24 Februarie, 27 Mai, 27 Iulie,

27 Sept., 12 Dec. — m 27 Febr., 30 Mai, 30 Iulie, 30 Sept., 15 Dec.

Bazna v 29 Martie, 29 Iulie. — m 1 August.

Blaj v 26 Martie, 30 Iunie, 25 Sept., 3 Dec. — m 29 Martie, 4 Iulie,

28 Sept., 7 Dec.

Cenade oi 12 Aprilie.

Cetatea-de-Baltă v 4 Aprilie, 30 Mai, 18 Aug., 19 Dec. — m 10 Aprilie,

10 Iunie, 21 Aug., 23 Dec.

Dumbrăveni v 25 Ian., 23 Martie, 20 Mai, 2 Iulie, 18 Sept., 17 Nov. —

m 28 Ian., 26 Martie, 23 Mai, 5 Iulie, 21 Sept., 20 Nov.

Hoghilag v 1 Aprilie, 26 August.

Iernut v 4 Martie, 4 Mai, 4 Iulie, 4 Sept., 4 Nov. — m 4 Ianuarie,

6 Martie, 6 Mai, 6 Iulie, 6 Sept., 6 Nov.

Jidveiu v 14 Ianuarie, 14 Mai, 3 Sept., 22 Noembrie. — m 17 Mai.

Micășasa m 20 Mai, 13 Septembrie.

Proștea-mare v 29 Ian., 6 Apr., 10 Iunie, 26 Oct. — m 9 Apr., 29 Oct.,

Sânmiclăuș v 7 Aprilie (oi), 22 Aprilie, 11 Sept. (oi), 18 Sept. — m 21 Sept.

Sânpaul v 31 Martie, 25 Aug. — m 2 Aprilie, 28 Aug.

Târnăveni v 26 Februarie, 25 Aprilie, 30 Aprilie (oi), 21 Iulie, 12 Oct.

7 Dec. — m 1 Martie, 2 Mai, 24 Iulie, 15 Oct., 10 Dec.

Valea-Lungă v 23 Februarie, 23 Octombrie.

Jud Timiș-Torontal — Biled v și m 20 Martie, 12 Iunie, 2 Oct.

Buziaș v și m 17 Ian., 18 Aprilie, 18 Iulie, 29 August, 3 Oct.

- Cărpiniș *v și m* 3 Aprilie, 12 Iunie, 18 Sept.
 Chelmac *v și m* 23 Februarie, 4 Octomvrie.
 Chevereșul-Mare *v și m* 10 Martie; 9 Iunie, 3 Noemvrie
 Chizătău *v și m* 11 Ianuarie, 28 Aprilie, 18 Iunie, 15 Octomvrie.
 Ciacova *v și m* 7 Aprilie, 30 Iunie, 25 Aug., 12 Oct., 10 Nov.
 Comloșul Mare *v și m* 26 Februarie, 12 Iunie, 28 August, 13 Nov.
 Deta *v și m* 19 Martie, 11 Iunie, 10 Sept., 26 Nov.
 Fibiș *v și m* 8 Februarie, 9 Mai, 9 August, 7 Noemvrie.
 Gătaia *v și m* 23 Ianuarie, 20 Aprilie, 23 Iulie, 22 Octomvrie.
 Ghizela *v și m* 21 Martie, 21 Septemvrie.
 Giulvăz *v și m* 12 Mai, 12 August, 7 Octomvrie.
 Grabaș *v și m* 5 Martie, 20 Noemvrie.
 Izvin *v și m* 2 Mai, 30 Noemvrie.
 Jamul-Mare *v și m* 17 Aprilie, 4 Septemvrie, 10 Noemvrie.
 Jebel *v și m* 21 Aprilie, 1 Iunie, 1 Septemvrie.
 Jimbolia *v și m* 26 Martie, 12 Iunie, 3 Septemvrie.
 Liebling *v și m* 9 Mai, 7 Septemvrie.
 Lipova *v și m* 18—19 Aprilie, 11—12 Iulie, 5—6 Sept., 14—15 Nov.
 Lovrin *v și m* 12 Martie, 25 Iunie, 10 Septemvrie, 29 Octomvrie.
 Orășoara *v și m* 22 Aprilie, 9 Sept.
 Peciul nou *v și m* 3 Aprilie, 23 Octomvrie.
 Periam *v și m* 24 Aprilie, 15 Iunie, 24 Sept., 14 Nov.
 Pesac *v și m* 1 Aprilie, 24 Iunie, 14 Octomvrie.
 Receaș *v și m* 16 Aprilie, 28 Iunie, 31 August, 29 Octomvrie.
 Sănnicolaul Mare *v și m* 29 Martie, 28 Iunie, 9 August, 18 Oct., 13 Dec.
 Timișoara *v și m* 13-14 Martie, 24-25 Aprilie, 29-30 Mai, 7-8 August,
 25-26 Septemvrie, 11-12 Decemvrie.
 Topolovățul mare *v și m* 14 Martie, 15 Septemvrie.
 Tormac *v și m* 22 Aprilie, 17 Iunie, 16 Septemvrie, 25 Noemvrie.
 Variaș *v și m* 3 Mai, 4 Septemvrie.
 Vinga, *v și m* 20 Mai, 20 August, 20 Octomvrie, 2 Decemvrie.
- Jud. Trei-Scaune** — Aita-Mare *v* 15 Febr., 22 Mai, 28 Decemvrie.
 — *m* 16 Februarie, 23 Mai, 29 Decemvrie.
 Baraolt *v* 31 Ianuarie-2 Februarie, 27-29 Mai, 18-20 August, 9-11 Nov.
 — *m* 3 Februarie, 30 Mai, 21 August, 12 Noemvrie.
 Borașneul-Mare *v* 19 Februarie, 21 Mai, 20 August, 5 Noemvrie. —
m 20 Februarie, 22 Mai, 21 August, 6 Noemvrie.
 Brejcu *v* 24 Ianuarie, 6 August, 25 Sept. — *m* 25 Ian., 7 Aug., 26 Sept.
 Cernatul de jos *v și m* 2 Aprilie, 5 Iulie, 21 Decemvrie.
 Covasna *v* 10 Februarie, 1 Mai, 21 Iulie, 10 Noemvrie. — *m* 11 Febr.,
 2 Mai, 22 Iulie, 11 Noemvrie.
 Ozun cai 17 Martie, 28 Mai, 16 Iulie, 3 Septemvrie, 19 Octomvrie, 10 Dec.
 — *m* 19 Martie, 30 Mai, 18 Iulie, 5 Sept., 21 Oct., 12 Decemvrie.
 Sf.-Gheorghe *v* 24 Iunie, — *m* 5-6 Martie, 30 Aprilie—1 Mai, 20-26 Iunie
 15-16 Octomvrie.
 Târgul Secuesc *v* 3-4 Ianuarie, 3-4 Mai, 26-27 Octomvrie. — *m* 6 Ian.,
 5 Mai, 28 Octomvrie.
 Zăbala *m* 14 Februarie, 27 Iunie, 10 Octomvrie, 28 Noemvrie.

TÂMPĂRIE DE MOBILE

Ioan Manițiu

SIBIU, Str. Lăptăriei 26 - Telefon 516

Str. Turnului 8 - Telefon 139

instalată în imobil propriu cu cel mai perfect utilaj. Execută tot felul de mobilier pentru:

Anfiteatre, laboratoare, arhive, birouri,
precum și bănci de școală, împreună
cu tot mobilierul didactic necesar

Singura noastră reclamă este **CALITATEA**

Primul magazin
românesc cu
haine gata
și croitorie

ALEXE A. EȘIANU

SIBIU, STR. PRIMĂRIEI 2 (în clădirea Bodenkredit)

Prima Fabrică de Articole
Funerale din România

EMIL OLTEANU

BLAJ, STR. AVRAM IANCU 2 / TEL. 182

Sucursala: Sibiu, strada Faurului Nr. 11

PRODUCE:

Respete de toate dimensiunile, imprimate și brodate, voaluri pentru mirese, ornamente ptr. sicrie, panglici pentru coroane și toate celelalte necesare întreprinderilor de înmormântări, cu prețurile cele mai avantajoase

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CEA MAI VECHIE ÎNTREPRINDERE
DE ÎNMORMÂNTARE DIN SIBIU

PALY & MÖKESCH

PROPR. EMIL OLTEANU / BLAJ

Sucursala Sibiu, str. Faurului 11

TELEFON 247-a

Primește și îngrijește înmormântări simple și pompoase, transporturi de morți precum și exhumări în condițiunile cele mai avantajoase. — Mare depozit în tot felul de coșciuge. — Depozit de respete de toate calitățile produse de fabrica proprie din Blaj. — Dricuri mortuare de sticlă.

Magazin de mode

ptr. doamne, domni și copii

Andrei Maier

Sibiu, Piața Regele Ferdinand 17

Telefon 269

*Conduce cele mai frumoase
articole de galanterie:*

ptr. doamne

*BCU Cluj / Lingerie, jerseuri, poșete, ciorapi, mănuși, fulare, cor-
doane etc.*

ptr. domni

*Cămăși, cravate, pulovere,
mănuși, ciorapi, șepci, bretele,
jartiere, marochenărie fină etc.*

pentru copii

*Lingerie, ciorapi, mănuși, pe-
lerine de ploaie, articole pen-
tru bebe.*

Garantat cel mai convenabil izvor de cumpărare!

INDUSTRIA VATELINEI S.
A.

Sibiu, str. Laurian 4

Telefon 908

Produce

VATELINĂ

din cea mai superioară
calitate

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bodegă - Restaurant

NICOLAE P. ROȘCA

Sibiu, Piața Mică 8

*Servește clienților săi zilnic,
cele mai bune beuturi și cele
mai alese gustări*

PRINCIAR

BODEGĂ — BERĂRIE — RESTAURANT

Sibiu, strada Avram Iancu 7 Propr. DUMITRU DADERLAT, Iași

Zilnic grătar, aperitive. Bere la discreție. Vinuri de Târnave și Drăgășani și alte băuturi spirtoase

Vizitați spre convingere!

CROITORIA

IONEL LOVISTEANU

BCU Cluj Sibiu, Universitatea Librăriei Sibiu
Sibiu, str. Reg. Maria 55
intrare și din strada Hartenek 78

lucrează conștient, elegant, bine și frumos

Vizitați spre convingere
Magazinul — Delicatese — Bodegă

Ionel Iora

Sibiu, strada Regina Maria 29

COLONIALE

DELICATESE

„COMESTIBILA”

CORNEL SCHIOPU
SIBIU, TURNULUI 16

VOPSELE

ARTICOLE DE
PARFUMERIE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Specialitate:
Cele mai moderne pălării

pentru domni, sport,
precum și pălării
pentru țărani

Atelier special de reparații

HEINRICH GRAEF
SIBIU, STRADA TURNULUI Nr. 32

Invățați să conduceți automobilul, motocicleta și tractorul

La școala de Stat de Conducători Auto

de pe lângă Liceul Industrial de
băieți Sibiu, Piața Cetății Nr. 1,
Telefon 974, cu următoarele

4 categorii: profesioniști, amatori, motocicliști și tractoriști

**Patru cursuri pe an cu începere de la
1 Ianuarie, 1 Aprilie, 1 Iulie și 1 Octombrie.**

Inscrierile se fac zilnic și nu mai târziu de 5 zile înainte fiecărei serii de cursuri. La înscriere se vor depune următoarele acte: Cererea de înscriere pe imprimatul școlii, extrasul de naștere, certificatul de naționalitate, certificatul de studii (cel puțin 4 clase primare), certificatul de cazier judiciar (de la Tribunal), certificatul de domiciliu (de la biroul populație), una fișă medicală (pe imprimatul dat de școală), radioscopia pulmonară, buletin de analiza sângelui, 6 fotografii (mărimea 6x9). Acele se pot depune și în copii legalizate de notarul public. Etatea condiționată este de la 18 ani în sus. Tot la înscriere se va depune taxa de frecvență de 225.000 lei. Masa și casa în oraș pe cont propriu.

Posesorii de permise de conducere militare, de carte de lucrător sau meșter mecanic-auto sau motoare cu explozie, precum și absolvenții gimnaziilor industriale secția metale, urmează numai o lună de zile la categoria profesioniști, prezentând pe lângă actele de mai sus și fotocopia permisului cărții sau certificatului de absolvire. Taxele aceleași. Cine dorește să primească permis de conducere „amatori” sau „motocicliști” va urma obligatoriu cursurile 30 zile, depunând aceleași acte și taxa de 180.000 lei. Elevii ce doresc să învețe și la secția „tractorști”, vor achita în plus suma de 100.000 lei. Cursurile sunt predate de ingineri specialiști și de profesori maștri de ai liceului.

Director:

Prof. C-tin Munteanu

Secretar-administrator:

Inv. Grigore M. Pleșca

1946 -
25
77, 1

Asigurați-vă viața și avutul la

PRIMA ARDELEANA S.A.

de Asigurări Generale
SIBIU, PIAȚA UNIRII Nr. 1

Incheie asigurări în ramura: incendiu, efracție, grădina, transport, sticlă. Asigurări contra accidentelor corporale și răspundere civilă, asigurări asupra vieții după combinațiile cele mai favorabile, precum și asigurări populare cu tragere la sorți. Una dintre cele mai de seamă întreprinderi de asigurare din România.

— Reprezentante în toate orașele —

Vizitați cu toată încrederea
Magazinele de încălțăminte

„VICTORIA”⁶⁶

Prop.: T. Lascu din Cluj
Sibiu, str. Reg. Maria 25 (curte)

„TRAIAN”

Proprietar: Traian Lascu
Sibiu, strada Regina Maria 11

Asortate în permanență cu
ultimele noutăți pentru
doamne, domni și copii

Incurajați munca noastră!

*Cititi
și răspândiți*

FOAIA POPORULUI

*cea mai răspândită
gazetă pentru popor*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*a Asociației
„ASTRA“*

*Apare
în fiecare Duminică!*

**Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Avram Iancu 9 - Telefon 812-a**

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
SIBIU

Fondat în anul 1872

Reg. soc. bancare Nr. 1/1934

SUCURSALE:

Arad, Brașov, București, Cluj, Lugoj, Mediaș,
Tg.-Mureș, Târnăveni și Timișoara]

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Capital deplin vărsat	Lei	500.000.000.—
Fonduri de rezervă		364.000.000.—
Depuneri spre fructificare pe li- vrete, în cont-curent și credi- tori la 30 Sept. 1946	„	10.490.959.478.—
Active la 30 Sept. 1946	„	26.519.280.991.—

Face tot felul de operațiuni de bancă

CEL MAI VECHIU INSTITUT DE CREDIT DIN ȚARĂ

reputat Lei